

АКТУАЛІЗИРАНА

ЕДИННА СЧЕТОВОДНА

ПОЛІТИКА

НА МТСП

УТВЪРДИЛ:

МИНИСТЪР: /П/

ТОТЮ МЛАДЕНОВ

**АКТУАЛИЗИРАНА ЕДИННА СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА
/АЕСП/
НА МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА
И ВРБК КЪМ МИНИСТЪРА НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА**

**РАЗДЕЛ I
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Министерство на труда и социалната политика /МТСП или министерството/ е юридическо лице на бюджетна издръжка.

Организацията, дейността и функциите на Министерството са регламентирани с Устройствен правилник, приет с ПМС № 266 от 10.11.2009 г. / Обн., ДВ, [бр. 91](#) от 17.11.2009 г., изм., [бр. 2](#) от 8.01.2010 г., в сила от 1.01.2010 г., [бр. 18](#) от 5.03.2010 г., в сила от 1.03.2010 г., [бр. 57](#) от 27.07.2010 г., [бр. 38](#) от 17.05.2011 г., изм. и доп., [бр. 88](#) от 8.11.2011 г., изм., бр. 58 от 31.07.2012 г., в сила от 8.08.2012 г./

МТСП разработва, организира, координира и контролира осъществяването на държавната политика в областта на доходите и жизненото равнище, социалното осигуряване, защитата при безработица и насърчаване на заетостта, пазара на труда, трудовата миграция, безопасността и здравето при работа, социалните инвестиции, социалната закрила, социалното включване, демографската политика и равните възможности.

Второстепенни разпоредители с бюджетни кредити към МТСП към 01.01.2012 г. са:

1. Държавна агенция за закрила на детето;
2. Агенция за социално подпомагане;
3. Агенция по заетостта;
4. Изпълнителна агенция “Главна инспекция по труда”;
5. Център за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи;
6. Фонд “Социално закрила”;
7. Фонд “Условия на труд”;
8. Агенция за хората с увреждания
9. Национален институт за помирение и арбитраж;

Към гореизброените ВРБК към министъра на труда и социалната политика, при изготвянето на отчетите за касово изпълнение на бюджета и оборотните ведомости се консолидират и тези на Гаранционен фонд за микрокредитиране, прелял се в Национален фонд за микрокредитиране със Закон за Българската банка за развитие, но с неприключени погашения по активирани банкови гаранции и лихви по тях.

По изключение през 2012 г. се консолидират и отчетите за касово изпълнение на бюджета и оборотните ведомости на БГЦПО-Плевен и БГЦПО-Пазарджик, въпреки закриването им при преобразуването в ДП БГЦПО.

Счетоводната политика представлява съвкупност от принципи, изходни положения, концепции, правила, бази и процедури, възприети в системата на Министерство на труда и социалната политика за отчитане на дейността ѝ и за представяне на достоверна информация във финансовите отчети.

За да бъде счетоводната политика своевременно актуализирана, съгласно промените в нормативната уредба, счетоводната политика на МТСП остава отворена система.

Настоящата счетоводна политика е изготвена на базата на действащото счетоводно законодателство- Закон за счетоводството, Закон за устройството на Държавния бюджет, утвърден от министъра на труда и социалната индивидуален сметкоплан, съобразен със сметкоплана на бюджетните предприятия, ПМС за изпълнение на държавния бюджет за 2012г. и действащите Указания на Министерство на финансите към 01 януари 2012 г.

Разпоредбите на ДДС № 20/2004 г. са част от счетоводната рамка за отчетността на бюджетните предприятия и задължително следва да се прилагат в системата на МТСП.

Предвид разпоредбите на чл. 5а, ал. 3 от Закона за счетоводството, промените в приложимите счетоводни стандарти за небюджетните предприятия не води до отмяна или промяна на начина на прилагането им като елемент от счетоводната рамка за бюджетните предприятия, без наличието на изрични указания на МФ, издадени на базата на тази законова разпоредба.

Разпоредбите на Ръководството по прилагане на сметкоплана на бюджетните предприятия (СБП) продължават да се прилагат, доколкото не противоречат на ДДС № 20/2004 г.

На основание на т. 42 от ДДС № 20/2004 г. всеки един от посочените документи (Ръководството, писмата и указанията на МФ по отделни въпроси, свързани с отчетността на бюджетните предприятия), заедно със СБП, ЕБК и ДДС № 20/2004 г., следва да се разглеждат като част от счетоводната рамка за отчетността на бюджетните предприятия и задължително да се прилагат в системата на МТСП.

В обхвата на счетоводната политика попадат и вътрешните актове, отразяващи спецификата на дейността и нейната организация в Министерство на труда и социалната политика и всички ВРБК към министъра на труда и социалната политика .

Счетоводната система има съществено значение за изготвянето и изпълнението на държавния бюджет, осигуряването на финансовата дисциплина и правилното провеждане на определената от Правителството фискална политика. Тя осигурява спазването на основните принципи, заложи в Закона за устройството на държавния бюджет и годишните закони за бюджета при разходването на паричните средства, определени и предоставени с държавния бюджет, за изпълнение на държавните функции и задачи – законосъобразност, целесъобразност, икономичност и публичност, като създава условия за проследяване разходването на бюджетните кредити на всеки етап от разходния цикъл.

С настоящата счетоводна политика се постига:

- Осигуряване на навременна, пълна, обективна и точна информация за стопанските процеси в системата на Министерството и изчерпателно обхващане и достоверна обработка на счетоводната информация;
- Спазване на взаимовръзки и зависимости между сметки и параграфи;
- Предотвратяване на създаването на условия за злоупотреби с ресурси;
- Оптимално структуриране на информационните потоци в системата за управление;

- Ефективен контрол по отношение на достоверността и законосъобразността на информацията;
- Генериране на права и обратна връзка между обектите и субектите на управление на Министерството;
- Анализиране на финансово-икономическото състояние на Министерството и повишаване качеството и ефективността на управление в системата на Министерството на труда и социалната политика;
- Постигане на относителна стабилност, гъвкавост и адаптивност на счетоводната система по отношение на настъпилите промени в икономическата и социалната среда, както и осигуряване на възможност за непрекъснато развитие и усъвършенстване на счетоводната политика.

Настоящата счетоводна политика, определя методологията на счетоводната отчетност в Министерство на труда и социалната политика /МТСП/ има за цел да:

1. унифицира счетоводното отчитане на стопанските събития и факти в системата на МТСП, включително в МТСП-Администрация и второстепенните разпоредители с бюджетни кредити /ВРБК/ към министъра на труда и социалната политика, с оглед извършване на необходимите анализи на счетоводната информация и представяне на вярна и честна информация при съставяне на периодичните и годишни касови и финансови отчети;

2. осигури условия коректна информация за целите на управлението на МТСП;

3. обезпечи осъществяването на ефективен предварителен и текущ финансов контрол върху дейността на МТСП.

Една от основните същностни характеристики на изградената счетоводна система в МТСП е текущото счетоводство, чиито елементи включват организацията и методологията на счетоводната отчетност.

- Счетоводната методология представлява спецификата на отчитането на приходите и разходите, на активите и пасивите на предприятието в съответствие с правните източници.
- Счетоводната отчетност обхваща последователното отчитане по време, място и размер на стопанските операции през определен отчетен период, като се ограничават възможностите за допускане на грешки и нарушения,
- Счетоводните записвания се отнасят за съответния период с точната сума и за конкретния счетоводен обект. Текущата счетоводна отчетност създава информационната база за осъществяване на периодичната счетоводна отчетност,
- Счетоводната система на МТСП осигурява всеобхватност на хронологичното регистриране на счетоводните операции и обобщаването на счетоводната информация в систематични счетоводни регистри, т.е. текущата отчетност се класифицира на хронологична и систематична. В зависимост от степента на обобщеност на счетоводната отчетност чрез използване системата от счетоводните сметки, съответно синтетични счетоводни сметки и съответно аналитични счетоводни сметки, текущата счетоводна отчетност се определя като синтетична и аналитична.

Актуализираната единна счетоводна политика на МТСП се прилага в МТСП-Администрация и всички ВРБК към министъра на труда и социалната политика, като основните принципи, заложи в нея са задължителни за прилагане от всички структури в системата.

ВРБК към министъра на труда и социалната политика нямат право да разработват своя Счетоводна политика, а са длъжни да прилагат настоящата.

Счетоводната политика на МТСП е подлежаща на оповестяване в приложението към годишния финансов отчет /ГФО/, съгласно чл.24 от Закона за счетоводството.

РАЗДЕЛ II

ОБХВАТ И СТРУКТУРА НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

2.1. Принципи на счетоводството

2.1.1. Основни счетоводни принципи:

Отчитането на дейността на Министерство на труда и социалната политика и всички ВРБК към министъра на труда и социалната политика и разработването на финансовите отчети се осъществява въз основа на балансираното прилагане на принципите, предвидени в чл.4 от Закона за счетоводството, а именно:

Текущо начисляване – приходите и разходите, произтичащи от сделки и събития, се начисляват към момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;

Действащо предприятие – приема се, че предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще;

Предпазливост – оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат, не се допуска компенсиране на вземания и задължения;

Съпоставимост между приходите и разходите – разходите, извършени във връзка с определена сделка или дейност, да се отразяват във финансовия резултат за периода, през който се черпи изгода от тях, а приходите да се отразяват за периода, през който са отчетени разходите за тяхното получаване;

Предимство на съдържанието пред формата – сделките и събитията се отразяват счетоводно съобразно тяхното икономическо съдържание, същност и финансова реалност, а не формално според правната им форма;

Запазване при възможност на счетоводната политика от предходния отчетен период – постигане на съпоставимост на счетоводните данни и показатели през различните отчетни периоди;

Независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс – всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период.

Въз основа на посочените по-горе принципи и с оглед получаване на вярна и точна представа за имуществото и финансовото състояние на Министерството и всички ВРБК към министъра на труда и социалната политика, се изисква да се спазват:

- Законосъобразност при организацията и осъществяване на счетоводната дейност;
- Пълно и достоверно отразяване на информационното съдържание на стопанските операции;
- Обективно и точно, количествено и качествено определяне на счетоводната информация във вид на счетоводни реквизити и показатели;
- Синтетично и аналитично отчитане на стопанските операции по обекти;
- Текущо и/или периодично оценяване на активите и пасивите;
- Приключване на счетоводните сметки, книги и регистри в края на счетоводния период;
- Осигуряване на информация за съставяне на годишния финансов отчет;
- Отчитането на операциите и балансовите позиции на начислена основа.

2.1.2. Форма на счетоводството

Формата на счетоводството в МТСП и всички ВРБК към министъра на труда и социалната политика се утвърждава от министъра на труда и социалната политика.

Формата на счетоводството в МТСП, съгласно изискванията на ЗСч за бюджетното предприятие е мемориално- ордерна с автоматизирана компютърна обработка на счетоводната информация, чрез съставяне на постоянни информационни носители- мемориални ордери или папки и използване на счетоводния способ- двустранно счетоводно записване.

Прилаганата форма на счетоводство в МТСП осигурява обективност, точност, пълнота, достоверност, достъпност, навременност и отвореност на счетоводната информация с оглед мотивирането на управленческите решения и включването на допълнителни задачи.

Счетоводното отчитане в системата на МТСП е организирано по следните мемориални ордери- папки:

- Приход каса в лева
- Разход каса в лева
- Авансови отчети в лева
- Приход каса във валута
- Разход каса във валута
- Авансови отчети във валута
- Приход каса ОП
- Разход каса ОП
- Авансови отчети ОП
- Отчитане разхода на материали и консумативи
- Приходи - банка в лева
- Разходи- банка в лева
- СЕБРА
- Транзитна сметка
- Сметка за наличности
- Набирателна сметка /Чужди средства
- Банкови сметки за дебитни карти
- Заплати и граждански договори
- Отчитане на ГСМ (К-т 3020- сведения и искания за разход на ГСМ)
- Социални помощи
- Вътрешни разчети
- Складови разписки и искания
- Дълготрайни активи и краткотрайни активи
- Дългосрочно командировани в чужбина
- Задбалансови активи
- Проекти
- Доставчици
- № 98 Общи ордери- изправления
- № 99 Приключвателни операции

Всеки разпоредител с бюджетни кредити може да си създаде аналитичност в конкретните МО, съответстваща на спецификата му, като в обяснителната записка към ГФО задължително я оповести.

Мемориалните ордери се изготвят (папките се оформят и подреждат) след контировка и въвеждането им в ползването в системата на МТСП електронни счетоводни програмни продукти/системи.

Всеки месец се изготвят протоколи /извлечения по хронология поотделно за всеки “МО” и се подреждат в съответната папка.

Ежемесечно се изготвя Главна книга, която съдържа: извлечение на сметка по хронология, извлечение на сметка с натрупване, оборотна ведомост с натрупване на дебитни и кредитни обороти и салда.

Всички счетоводни записи в електронните счетоводни системи, ползвани от МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика трябва да бъдат подкрепени от съответните първични документи на хартиен носител, или вторичен документ, изготвен въз основа на първични документи, които удостоверяват съответната стопанска операция. Първичният документ трябва да съдържа всички необходими реквизити и да отговаря на изискванията на Закона за счетоводството.

Транзакциите се регистрират въз основа на първичните документи ежедневно. Счетоводителят, който регистрира транзакцията в счетоводната система, въвежда също референтен/ пореден номер на документа и датата на първичния документ.

На всеки документ се изписва счетоводната операция, от която са видни счетоводните статии - № на сметката, която се дебитира, № на сметката, която се кредитира и сумата в лева (вкл. на аналитично ниво, ако е приложимо) и подпис на счетоводителя, извършил счетоводното записване. Към документа се прилага разпечатка от счетоводната програма, от която са видни счетоводните статии - № на сметката, която се дебитира в лева (вкл. на аналитично ниво, ако е приложимо) и - № на сметката, която се кредитира в лева (вкл. на аналитично ниво, ако е приложимо), номера на счетоводното записване, даден от електронната система, дата на осчетоводяване.

Лицата, които са изготвили и подписали като съставители счетоводните документи отговарят за достоверността на данните,отразени в тях.

Всички счетоводни записи се регистрират в електронната счетоводна система, при спазване на националните счетоводни правила и указанията на МФ.

Счетоводните записи се извършват по разбираем, ясен и траен начин така, че да се предотвратят всякакви неоторизирани промени на тези записи и при спазване на Стандартните счетоводни записвания.

Счетоводните записи се извършват в лева. При осчетоводяване на валутни транзакции, същите се осчетоводяват в съответната валута и левовата равностойност при курс на БНБ за деня.

Некоректните счетоводни записи на първични документи не могат да се изтриват или коригират. Не се позволяват никакви корекции в първичните документи, които касаят банкови и касови транзакции. Записи в счетоводните регистри се коригират чрез сторнировъчна операция, която задължително посочва първоначалния запис и е подкрепена със съответния коригиращ документ .

Счетоводителят прави записване върху коригирация документ, като посочва датата на корекцията, основанието за корекцията, некоректния запис с червено записване и коригирация запис със синьо записване.

Осчетоводените първични счетоводни документи се описват в мемориални ордери, които се класират по хронологичен ред, по поредни месеци за финансовата година.

Счетоводните записвания на стопанските операции се осъществяват в хронологичен ред и синхронизирано на синтетично и аналитично ниво.

Аналитичното отчитане е съобразено с разгърнатата класификация по параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация, като счетоводна рамка за отчетността на касова основа, индивидуалния сметкоплан на МТСП и спецификата на дейността, както и по проекти и програми.

Забранено е създаването на параграфи и подпараграфи, различни от утвърдените в ЕБК.

МТСП и всички ВРБК към министъра на труда и социалната политика осъществяват счетоводната си политика на основата на документална обосновааност на стопанските операции и факти. Всяка стопанска операция се документира със счетоводен документ.

Поправки и добавки в първичните счетоводни документи не се разрешават. Погрешно съставените документи се анулират и се съставят нови. Изменения в

извършените счетоводни записвания се извършват чрез съставяне на корегирани /червени/ счетоводни статии. Лицата, съставили и подписали счетоводните отчети носят отговорност за достоверността на информацията в тях.

На база ежедневното отразяване на стопанските операции във всеки един разпоредител с бюджетни кредити в системата на МТСП, в края на всяка финансова година се съставя годишен финансов отчет, който след консолидация се представя в Министерство на финансите и Сметна палата и подлежи на заверка от Сметна палата.

Определеният от министъра на труда и социалната политика или ръководителя на ВРБК към министъра на труда и социалната политика за съставител на Годишния финансов отчет на конкретната структура, с изрична заповед или съгласно длъжностната си характеристика, служител изготвя и подписва годишния финансов отчет. Годишният финансов отчет задължително се подписва от съответния ръководител / министър, изпълнителен директор, директор, председател, управител/.

Консолидираният ГФО на МТСП задължително се подписва от министъра на труда и социалната политика.

2.1.3. Функционална структура на счетоводството

МТСП и всички ВРБК към министъра на труда и социалната политика изпълняват бюджета си на касова основа, съгласно изискванията на ЗУДБ.

Изпълнението започва на 01 януари и приключва на 31 декември включително.

Всички приходи и разходи на МТСП и всички ВРБК към министъра на труда и социалната политика следва да се отчитат с натрупване за времето от 01 януари до 31 декември, чрез банковите сметки на Министерството.

В края на календарната година банковата сметка (сметка 5001), транзитната сметка, сметката за наличности, касата (сметка 5011) и сметката, отразяваща предоставени аванси на подотчетните лица (сметка 426) следва да са с нулево салдо.

Всички регистри на документи в счетоводството започват с номер 1 на 1 януари и се приключват с последния номер на 31 декември.

Отчетността на МТСП и всички ВРБК към министъра на труда и социалната политика се извършва, както следва:

- отчетност на касова основа, при спазване на утвърдената от Министерство на финансите Единна бюджетна класификация;
- отчетност на начислена основа, при спазване на утвърдения от министъра на труда и социалната политика единен индивидуален сметкоплан;
- отчетност по програми, съгласно утвърдените за съответната година програми в програмния бюджет.

Отчетността на касова основа обхваща отчитането на касовите потоци и наличности и се извършва чрез прилагането на Единна бюджетна класификация /ЕБК/, като се изготвят ежемесечни, тримесечни, шестмесечни, деветмесечни и годишни отчети за касовото изпълнение на бюджета Форма Б-3, отчет за касовото изпълнение на ИБСФ и отчет за касово изпълнение на стопанска област „Други сметки и дейности”.

Отчетността на начислена основа- счетоводна отчетност се осъществява чрез прилагане сметкоплана на бюджетните предприятия и изготвяне на оборотни ведомости по трите отчетни групи /стопански области/.

2.1.4. Особености на отчетността

- В изпълнение на разпоредбите на т. 8 от Ръководството към СБП счетоводната отчетност на МТСП е организирана и се осъществява като отчетен процес в следните три отчетни групи /стопански области/, които включват:

1. „Бюджети“ - активите, пасивите, приходите и разходите, свързани с бюджетната дейност на министерството.
2. „Извънбюджетни сметки и фондове“ - отчетните операции свързани с дейностите финансирани със средства от Оперативните програми.
3. „Други сметки и дейности“ - всички отчетни процедури, които не са включени в предходните две групи, както и операциите и наличностите по набирателните сметки.
 - Съблюдава се равенството $\text{Активите} = \text{Пасивите} + \text{Собствения капитал}$;
 - Счетоводни записвания между сметки от различни отчетни групи не се допускат, т.е. при текущото счетоводно отчитане възникналата стопанска операция се осчетоводява само в една отчетна група. При събития, засягащи двете отчетни групи се вземат отделни счетоводни статии в рамките на засегнатите групи;
 - Отчитането на възстановените приходи и разходи се осъществява в намаление на прихода, съответно на разхода;
 - Процедурата на червеното сторно на вече извършени разходи/приходи се осъществява текущо в случаите, когато това се дължи на допуснат **технически** или математически грешки. Във всички останали случаи тази процедура се прилага по общия ред;
 - Като приписани приходи и разходи се отчитат онези приходи, разходи и трансфери, които не представляват явна транзакция или явно отразена сума в първичните счетоводни документи, а по-скоро като скрит съпътстващ резултат;
 - Въведена е отчетност за просрочените вземания и задължения, които не са уредени в законовия срок;
 - За представяне на информацията за поетите ангажменти и възникналите задължения се създава задбалансова отчетност;
 - Извършване на своевременен анализ на взаимовръзката и съответствието на отчетените суми по сметките на СБП и параграфите на ЕБК при отразяване на отделните стопански операции на начислена и касова основа.

2.1.5. Контролни дейности

Главните счетоводители/ началници на счетоводни отдели в разпоредителите с бюджетни кредити регулярно да извършват преглед на наличните си банкови бюджетни валутни сметки, открити за целите на обслужването на конкретни международни проекти и програми, като при случаи на установяване на отпаднала необходимост (след приключване на съответния проект или програма) от подобни сметки, своевременно да предприемат действия за тяхното закриване.

В края на всеки отчетен период да се осъществява контрол от страна на главните счетоводители/началници на счетоводни отдели на МТСП-Администрация и на ВРБК към министъра на труда и социалната политика по отношение идентичността и верността на базата данни в ползвания счетоводен софтуер и информацията, съдържаща се в отчетите за касово изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове и оборотните ведомости, представяни за обобщаване;

Задължително при приключването на всяко тримесечие главните счетоводители/началници на счетоводни отдели на ВРБК към министъра на труда и социалната политика да изискват от счетоводителите на подведомствените си разпоредители справки за равнение на сметки и параграфи, с подробни обяснения ако има неравнение, на какво се дължи и подробни обяснителни записки към отчета за касово изпълнение на бюджета и ИБСФ и към оборотните ведомости, на база на които да изготвят обобщени такива, които да представят на определения от министъра на труда и социалната политика за съставител на ГФО на МТСП служител.

2.1.6. Процедура за изпълнение на дейностите по Проект "Красива България"

МТСП и получателите на финансиране /бюджетни структури, нефинансови предприятия и неправителствени организации/ сключват споразумения, формиращи общите бюджети за изпълнение на съвместните дейности по Проект "Красива България", в т.ч. за СМР, придобиване на ДМА и материални запаси, за провеждане на квалификационно обучение на безработни лица /обучение, стипендии и транспортни разходи/ и разходите за организация и управление на Проект "Красива България".

Обектите се подбират и одобряват от Управителния съвет на Проект "Красива България" на конкурентен принцип. След сключването на споразуменията се изготвят експертни оценки и бенефициентите организират и провеждат процедури за избор на изпълнител. В конкурсната документация на всеки обект са фиксирани видовете работи, сроковете за изпълнение и броя на безработните лица, които следва да бъдат наети.

На база договореностите в споразуменията, получателите на финансиране превеждат по сметка на МТСП в пълен размер дължимата сума за съфинансиране. Получените суми от бюджетни организации се осчетоводяват като получени трансфери, а от други организации-като чужди средства. Останалата част от финансовите средства се осигуряват от бюджета на МТСП, в рамките на определените суми за активни мерки и политики на пазара на труда в бюджета на МТСП за съответната календарна година. Размерът на финансирането от страна на министерството е в зависимост от мярката:

- По мерки М01 „Подобряване на градската среда” и М02 „Подобряване на социалната инфраструктура” финансирането от МТСП е 50%, но не повече от 100 000 лв. с ДДС;

- По мярка М02-01 „Защитено жилище” финансирането от МТСП е 80%, но не повече от 160 000 лв. с ДДС;

- По мярка М02-02 „Спешно подпомагане на социални домове” финансирането от МТСП е 80%, но не повече от 400 000 лв. с ДДС.

Мярка М03 „Професионално обучение за придобиване на квалификация” се прилага за всички обекти, одобрени за реализация по мерки М01 и М02, с общ бюджет за СРР/СМР/КРР над 100 000 лева с ДДС. Мярка М03 не се изпълнява за обекти по мерки М02-01 и М02-02.

Получателите на финансиране и Дирекциите "Бюро по труда" по места сключват договори съответно със строителни фирми и с обучителни организации. След представяне на съответните разходооправдателни документи, МТСП превежда дължимите суми на фирмите-изпълнители. За Проект "Красива България" се изготвя отделен отчет за касово изпълнение, като разходите за стипендии (при квалификационното обучение) се отразяват по § 10-40 "Стипендии", разходите за обучение на безработните лица и транспортните им разходи – в § 10-20 "Външни услуги", разходите за материали- по § 10-15, разходите за стопански инвентар и оборудване- по съответните подпараграфи на § 52-00, а СМР в § 51-00 "Основен ремонт на ДМА". Определените суми за администриране на проекта се осчетоводяват в зависимост от характера им в съответстващите им счетоводни сметки и параграфи.

За извършваните разходи се изготвят корекции на бюджета. Счетоводната сметка, по която се отразяват набраните разходи за СМР е сметка 2091 Капитализирани приходи по наети ДМА. Набраната сума за даден актив по тази сметка в края на годината се прехвърля към структурата, чиято собственост е сградата чрез ползване на сметки от гр.

76, прехвърлени активи между бюджети, сметки и фондове на държавата и изпращане на писмо. По същият начин се извършва прехвърлянето и на придобитите ДМА.

Към 31 декември неусвоените средства се възстановяват на първоизточника им.

2.1.7. Процедура за изпълнение на дейностите по Проект “Социално включване”

Министерство на труда и социалната политика отговаря за изпълнението на Проект за социално включване (ПСВ), който се финансира от Заем 7612 BG, отпуснат на Република България от Световна банка, в размер на 40 милиона евро. Чрез заема ПСВ ще се финансира разработването на програма за училищна готовност и мерки за предоставяне на социални, образователни и здравни услуги на ниво общини.

ПСВ включва следните компоненти:

- *Компонент I: Интегрирани социални услуги и услуги, свързани с грижи за деца (37.39 млн. евро)*-финансират се дейности за предоставяне на интегрирани социални услуги и услуги, свързани с грижи за деца
- *Компонент II: Изграждане на капацитет (2.51 млн. евро)*- финансират се дейности за изграждане на капацитет на местно ниво.

Проектът за социално включване обхваща единствено деца на възраст от 0 до 7 години и техните родители, както и бъдещи родители от рискови групи. Услугите по проекта са разделени с оглед възрастта на децата – на услуги за деца от 0 до 3 г. и техните родители и услуги за деца от 3 до 7 г. и техните родители.

За Проект "Социално включване" се изготвя отделен отчет за касово изпълнение, като разходите за възнаграждения се отразяват по §02-02 или § 10-20 / за самоосигуряващите се лица/, разходите за семинари и обучение - в § 10-20 "Външни услуги", разходите за командировки – в § 10-51, разходите за материали- по § 10-15, разходите за стопански инвентар и оборудване- по съответните подпараграфи на § 52-00, а СМР в § 51-00 "Основен ремонт на ДМА".

При финансиране на строителни дейности и доставка на оборудване и обзавеждане МТСП сключва Споразумение за финансиране с общините. В споразуменията за финансиране и произтичащите от тях договори се посочват сроковете, условията и начините на превеждане на средствата по проектите. Предоставените от общините средства се отчитат като получени трансфери. МТСП превежда средствата директно по сметките на изпълнителите, посочени в договорите, след одобрение на извършените разходи. За извършваните разходи се изготвят корекции на бюджета. Счетоводната сметка, по която се отразяват набраните разходи за СМР е сметка 2091 Капитализирани приходи по наети ДМА. Набраната сума за даден актив по тази сметка в края на годината се прехвърля към структурата, чиято собственост е сградата чрез ползване на сметки от гр. 76 Прехвърлени активи между бюджети, сметки и фондове на държавата и изпращане на писмо. По същата процедура се прехвърлят на контрагентите придобитите активи.

Строящите се по проекта сгради се осчетоводяват по сметка 2079 Други ДМА в процес на придобиване и се отразяват по § 52-02 Придобиване на сгради. Набраната сума

за даден актив по тази сметка в края на годината се прехвърля към структурата, чиято собственост е сградата, чрез ползване на сметки от гр. 76 Прехвърлени активи между бюджети, сметки и фондове на държавата и изпращане на писмо.

При финансиране на услуги (и конкретно за услугата специфично оборудване и/или обзавеждане) МТСП сключва Споразумение за финансиране с общините. МТСП превежда средствата по сметките на общините, посочени в Споразумението за финансиране. МТСП превежда авансово сума в размер, достатъчен за обезпечаване ритмичното финансиране на услугите за тримесечен период. Общините сключват договор с доставчик/изпълнител на услуги (специфично оборудване и/или обзавеждане). Периодичните плащания по договорите се извършват от общината след представяне на фактура на името на общината и пълен комплект разходооправдателни документи. Общината изпраща регулярни финансови отчети в МТСП, придружени с подробни сведения за движението на средствата по проекта.

МТСП подготвя и изпраща в Световна банка регулярно формулярите за захранване на бюджетната валутна сметка, обслужваща проекта в БНБ и за документиране на разходваните средства.

РАЗДЕЛ III

СОБСТВЕН КАПИТАЛ, АКТИВИ, ПАСИВИ, ПРИХОДИ И РАЗХОДИ

Собственият капитал, активите, пасивите, приходите и разходите се оценяват и записват при тяхното придобиване или възникване по историческата им цена или друга цена, в съответствие с приложимите счетоводни стандарти.

Историческата цена е цената на придобиване, себестойността или справедливата цена.

Активите са дълготрайни, когато очакваната от тях икономическа изгода се черпи през повече от дванадесетмесечен период и краткотрайни, когато очакваната от тях икономическа изгода се черпи еднократно или в рамките на дванадесет месеца.

Дълготрайните активи са: материални, нематериални и финансови.

Краткотрайните активи са: материални запаси, краткосрочни вземания, финансови и парични средства.

При закриването на извънбюджетни сметки и фондове, закриване или извеждане от системата на разпоредител с бюджетни кредити, капиталовите му сметки се преливат в капиталовите сметки на МТСП-Администрация. Конкретните счетоводни записи са разписани в глава „Приключвателни операции“

3.1.Отчитане на капитала

За счетоводното отчитане на капитала в МТСП се използват сметките от групи 10 Разполагам капитал, 11 Акумулиран прираст/ намаление на нетните активи от предходни години, 12 Изменения в нетните активи, за периода, произтичащи от дейността и 13 Други изменения в нетните активи за периода, които отчитат състоянието и измененията в нетните активи в следните направления:

Разполагам капитал

Сметка 1001 Разполагам капитал по бюджети и бюджетни сметки

Сметка 1002 Разполагам капитал по извънбюджетни сметки и фондове

Сметка 1009 Капитал в други нетни активи и дейности

Актуализирана

Единна счетоводна политика на Министерство на труда и социалната политика

Акумулиран прираст/ намаление на нетните активи от предходни години
 Сметка 1101 Акумулиран прираст/намаление от бюджетни дейности
 Сметка 1102 Акумулиран прираст/намаление от извънбюджетни дейности
 Сметка 1108 Акумулиран прираст/намаление от други дейности
 Сметка 1109 Акумулиран прираст/намаление в нетните активи от преоценки и други събития

Изменения в нетните активи, за периода, произтичащи от дейността
 Сметка 1201 Прираст/намаление на нетните активи от бюджетни дейности
 Сметка 1202 Прираст/намаление на нетните активи от извънбюджетни дейности
 Сметка 1209 Прираст/намаление на нетните активи от други дейности

Други изменения в нетните активи за периода
 Сметка 1301 Изменения в нетните активи от преоценка
 Сметка 1309 Изменения в нетните активи от други събития

Всички счетоводни сметки за отчитане на отделните елементи на собствен капитал са пасивни сметки. Кредитират се при увеличение на съответните елементи на собствения капитал, а се дебитират за отразяване на намаленията. Сметките от група 12 Изменения в нетните активи, за периода, произтичащи от дейността и 13 Други изменения в нетните активи за периода се използват при годишното приключване на сметките за приходите и разходите. Сметките от 11 Акумулиран прираст/ намаление на нетните активи от предходни години се използват за приключване на сметките от група 12 Изменения в нетните активи, за периода, произтичащи от дейността и група 13 Други изменения в нетните активи за периода и отчитат прираст/ намаление на нетните активи от минали години.

Промени по сметки от гр.10 се извършват при закриване на сметка 4500 и при извеждане на разпоредител от системата.

3.2.Отчитане на дълготрайните материални активи

3.2.1. Общи положения

Дълготрайни материални активи са установими нефинансови ресурси, придобити и притежавани от МТСП, които:

- Имат натурално- веществена форма;
- Използват се за производството и/ или доставката/ продажбата на активи и услуги, за отдаване под наем, за административни и други цели;
- Очаква се да бъдат използвани през повече от един отчетен период.

Признаване на ДМА - един актив се признава и се отчита като ДМА, когато са изпълнени следните условия: **първо-** отговаря на определението за ДМА, **второ-** стойността на актива може надеждно да се изчисли , **трето-** предприятието очаква да получи икономически изгоди, свързани с актива.. Това е възможно и в случаите, когато един ДМА се състои от разграничими съставни части, които отговарят поотделно на критериите за признаване на ДМА.

МТСП възприема 1000 /хиляда/ лева без ДДС или 1200/хиляда и двеста/ лева с ДДС /за нерегистрираните по ДДС структури- 1200 лв./ единична стойност за стойностен праг на същественост, под който съответните активи, независимо, че могат да се използват дългосрочно, се отчитат като текущ разход при предаването им в употреба и се завеждат аналитично по задбалансова сметка 9909- Други активи в употреба, изписани като разход.

За отчитането на дълготрайните активи, предоставени на МТСП от небюджетни организации / ПРООН, донорски организации/ или физически лица за временно ползване, се използват сметките от група 91- Чужди дълготрайни активи, материални запаси и финансови активи и се прилагат правилата и процедурите, регламентирани в т.16.12. на ДДС № 20/ 14.12.2004 г. на Министерство на финансите.

За придобитите дълготрайни материални активи се води следната аналитичност:

А/ по видове- завежда се Инвентарна книга, която съдържа информация за вида, наименованието, броя и единичната стойност на актива, инвентарен номер, фабричен номер, вид и номер на документа за получаването на актива, дата на въвеждане и материалноотговорно лице.

Б/ по местонахождение- завеждат се картони поименно и по статии.

Дълготрайните активи се заприходяват първоначално:

- **по цена на придобиване**, която включва фактурната стойност, включително невъзстановимите данъци и мита и всички други преки разходи, свързани с придобиването .

Преки разходи свързани с придобиването на актива и привеждането му в работно състояние са:

- разходи за подготовка на обекта/ на терена, където ще се използва активът/;
- разходи за първоначална доставка и обработка;
- разходи за монтаж;
- разходи за привеждане в работно състояние на придобития дълготраен актив;
- разходи за хонорари на архитекти, инженери, икономисти и др., свързани с проекта, икономическата обосновка, поръчката и/или изграждането, доставката, въвеждането в употреба и др.;

- **по себестойност**- когато са създадени в предприятието;

- **по справедлива стойност**- когато са получени в резултат на безвъзмездна сделка или дарение.

В третия случай се изготвя Протокол за приемане на дълготрайни активи в системата на МТСП.

При необходимост от преместване се съставя протокол за преместване на дълготрайни активи в МТСП. Отговорни за съставяне на протоколите за преместване са материално-отговорните лица.

Гаранционните карти на новопридобитите активи следва да се съхраняват в счетоводството. За целта да се създаде регистър на същите, като при необходимост да се предават на техническите лица срещу подпис.

След заприхождаването на актива, с последващите разходи, свързани с отделен ДМА, се коригира балансовата му стойност, когато е вероятно предприятието да има икономическа изгода над тази от първоначално оценената.

Стойността на актива не се променя при текуща подмяна на негови компоненти, които не са отчетени като разграничим актив, съгласно т.3.2. от НСС 16. Стойността на актива се променя, когато подмяната на компонентите-неразграничими активи, е част от съществена реконструкция, модернизация или основен ремонт на този актив / т.16.15.2. от ДДС № 20/ 2004 г./

3.2.2. Счетоводни операции при придобиване на ДМА

При закупуване на актив се съставя следната счетоводна статия:

Дт с/ка гр. 20
–Ан.с/ка на ДА
Кт с/ки 4010, 4020

- за заприходяване на актива при завършване на процеса на придобиване:

Дт с/ка гр. 20
–Ан.с/ка на ДА
Кт с/ка 207 1 Незавършено строителство, производство и основен ремонт
–Ан.с/ка на ДА

Изградените компютърни мрежи се разглеждат и отчитат като един цял актив. Те включват пасивно / мрежови кабели, планки, пач-панели и др. / и активно мрежово оборудване / свързващи устройства и други, без самите компютърни конфигурации и сървърите/. Стойността на компютърната мрежа се формира от стойностите на отделните изграждащи компоненти. Последващите разходи за **текуща подмяна** на отделни компоненти се отчитат като **текущи разходи**. Стойността на актива се променя само в случаите на съществен основен ремонт, реконструкция, и модернизация. Последващи преоценки и обезценки се прилагат спрямо целия актив. За целите на контрола **задължително** се поддържа информация /стойностна/ за отделните компоненти на така признатия актив.

Компютърните конфигурации, включващи процесор, монитор, клавиатура и мишка се разглежда като разграничими части / компютър и монитор/. Сървърите се разглеждат като разновидност на компютърна конфигурация. Разходите за последваща подмяна /клавиатура, мишка/ не променят стойността на вече признатия актив. При стойности под определения праг на същественост, същите се завеждат задбалансово.

За целите на контрола **задължително** се поддържа информация /стойностна/ за отделните компоненти на компютърната конфигурация или сървъра.

Планирането и отчитането на компютърните мрежи следва да става в §§52-03 “Придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения”.

При замяна на ДМА се изпълняват разпоредбите на *т.16.17-16.18 и т. 16.20 от ДДС 20/2004 г.*

Транспортно средство с вградени аксесоари /автокасетофон / при закупуване се заприходява като един актив. Закупуването на автокасетофон за допълнително вграждане се заприходява отделно в баланса, ако отговаря на условията за дълготраен актив и определения стойностен праг, ако не отговаря на тези условия се завежда задбалансово.

3.2.3. Отчитане прехвърлянето на ДМА в системата на МТСП / между ЦУ и второстепенните разпоредители с бюджетни кредити към министъра на труда и социалната политика/.

При прехвърляне на активи в системата на МТСП/ между ЦУ и структурните подразделения на министерството и между самите второстепенни разпоредители с бюджетни кредити/ се съставят следните счетоводни записвания:

- при разпоредителя с бюджетни кредити предоставил тези активи:

Дт с/ка 4500 Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи

Кт с/ки група 20 Дълготрайни материални активи

- при разпоредителя с бюджетни кредити получател на тези активи:

Дт с/ки гр. 20 Дълготрайни материални активи

Кт с/ка 4500 Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи

В края на всяко тримесечие с писма между разпоредителите се уточнява салдото по сметка 4500.

В края на годината , след изготвяне и предаване на оборотна ведомост за консолидиране, сметка 4500 се приключва със сметка 1001 Разполагаем капитал по бюджети и бюджетни сметки за отчетна група /стопанска област/ “Бюджети”, за отчетна група “Други сметки и дейности”, сметка 4500 се приключва със сметка 1009 Капитал в други нетни активи и дейности”. Текущо през годината сметка 4500 не се приключва. На консолидирано ниво салдото по сметка 4500 трябва да е равно на нула. Не се допуска приключване на сметка 4500 текущо през годината.

3.2.4. Отчитане на безвъзмездното прехвърляне на ДМА между различни разпоредители с бюджетни кредити

-при първостепенния разпоредител с бюджетни кредити, предоставил ДМА:

Дт с/ки от група 76 Прехвърлени обособени активи и пасиви между държавата, общините и други сектори на икономиката

Кт с/ки група 20 Дълготрайни материални активи/с/с сумата

-при разпоредителя с бюджетни кредити, получател на ДМА:

Дт с/ки група 20 Дълготрайни материални активи

Кт с/ки от група 76 Прехвърлени обособени активи и пасиви между държавата, общините и други сектори на икономиката

Когато активът е прехвърлен с неустановена стойност, той се отразява по счетоводна сметка от група 76 по *справедлива стойност/пазарната/*.

- при прехвърляне на задбалансови активи се спазват разпоредбите на т.20.6.3. от ДДС 20/2004 г.

- при прехвърляне на балансови признати активи, които вече са изписани от прехвърлителя на разход се прилагат разпоредбите на т.20.6.4. от ДДС 20/2004 г.

- при прехвърляне на балансови признати активи, които следва да бъдат изписани от получателя на разход се прилагат разпоредбите на т.20.6.5. от ДДС 20/2004 г.

3.2.5. Безвъзмездно получаване на ДМА от международни организации, небюджетни организации /ПРООН/ и физически лица от страната:

- осчетоводяване на дарения в натура/когато очаквания остатъчен икономически живот на актива е над 75%/

Дт с/ка от група 20 ДМА

Дт с/ка от група 30 Материали, продукция, стоки

Кт с/ка 7414 Капиталови трансфери и дарения в натура от страната

Кт с/ка 7474 Получени капиталови трансфери в натура от други държави

Кт с/ка 7484 Получени капиталови трансфери в натура от международни организации

Когато очаквания остатъчен икономически живот на актива е под 25% получените безвъзмездно ДМА се отчитат по справедлива стойност като чужди ДМА по задбалансова сметка 9110 Чужди дълготрайни активи.

Когато полученият актив е с неустановена стойност, той се завежда по сметки от група 74 по справедлива стойност/пазарната/.

**д/ осчетоводяване на финансов лизинг или финансов кредит
- заприходяване на актива**

Дт с/ка от група 20 ДМА

*Дт 1917 Коректив на номинална с/ст на задължения по фин.лизинг
към местни лица*

*Кт 1911 Задължения по финансов лизинг към местни лица
(§52) (§ 93-17/+/-)*

-начисляване на текущия дял за съответната година

Дт 1911 Задължения по финансов лизинг към местни лица

Кт 1913 Текущ дял по задължения по финансов лизинг към местни лица

- начисляване на лихвата

Дт 6224 Разходи за лихви по други заеми от страната

*Кт 1917 Коректив на номинална с/ст на задължения по фин.лизинг
към местни лица*

- плащане

Дт 1913 Текущ дял по задължения по финансов лизинг към местни лица

*Кт гр. 50 (§ 93-17/-/-) - с частта на главницата
(§ 29-91) - с частта на лихвата*

е/ сгради, предоставени от други организации на МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика за стопанисване и управление и в акта за собственостна сградата или част от нея, е вписана структурата като собственик, се завеждат по баланса на същата.

Ако сградата или части от нея са предоставени с право на безвъзмездно ползване, тяхната стойност / предоставена от собственика или изчислена пазарна се завежда/ по задбалансова сметка 9110 Чужди дълготрайни активи и в края на всяка календарна година на база писмо от собственика, ползвателя следва да начисли приписани разходи за наем, както следва:

Дт гр. 6087 Приписани разходи за наеми

Кт гр. 768 Приписани трансфери между общини и държавата

3.2.6. Отписване на ДА

А/Отчитане на ДМА, изписвани в разходите при придобиването им.

Активи, които се ***изписват в разходите при тяхното придобиване*** са земи, инфраструктурни обекти, активи с историческа и художествена стойност и активи,

предназначени за специални дейности по отбраната и сигурността. Едновременно с това се извършва отчитане по задбалансови сметки.

За отчитане на разходите за придобиване на тези активи се използват сметките от подгрупа **607 "Наеми и некапитализирани разходи за инфраструктурни обекти, земя и активи с художествена и историческа стойност"**. Когато се придобиват такива активи, се съставя счетоводната статия:

Дт с/ки от подгрупа 607 Наеми и некапитализирани разходи за инфраструктурни обекти, земя и активи с художествена и историческа стойност

Кт с/ки за парични средства или задължения

При спазване на изискването за задбалансово отчитане на изписаните като текущ разход дълготрайни активи са предвидени:

9901 Земи, гори и трайни насаждения

9902 Инфраструктурни обекти

9904 Книги в библиотеките

9909 Други активи в употреба, изписани като разход / като се води подробна аналитичност по партии: компютри и хардуерно оборудване; други машини, съоръжения и оборудване; стопански инвентар; канцеларски материали; учебни материали; консумативи и резервни части за хардуер; други резервни части; други материали и др. И по материално-отговорни лица/

Когато процесът по придобиване на гореизброените ДМА обхваща повече от една отчетна година, **натрупаните към края на съответната година разходи не се капитализират по сметките от подгрупа 207, а се отнасят по съответните сметки от раздел 6 на СБП, като се взимат и съответните записвания по задбалансовите сметки от подгрупа 990**. В тази връзка, към съответните задбалансови сметки следва да се водят отделни аналитични сметки за отчитане на незавършеното строителство/производство/доставка на тези активи, които се приключват след завършването на процеса на придобиване със съответната аналитична задбалансова сметка за придобития актив, съгласно т. 16.5. от ДДС 20/ 2004 г.

При придобиването на такива активи след като активът се отрази в разходите се съставя счетоводна статия по задбалансовите сметки:

Дт с/ки от подгрупа 990 Земи, инфраструктурни обекти и други активи, в употреба, изписани като разход

Ан. Партида на ДА

Кт 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

При отписване на такива активи се съставя счетоводна статия по задбалансовите сметки:

Дт 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

Кт с/ки от подгрупа 990 Земи, инфраструктурни обекти и други активи, в употреба, изписани като разход

Ан. с/ка на отписания актив

Б/ Продажба:

- въз основа на издадена фактура за продажба, за отразяване на приходите от продажбата на ДА

Дт с/ка 4110 Вземания от клиенти от страната

Кт с/ки от подгрупа 714 Приходи от продажби на ДА

Дт с/ки от група 50 Парични средства

Кт с/ка 4110 Вземания от клиенти от страната

-за отписване на продадения ДА по отчетната стойност

Дт с/ки от подгрупа 614 Отчетна стойност на продадени ДА

Кт с/ки от група 20 Дълготрайни материални активи

В/ Липси

-Без вина на МОЛ, по отчетната стойност

Дт с/ка 6932 Липси и брак на дълготрайни активи

Кт с/ки група 20 Дълготрайни материални активи

-Липси, за които носи вина МОЛ

При установени липси на ДА по вина на МОЛ, вземането се записва по справедлива / пазарна / или по отчетна цена - задължително по по-високата от двете. В допълнение на горната операция се взема и следната операция:

Дт с/ка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал-местни лица, подгрупа 4261 и 4887 (за лица, които не са персонал)

Кт с/ка 7198 Приходи от неустойки, начети и обезщетения

При събиране на вземането по липсата с/ка 4213, с/ки 4261 и 4887 се приключват, както следва:

Дт с/ки група 50 Парични средства

Кт с/ка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал-местни лица, или с/ки 4261 или 4887

При наличие на кражби с неустановен извършител се взема операцията както при липси и брак, а евентуалното вземане се отразява задбалансово като условно вземане от други дебитори / сметка 9289 по аналитични партиди /.

Дебит сметка 9289 Други дебитори по условни вземания

Кредит сметка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

При възникване на обстоятелства, даващи достатъчно надеждни основания, че конкретен размер на вземането може да се реализира (установен извършител, наличие на реална възможност за плащане или прихващане с насрещно задължение на предприятието и др.) съответната част се отписва от задбалансовата сметка и се завежда балансово. Същото важи и при възникнали форсмажорни събития.

Г/Брак на ДА, съгласно Протокол за брак.

Дт с/ки от подгрупа 693 Липси на активи и установени неотчетени пасиви

Кт сметки от гр.20

Когато има случай на катастрофирал автомобил, той се отписва въз основа на изготвен протокол, подписан от комисия от технически лица, назначена от министъра или главния секретар на МТСП или ръководителя на ВРБК към министъра на труда и социалната политика. В протокола се описват причините, възможността за разкомплектоване на полезни възли и агрегати и начин за заприходяване на полезния отпадък. Изготвя се и протокол за бракуване.

Дт с/ки от подгрупа 693 Липси на активи и установени неотчетени пасиви

Кт 2051 Транспортни средства / Леки автомобили /

Извършването на разходите и приходите от ликвидация на ДМА се подчиняват на общите правила за отчитане и приключване на сметките за приходи и разходи. Разходите се отразяват в сметките от гр. 60, а приходите в сметките от гр. 71.

- осчетоводяване на получени парични приходи от предадени за вторични суровини бракувани ДМА

Дебит сметка 5011 Касови наличности в лева

Кредит сметка 714 Приходи от продажби на дълготрайни активи

При получаване на полезен отпадък от разкомплектоването – възли, агрегати, те се заприходяват в с/ки **3028, 3029** срещу *дебитуване* на с/ка **7990** Прираст в нетните активи от други събития.

При продажба на получените материали от разкомплектоването на колата приходите се отразяват по *кредита* на с/ка **7112** Приходи от продажби на материали. Материалите се отписват срещу *дебитуване* на с/ка **6112** Отчетна стойност на продадени материали.

При отписването или придобиването на ДМА под каквато и да било форма не се допуска директна кореспонденция със сметките за собствения капитал / **т.16.11. от ДДС 20/2004 г.**/

- осчетоводяване на констатирани излишъци на ДМА:

Дебит сметки от група 20 Дълготрайни материални активи

Кредит сметки от подгрупа 793 Излишъци на активи

Активите се записват по пазарни цени. Пазарните цени се документират с бюлетини на стоковите борси, с оферти, експертни оценки и други.

Д/ Замяна на ДМА

Всички замени на ДМА с други активи се отчитат като придобиване на активи и постъпления от продажба на ДМА, чрез използването на съответните сметки от подгрупи 614 и 714. (т. 16.17 от ДДС № 20/2004г.)

Когато е налице очевидно неравностойна замяна на активи между бюджетно предприятие и небюджетно предприятие или физическо лице, съответната разлика под/над справедливата стойност на заменяния актив се отчита като капиталов/текущ трансфер в натура по сметките от групи 64 или 74. (т.16.2 от ДДС № 20/2004г.)

Е/ Когато даден актив, класифициран като материален запас започне да се използва като ДМА, този актив се отписва от съответната сметка за материални запаси и се завежда по съответната сметка от група 20 от СБП по **отчетна стойност**.

3.2.6.Отчитане на последваща оценка на дълготрайните активи

Във връзка с т.16.23 и т.16.24 от ДДС № 20/14.12.2004 г. на Министерство на финансите по отношение на оценките след първоначално признаване на ДМА за всички класове активи в МТСП се прилага препоръчителния подход, съгласно който ДМА се отчитат по цена на придобиване, намелена с тяхната обезценка.

Обезценка на нефинансовите дълготрайни активи в системата на МТСП следва да се извършва стъпаловидно, а именно:

- за **2012 г.** на тест за обезценка да се подложат следните класове активи:

- Транспортни средства – сметки 205
- Компютри и хардуерно оборудване- сметка 2041

- през **следващата година** на тест за обезценка да се подложат следните класове активи:

- Сгради- сметка 203
- Стопански инвентар- сметка 2060

- Други машини и съоръжения- сметка 2049
- Други дълготрайни материални активи- сметка 209

Предвид двегодишния период за извършване на преглед на ДМА за преоценка **тази периодична последователност се прилага през две години.**

В МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика **не се извършва преоценка на задбалансовите активи.**

Положителната преоценка се осчетоводява със следното счетоводно записване:

Дт сметки от гр.20

Кт сметка 7801 Положителни преоценки на активи

След отрицателна преоценка, активите, чиято стойност е под определения праг на същественост следва да се изпишат от баланса и заведат задбалансово, при ползване на следните счетоводни записвания:

Дт сметка 7802 **Отрицателни** преоценки на **активи**

Кт сметки от гр.20

Дт сметка 6990 Намаление на активите от други събития

Кт сметки от гр.20

Дт сметка 9909 Други активи в употреба, изписани като разход

Кт сметка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

3.3. НЕМАТЕРИАЛНИ ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ

3.3.1. Общи положения

Нематериалните активи са установими нефинансови ресурси, придобити и контролирани от предприятието, които:

- нямат физическа субстанция, въпреки че;
- могат да се съдържат във физическа субстанция, или
- носителят им може да има физическа субстанция;
- са със съществено значение при употребата им;
- от използването им се очаква икономическа изгода;

Това са придобитите нефинансови активи, които нямат натурално-веществена форма - патенти, лицензи, програмни продукти и други.

За признаването на НМДА важат утвърдените прагове на същественост, като се има предвид и следните допълнителни указания:

- програмните продукти се признават балансово като НМДА, независимо от стойността, на която те се придобиват (т.38.2.1 от ДДС № 20/2004г.);

-по отношение на патенти, лицензионни права и други подобни НМДА, след изтичането на съответния срок, те се изписват на разход, освен ако срокът не е подновен. В случай че такъв актив представлява сбор от компоненти с различен срок, след изтичането на срока за даден компонент той се изписва на разход; (т.38.2.2 от ДДС № 20/2004 г.)

-нематериалните активи, които попадат под стойностния праг на същественост, се изписват на разход към момента на тяхното придобиване, (т.38.2.4 от ДДС № 20/2004 г.)

Стойностният праг на същественост за НДМА е 1000 лв.без ДДСили 1200 лв. с ДДС единична стойност.

Програмните продукти се признават балансово като НДМА, независимо от стойността, на която се придобиват.

Преглед за обезценка на НДМА се извършва веднъж на две години. /т.36.1. на ДДС 20/2004г./, съпаловидно.

Обезценка на НДМА следва да се извърши през 2013 г.

За счетоводното отчитане на нематериалните дълготрайни активи се използват сметки **2101 Програмни продукти, 2102 Патенти, лицензи, концесионни права, фирмени и търговски марки и други и 2109 Други нематериални дълготрайни активи.**

При първоначалното им признаване нематериалните дълготрайни активи се оценяват по цена на придобиване или справедлива цена / придобити от дарение/.

3.3.2. Счетоводно отчитане на придобиването (увеличението) на НМДА

А) Придобиване на нематериални дълготрайни активи чрез закупуване

- при отразяване на разчетните взаимоотношения с доставчика

Дебит сметки от група 21 Нематериални дълготрайни активи

Кредит сметка 4010 Задължения към доставчици от страната

- при изплащане на задължението

Дебит сметка 4010 Задължения към доставчици от страната

Кредит сметки от група 50 Парични средства

Б) Безвъзмездно придобиване на нематериални дълготрайни активи

- между МТСП и ВРБК или между ВРБК в рамките на първостепенния разпоредител

Дебит сметки от група 21 Нематериални дълготрайни активи

Кредит сметка 4500 Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи

- между бюджетни предприятия на различни първостепенни разпоредители

Дебит сметки от група 21 Нематериални дълготрайни активи

Кредит сметка 7621 Прехвърлени активи между бюджети, сметки и фондове на държавата

-от физически и юридически лица - небюджетни предприятия

Дебит сметки от група 21 Нематериални дълготрайни активи

Кредит група 741 Помощи, дарения и безвъзмездно получени средства от страната

3.3.3.Счетоводно отчитане намалението на нематериалните дълготрайни активи

Счетоводните записвания в тези случаи са свързани и произтичат от отписването на актива. Намалението на нематериалните дълготрайни активи може да възникне в резултат на настъпили различни събития.

А) Безвъзмездно предаване на нематериални дълготрайни активи

-в рамките на първостепенния разпоредител

Дебит сметка 4500 Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи

Кредит сметки от група 21 Нематериални дълготрайни активи

- между бюджетни предприятия на различни първостепенни разпоредители

Дебит сметка 7621 Прехвърлени активи между бюджети, сметки и фондове на държавата

Кредит сметки от група 21 Нематериални дълготрайни активи

Б) Липси на НМДА, установени при инвентаризации

Счетоводните записвания са аналогични на тези за ДМА

В) Обезценка на НМДА

Дебит сметка 7802 Отрицателна преоценка на активи

Кредит сметки от група 21 Нематериални дълготрайни активи

Г) Изписване на НМДА при изтичане на срока и бракуване

-изписване на бракуваните програмни продукти

Дебит сметка 6932 Липси и брак на дълготрайни активи

Кредит сметка 2101 Програмни продукти

-изтичане на срока на патенти, лицензни др.

Дебит сметка 6932 Липси и брак на дълготрайни активи

Кредит сметки от група 2102 Патенти, лицензи, концесионни права, фирмени и търговски марки и др.

3.4. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

3.4.1. Общи положения

Материалните запаси са краткотрайни материални активи под формата на:

- материали, придобити главно чрез покупка и предназначени основно за осигуряване дейността на МТСП;
- стоки, придобити главно чрез покупка и предназначени за продажба;

Отчитането на материалните запаси трябва да осигури:

- своевременно и правилно съставяне, оформяне и представяне на документите за движението на материалните запаси;
- получаване на точни данни за количествените и стойностните обороти и остатъци към определен отчетен период;
- анализ за ефективното им използване;
- контрол за правилното им опазване и изразходване.

В индивидуалния сметкоплан на МТСП, за отчитане на материалните запаси е предвидена група 30 Материали, продукция, стоки на раздел 3 Сметки за материални запаси и конфискувани активи. В тази група са организирани следните 4 подгрупи синтетични сметки:

- **Незавършено производство**
- **Материали**
- **Продукция**
- **Стоки**

В индивидуалния сметкоплан на МТСП са предвидени следните синтетични счетоводни сметки за отчитане на материалите:

сметка 3020 Горива

сметка 3021 Канцеларски материали

сметка 3022 Храна

сметка 3023 Медикаменти и лекарства

сметка 3024 Учебни материали и помагала
сметка 3025 Постелен инвентар и работно облекло
сметка 3026 Строителни материали
сметка 3027 Консумативи и резервни части за хардуер
сметка 3028 Други резервни части
сметка 3029 Други материали

В края на годината сметките от група 30 могат да имат само дебитно салдо, което показва общия размер на наличностите в края на периода като количество и стойност.

Не се допускат отрицателни стойности и количества.

При закупуването им материалните запаси се завеждат количествено и стойностно по сметките от гр.30. При влягането им в употреба, на база искане за изписване от склада се изписват чрез кредитиране на сметки от гр.30 и дебитиране на сметки от подгрупа 601.

Закупеното гориво за автомобили се изписва в края на всеки календарен месец на база отчет за изминати километри ,количествено и стойностно /по осреднени цени/ ДТ 6010/Кт 3020 аналитични партии по автомобили. Останалите гориво-смазочни материали се изписват директно по сметка 6010, без да са заведени по сметка 3020.

Гориво-смазочни материали, електроенергия, вода /с изключение на минералната вода/,топлоенергия се отчитат задължително по сметка 6010 „Разходи за горива, вода и енергия“ и § 10-16 „Вода, горива и енергия“.

Хранителните продукти / вкл. минерална вода и кафе/ се отчитат по сметка 6012 „Разходи за храна“ и § 10-11 „Храна“.

Постелен инвентар и облекло, закупени от бюджетния разпоредител, с цел предоставянето им за ползване от служителите се отчитат по сметка 6015 „Разходи за постелен инвентар и работно облекло“ и § 10-13 „Постелен инвентар и облекло“.

Разходите за медикаменти –сметка 6013 Разходи за медикаменти и лекарства и § 10-12 „Медикаменти“

Разходите за учебни материали и помагала, специализирана литература – по сметка 6014 Разходи за учебни материали и помагала и § 10-14 Учебни и научно-изследователски разходи и книги за библиотеките.

Всички останали материали- по съответстващите им сметки, изброени по-долу и по § 10-15 Материали:

6011 Разходи за канцеларски материали
6016 Разходи за строителни материали
6017 Разходи за консумативи и резервни части за хардуер
6018 Разходи за други резервни части
6019 Разходи за други материали

При заплатени разходи за материали от един разпоредител в системата на МТСП за сметка на друг разпоредител след изпълняването на гореописаните счетоводни записвания се взема и допълнителна счетоводна статия:

-при разпоредителя, извършил плащането:

ДТ сметка 4500- /аналитична партида на разпоредител/

Кт сметка гр.60

- при разпоредителя, получил материалите , услугите, доставките

Дт сметка гр.60

Кт сметка 4500

В края на всяко тримесечие се потвърждава идентичността на извършените вътрешни разчети. В този случай се получава неравнение между сметки и параграфи, което се

обяснява с този трансфер, тъй като сумата по параграф се отразява при разпоредителя, извършил плащането, а сумата по сметка-при разпоредителя, ползвал правото.

3.4.2. Оценка на материалните запаси

Материалните запаси се оценяват и записват при тяхното придобиване или възникване по историческата им цена или друга цена, в съответствие с приложимите счетоводни стандарти.

Историческа цена е цената на придобиване, себестойността или справедливата цена.

Материалните запаси при тяхното потребление се оценяват в съответствие с приложимите счетоводни стандарти (чл. 16 от ЗСч).

Оценяването на материален запас при неговото **придобиване** зависи най-вече от начина на получаването му:

- Доставна стойност се прилага при закупуване.

Доставната стойност на един материален запас представлява сумата от всички разходи по закупуването и преработката му, както и от другите разходи, направени във връзка с доставянето на актива до настоящото му местонахождение и състояние.

Разходите за закупуване включват:

- покупната цена;
- вносните мита и такси;
- невъзстановимите данъци и акцизи;
- разходите за доставката;
- други разходи, които допринасят за привеждането на актива в готов за използване вид.

Търговската отстъпка и други подобни компоненти се приспадат при определянето на разходите за закупуването.

- Нетна реализируема стойност- предполагаемата продажна цена като оценка на придобития краткотраен материален актив се използва в следните два случая:

- а) При безвъзмездно получаване;
- б) При оценка в края на годината на наличните краткотрайни материални активи, ако тя е по-ниска от тази, по която се отчитат до момента.

Всички постъпили материални запаси се заприходяват в склада чрез складова разписка. Складовата разписка се издава от МОЛ при приемане на материални запаси в склада, в два екземпляра, като първият екземпляр се прилага към фактурата, по която са доставени, а вторият остава в МОЛ. Така оформени, документите се предават в счетоводството.

3.4.3. Методи за отписване на материалните запаси при тяхното потребление

МТСП е възприело материалните запаси при тяхното потребление да се оценяват като се прилага метода на среднопретеглена стойност, при който средно претеглената стойност за всяка единица стоково-материален запас се определя от сбора на среднопретеглената стойност на наличните сходни стоково-материални запаси в началото на периода и стойността на сходните, закупени или произведени през периода стоково-материални запаси, който сбор се разделя на количеството на сходните стоково-материални запаси - носители на тези стойности. Средната стойност се изчислява след всяко постъпление.

При изписване на материални запаси от склада, се изготвя искане за отпускане на материали в два екземпляра.

Всеки месец МОЛ изготвя отчет за изписаните материали от склада на база вторият екземпляр от исканията, най-късно до 3-то число на следващия месец, и го представя в счетоводството.

3.4.2.Приемане на материални запаси

Материалните запаси се приемат по качество и фактическо количество. Материалните запаси, постъпващи в складовете на МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика, се проверяват по отношение на асортимент, комплектност, количество и качество с данните в съпроводителните документи.

За фактически приетото количество материални запаси по фактури МОЛ издава складова разписка за получени материални запаси.

С писмена заповед министъра на труда и социалната политика / ръководителя на ВРБК определя длъжностните лица, които се задължават с:

- приемането на материалните запаси, доставяни от други организации и лица;
- отпускането на материалните запаси от складовете – завеждащи складове, домакини и др. МОЛ;
- разрешението за отпускане на материалните запаси от складовете;
- издаването на искания - завеждащи складове, домакини и др. МОЛ.

А) Придобиване на МЗ чрез закупуване

- отразяване на разчетните взаимоотношения с доставчика, при завеждане на МЗ в склад

Дебит сметка от група 30 - Материали, продукция, стоки

Кредит сметка 4010 - Задължения към доставчици от страната

- изплащане на задължението към доставчика

Дебит сметка 4010 - Задължения към доставчици от страната

Кредит сметка от група 50 - Парични средства

- закупуване на материални запаси от подотчетното лице

Дебит сметка от група 30 Материали, продукция, стоки

Кредит сметка 4261 Вземания от подотчетни местни лица

- За материали, които се отразяват като разход в момента на доставката.

Дт с/ки от подгрупа 601 Разходи за материали

Кт с/ки от група 40 Доставчици

Дт с/ки от група 40 Доставчици

Кт с/ки от група 50 Парични средства

При осчетоводяване закупуването на материални запаси със значителни отстъпки се прилагат разпоредбите на т.2.7. от ДДС 20/ 2004 г., а при минимални отстъпки се осчетоводява стойността след приспадане на отстъпката.

Б) Безвъзмездно придобиване на МЗ от ВРБК в рамките на първостепенния разпоредител

-при разпоредителя с бюджетни кредити, предоставил материалите.

Дт с/ка 4500 Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи

Кт с/ка подгрупа 302 Материали

-при разпоредителя с бюджетни кредити, получил материалите.

Дт с/ка подгрупа 302 Материали

Кт с/ка 4500 Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи

С оглед осигуряване на контрол по отношение потвърждаването на получените материали се препоръчва към сметка 4500 да се обособят подсметки **45001 Непотвърдени разчети** и **45002 Потвърдени разчети**, като първоначално предоставените материали да се отчитат по първата подсметка, а впоследствие след получаване на потвърждение сумите да се прехвърлят по другата подсметка.

-между бюджетни предприятия на различни първостепенни разпоредители

Дебит сметка от група 30 Материали, продукция, стоки

Кредит сметка 7621 Прехвърлени активи между бюджети, сметки и фондове на държавата

-от физически и юридически лица – небюджетни предприятия

Дебит сметка от група 30 Материали, продукция, стоки

Кредит група 741 Помощи, дарения и безвъзмездно получени средства от страната

В) Отчитане излишъка на МЗ, установени при извършена инвентаризация

На основание протоколите от инвентаризацията и Заповед на Главния секретар на МТСП, констатирания излишък се заприходява

Дебит сметка от група 30 Материали, продукция, стоки

Кредит сметка 7933 Излишъци на материални запаси

Г) Своеобразен източник на увеличението на материалите в МТСП могат да бъдат получените при бракуване на дълготрайни материални активи: материали, използваеми резервни части и други отпадъчни материали, които се оценяват и заприходяват по текуща възстановима стойност /справедливата стойност, като за нейна индикация се използва текущата покупна цена на сходен актив със същия потенциал на икономическа изгода/. Съставя се следната счетоводна статия:

Дебит сметка от група 30 Материали, продукция, стоки

Кредит сметка 7990 Прираст в нетните активи от други събития

Д) По сметка 3025 Постелен инвентар и работно облекло се отчита **постелния инвентар и работно облекло**, които са на склад /лични предпазни средства/.

Постелният инвентар и работно облекло в употреба се изписват на разход и се завеждат задбалансово, за да се следят по Наредбата за работното облекло за срок на годност по сметка **9909 Други активи в употреба, изписани като разход**.

Е) Закупуването на материали от МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика, които се предоставят на персонала, когато предоставянето на материалите не е обусловено и не зависи от извършваната работа на персонала (например предоставени активи при извънредни събития), се отчитат като се използва сметка **6423**

“Текущи помощи и обезщетения за домакинства”, § 42-19”Други текущи трансфери за домакинства”, а не като разход за материали.

Ж) Отчитането на автомобилните гуми също е елемент на настоящата счетоводна политика. В МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика е възприет подхода стойността на гумите да се отчита като разход при закупуването им, след което се завеждат задбалансово, за да бъдат следени. Бракуват се след констатацията от комисия, назначена от ръководителя на съответната структура ,че са износени или повредени и изготвяне на констативен протокол.

Разходите за подмяна на автомобилните гуми са разходи за дейността на МТСП и се отчитат като **“разходи за външни услуги”**, когато са извършени от трети лица.

Ремонта на автомобилите се отчита като **“текущ ремонт”** и се осчетоводява по сметка 6021 **“Текущ ремонт”**.

Закупените части за автомобилите от други фирми- доставчици, които се влагат от фирмата, извършваща техническата поддръжка на автомобила, се изписват директно на разход чрез сметка 6018.

3.4.3.Отчитане на горивата и смазочните материали за МПС

Закупените ГСМ първоначално се завеждат количествено и стойностно в сметка **3020 Горива** по партидите на автомобилите. В края на всеки месец се изписва на разход изразходваното гориво по разходни норми на пробег в зависимост от изминатите километри по пътни листа или пътни книжки- количествено и стойностно / стойността е осреднена за периода/. Салдото на сметка **3020 Горива** отразява наличностите в резервоарите на автомобилите.

-закупуване на гориво с фактура

Дт с/ки 3020 Горива /количествено и стойностно/

Кт 4010 Задължения към доставчици от страната

-разплащане на фактурата

Дт с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

Кт с/ка от група 50 Парични средства /§ 10-16/, 750 Разчети за плащания в СЕБРА /§ 10-16/

- осчетоводяване на изразходвани горива, съгласно отчетени километри по пътна книжка, съобразно определените разходни норми

Дт с/ка 6010 Разходи за горива, вода и енергия

Кт с/ка 3020 Горива/количествено и стойностно/

Разходът за горива се начислява в месеца, в който е възникнало задължението, независимо от плащането.

Закупените гориво-смазочни материали се изписват директно на разход при закупуването им, без да се отразяват по сметка 3020.

За всеки автомобил в системата на МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика в дирекциите/ отделите, отговорни за управление на собствеността се завеждат досиета на разходите по автомобили, включващи разходите за поддръжка, ремонт и разход на горива и смазочни материали.

3.4.5.Материални запаси, вложени в употреба, се изписват като се дебитират сметки 601, срещу кредитиране на сметки от раздел 3. За целите на контрола и

отчетността по МОЛ, до фактическото им изразходване, изписаните на разход активи следва да се отразяват задбалансово по **с-ка 9909 – Други активи в употреба, изписани като разход.**

Предоставените предметни награди на персонала по повод годишнини, юбилеи и др. подобни случаи, се отчитат като разходи за материали.

Счетоводно отчитане намалението на материалните запаси

А) Влагане в употреба и изписване от склада

Дебит сметка от подгрупа 601 Разходи за материали

Кредит сметка от група 30 Материали, продукция, стоки

Б) Безвъзмездно предаване на МЗ

- в рамките на първостепенния разпоредител

Дебит сметка 4500 Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи

Кредит сметка от група 30 Материали, продукция, стоки

- между бюджетни предприятия на различни първостепенни разпоредители

Дебит сметка 7621 Прехвърлени активи между бюджети, сметки и фондове на държавата

Кредит сметка от група 30 Материали, продукция, стоки

В) Отчитане липсите на МЗ, установени при инвентаризации

При констатиране липси по вина на материалноотговорните лица, начитането на виновните МОЛ става по пазарна цена или отчетната цена - по-високата от двете със заповед на главния секретар на МТСП. Определянето на пазарната цена се документира чрез бюлетин на стоковата борса, експертна оценка и др.

Отчитането им става със следните счетоводни записвания:

а) за отразяване намалението на активите:

Дебит сметка 6933 Липси и брак на материални запаси

Кредит сметка от група 30 Материали, продукция, стоки

б) за отразяване на задължението на отговорното лице:

Дебит сметка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал местни лица.

Дебит сметка 4261 Вземания от подотчетни местни лица

Дебит сметка 4887 Вземания от други дебитори - местни лица

Кредит сметка 7198 Приходи от неустойки, начети и обезщетения

в) при наличие на кражби с неустановен извършител се взема само счетоводната операция по буква "а", а евентуалното вземане се отразява задбалансово като условно вземане от други дебитори.

Дебит сметка 9289 Други дебитори по условни вземания

Кредит сметка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

При възникване на обстоятелства, даващи достатъчно надеждни основания, че конкретен размер на вземането може да се реализира (установен извършител, наличие на реална възможност за плащане или прихващане с насрещно задължение на предприятието и др.) съответната част се отписва от задбалансовата сметка и се завежда балансово, като се съставя счетоводната статия по б. "б".

Г) Бракуване на МЗ

- изписване на бракуваните материални запаси

Дебит сметка 6933 - Липси и брак на материални запаси

Кредит сметка от група 30 - Материали, продукция, стоки

- осчетоводяване на получените парични приходи от предадени за вторични суровини бракувани материални запаси

Дебит сметка 5011 Касови наличности в лева / § 36-19/

Кредит сметка 7199 Други приходи

Д) Продажба на стоки и продукция

- отписване на материалните запаси

Дебит подгрупа 611 Отчетна стойност на продадени МЗ

Кредит сметка от група 30 Материали, продукция, стоки

- осчетоводяване на получените приходи от продажба на стоки и продукция

Дебит сметка от група 50 Парични средства

Кредит сметки от подгрупа 711 Приходи от продажба на услуги, стоки и продукция

3.5. ОТЧИТАНЕ НА РАЗЧЕТИТЕ

В процеса на дейността МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика встъпват в постоянни взаимоотношения с други фирми и организации, с персонала, с други органи. При тези взаимоотношения възникват вземания и задължения, за чието счетоводно отчитане се използват счетоводните сметки от раздел 4 Сметки за разчети - вземания и задължения. В този раздел се включват, както сметки за отчитане само на задължения, така и сметки за отчитане само на вземания, а също и сметки за едновременно отчитане на задължения и вземания.

3.5.1. Счетоводно отчитане на разчетите с доставчици

Разчетните взаимоотношения с доставчици възникват основно по повод снабдяването с материални запаси, дълготрайни активи и услуги.

За отчитане на разчетите с доставчици се използват сметки от група **40 Доставчици**. Разчетните взаимоотношения с доставчици винаги имат конкретен характер, което изисква воденето на аналитична отчетност.

При получаване на фактура от доставчик тя задължително се осчетоводява /с оглед спазване принципа на текущо начисляване/, независимо от момента на последващото разплащане.

Сметка **4010 Задължения към доставчици** от страната е пасивна сметка и се дебитираща при изплащане на задължението към доставчиците срещу кредитиране на:

група 50 Парични средства или сметка 7500 Разчети за плащания в СЕБРА

Сметката се кредитира при доставка на активи или извършване на услуги срещу дебитиране на сметки от:

група 20 Дълготрайни материални активи

група 21 Нематериални дълготрайни активи

група 30 Материали, продукция, стоки

група 60 Разходи по икономически елементи

Актуализирана

Единна счетоводна политика на Министерство на труда и социалната политика

Сметката може да има само **кредитно салдо**, което показва размера на неизплатените задължения към различни доставчици.

Недопустимо е в края на отчетния период сметка 4010 «Задължения към доставчици» да има дебитно салдо.

В края на всяка календарна година задължително следва да се извършва инвентаризация на вземанията и задълженията чрез изпращане на писма с обратни разписки до контрагентите и доставчиците.

Сметка **4020 Доставчици по аванси от страната** се дебитираща при предоставяне на авансови плащания за извършване на услуги и доставка на активи и **се кредитира** при осъществяването на доставката или фактуриране на извършената услуга и при връщане на предоставен аванс от доставчика.

Сметката може да има само **дебитно салдо**, което показва размера на предоставения аванс от МТСП срещу бъдещи доставки на услуги.

Недопустимо е в края на отчетния период сметка 4020 «Доставчици по аванси от страната» да има кредитно салдо.

В края на всяка календарна година задължително следва да се извършва инвентаризация на вземанията и задълженията чрез изпращане на писма с обратни разписки до контрагентите и доставчиците за потвърждаване на размера на вземането/задължението.

3.5.2. Счетоводно отчитане на разчетите с клиенти

Чрез сметките от **група 41 Клиенти МТСП** отчита своите вземания от продажби на активи или оказване на услуги.

Най-често използвана сметка от тази група е **сметка 4110 Вземания от клиенти от страната**.

Сметката е **активна** и **се дебитираща** със стойността на продадените активи и извършени услуги при отразяване на възникнали вземания от клиенти срещу **кредитиране** на:

група 71 Приходи от продажби на активи, услуги, от дялови участия и помощи от чужбина

Сметката се **кредитира** при уреждане на вземането от клиентите срещу **дебитиране** на:

група 50 Парични средства

Счетоводните записвания са следните:

-За начисляване на вземането от клиента

Дебит сметка 4110 Вземания от клиенти от страната

Кредит сметки от подгрупа 71

-При постъпване на сумите от клиента

Дебит сметки от група 50 Парични средства /съответстващите на сметките от подгрупа 71 параграфи, като приходите от продажба на тържесна документация се отчитат по §36-19 и по сметка 7199

Кредит сметка 4110 Вземания от клиенти от страната

3.5.3. Счетоводно отчитане на разчетите с работници, служители и друг персонал - местни лица

В подгрупа 421 Разчети с работници, служители и друг персонал -местни лица се включват две подсметки:

- за задължения към тях 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица
- за вземания от тях 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал-местни лица

Сметка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица се използва за отчитане на задълженията към наетия персонал, наети лица по граждански договори и други плащания за сметка на МТСП. Сметката е пасивна.

Сметка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал се използва за отчитане вземания от персонала. Сметката е активна.

А) Отчитане на разчетите с персонала, нает по трудови и служебни правоотношения

- начисляване на възнагражденията на персонала за заплати, обезщетения свързани с положен труд и други парични възнаграждения, изплащани към заплатите на персонала като: социални разходи, суми за облекло:

Дебит сметка 604 Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала / без сметка 6044/

Кредит сметка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица

- начисляване на удържки от възнагражденията на персонала

Дебит сметка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица

Кредит сметка 4591 Разчети за данък по ЗДДФЛ

Кредит сметка 4897 Задължения към други кредитори /банкови кредити, ВСК и др./

Кредит сметки от група 759 Трансфери за поети осигурителни вноски

Кредит сметка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал - местни лица

- изплащане на месечен аванс и чиста сума за получаване /независимо, че се захранват дебитни карти

Дебит сметка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица

Кредит сметки от група 50 Парични средства или 7500 Разчети за плащания в СЕБРА

Б) Отчитане на разчетите с персонала, нает по извънтрудови правоотношения

- начисляване на дължимата сума:

Дебит сметка 6044 Разходи за заплати и възнаграждения на персонал по извънтрудови правоотношения

Кредит сметка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица

- начисляване на дължимите осигурителни вноски за сметка на осигуреното лице:

Дебит сметка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица

Кредит сметки от група 759 Трансфери за поети осигурителни вноски
- начисляване на удръжки от възнагражденията на персонала
Дебит сметка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица
Кредит сметка 4591 Разчети за данък по ЗДДФЛ
Кредит сметка 4897 Задължения към други кредитори
- изплащане на чиста сума за получаване /независимо, че се захранват дебитни карти/
Дебит сметка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица
Кредит сметки от група 50 Парични средства средства или 7500 Разчети за плащания в СЕБРА

Неизплатените чисти суми за възнаграждения следва да са отразени като кредитно салдо по сметка 4211.

В/За отчитане на вземанията от персонала се използва сметка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал - местни лица. Сметката е активна и се дебитираща при начисляване на вземането по надплатени възнаграждения, при изплащане на аванс отпуски, начети, здравни осигуровки върху неплатени отпуски и се кредитира при погасяване на вземанията.

Г/ Отчитане на разходите за провизии на персонала

> начисляване

Дебит сметка 6047 Разходи за провизии за персонал

Кредит сметка 4230 Провизии за бъдещи плащания към персонала

Съгласно т. 19.7 от ДДС № 20/2004 г. в края на отчетния период, следва да бъдат начислени разходите за провизии за персонала и припадащите се осигурителни вноски от работодателя.

Начислената сума следва да включва два компонента: очаквани разходи за отпуските и припадащите се върху тях вноски за ДОО, допълнително задължително осигуряване и здравно осигуряване за сметка на работодателя.

> сторниране през следващата година:

Дебит сметка 4230 Провизии за бъдещи плащания към персонала

Кредит сметка 6048 Сторнирани разходи за провизии за персонал

Начислената сума за провизии за персонала се сторнира (черно сторно) в началото на следващия отчетен период изцяло и наведнъж.

Д/ В съответствие с т. 19.3.7. от ДДС № 20 от 2004 г., плащанията на външен превозвач за транспорт на персонала до местоработата и обратно (вкл. и закупени абонаментни карти за пътуване, раздавани поименно по списък), се отчитат на начислена основа като **разходи за персонала в натура** съответно по сметка 6049 от СБП. Предвид изискването на т. 19.3.9. от ДДС № 20 от 2004 г., съгласно която класифицирането на разходите по т. 19.3. не води до промяна в начина на бюджетирането и отчитането на касова основа на тези позиции, плащанията на външен превозвач за транспорт на персонала до местоработата и обратно се отчитат на касова основа по § 10-20 „Разходи за външни услуги” . Ако закупените карти за общи за структурата, съхраняват се в касата на структурата и се дават срещу подпис за конкретно пътуване, то същите се отчитат по сметка 6022 „Разходи за транспорт” и на касова основа по § 10-20 „Разходи за външни услуги” .

3.5.4. Подотчетни лица.

Използва се сметка **4261 Вземания от подотчетни местни лица** по предоставените служебни аванси на персонала. Авансите се отпускат за командировки, закупуване на активи, за стопански разходи и за изплащане на социални помощи чрез каса.

Сметката е **активна и се дебитираща** при изплащане на служебен аванс срещу кредитиране на сметка 5011 Касови наличности в лева, кредитира се при отчитане на служебния аванс срещу дебитиране на различни сметки в зависимост от начина на отчитането на аванса – сметка 4281 *Задължения за социални помощи към местни лица* и сметка 5011 Касови наличности в лева (при възстановен, неизползван аванс).

Към 31 декември сметката не следва да има салдо от неотчетени служебни аванси.

Крайно салдо по сметка 4261 е допустимо единствено в МТСП-Администрация с размера на сумите, преведени, но неизразходвани от дългосрочно командированите служители в чужбина.

За първоначално отчитане на предоставен аванс, извън авансите за командировки в страната и чужбина, ГСМ и помощи, които се отчитат по съответния параграф се създава § 10-15*.

В МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика задължително се използва § 10-15*, в който се осчетоводяват предоставените аванси за текущи разходи / изключая командировки в страната и чужбина и ГСМ/, като при отчитането на получения служебен аванс се сторнира цялата сума на получения аванс и се осчетоводяват реалните разходи по съответните параграфи.

ВРБК към министъра на труда и социалната политика нямат право да създават по своя преценка параграфи, извън утвърдените по ЕБК.

Съставят се следните счетоводни статии:

-при предоставяне на аванса

Дт с/ка 4261 Вземания от подотчетни местни лица

Кт с/ка 5011 Каса в лева / §§ 1015/*

-при отчитане на аванса

Дт с/ка 4261 Вземания от подотчетни местни лица

Кт с/ка 5011 Каса в лева / §§ 1015/ - червена операция*

Дт с/ка 4261 Вземания от подотчетни местни лица

Кт с/ка 5011 Каса в лева съответния параграф- синя операция

Дт с/ка гр.60

Кт с/ка 4261 Вземания от подотчетни местни лица- синя операция

- при отчитане на аванс за социални помощи:

Дт с/ка 4281 Задължения за социални помощи към местни лица

Кт с/ка 4261 Вземания от подотчетни местни лица /§42-02 и/или §42-19/

Контролът по своевременното отчитане на авансите се осъществява от счетоводителя, който води сметка **4261 "Вземания от подотчетни местни лица"**

Съставят се следните счетоводни статии при отпускане на служебни аванси за командировка в чужбина:

-при предоставяне на аванса

Дт с/ка 4261-3 Вземания от подотчетни местни лица- Командировки в чужбина
Кт с/ка 5012 Касови наличности във валута / § 10-52/

-при отчитане на аванса

Дт с/ка 6094 Разходи за командировки в чужбина

Кт с/ка 4261-3 Вземания от подотчетни местни лица- Командировки в чужбина

Контролът по своевременното отчитане на авансите се осъществява от счетоводителя, който води сметка **4261-3 "Вземания от подотчетни местни лица- Командировки в чужбина"**

Възстановените от подотчетни лица суми се отчитат в намаление на съответния параграф, по който са били отчетени първоначално при отпускането им, като при възстановяване на чуждестранна валута се прилага курса за деня.

3.5.5. Счетоводно отчитане на вътрешните разчети, на разчетите за данъци и други разчети.

А)Отчитане на вътрешните разчетни взаимоотношения в рамките на първостепенния разпоредител за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи

Използва се сметка 4500 Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи.

В края на отчетния период, след изготвяне и представяне на оборотна ведомост за консолидиране, се приключва със сметки от група 1001 Разполагам капитал по бюджети и бюджетни сметки

Б) Счетоводно отчитане на разчети за данъци и такси с Централния бюджет, министерства, ведомства и общини

Използват се сметки от подгрупа 451 Разчети с Централния бюджет, подгрупа 452 Разчети с министерства и ведомства и подгрупа 454 Разчети с общини:

- начисляване

Дебит сметки от подгрупа 606 Разходи за данъци и такси

Кредит сметки от подгрупа 451 Разчети с Централния бюджет

Кредит сметки от подгрупа 452 Разчети с министерства и ведомства

Кредит сметки от подгрупа 454 Разчети с общини.

- внасяне на дължимите данъци и такси

Дебит сметки от подгрупа 451 Разчети с Централния бюджет

Дебит сметки от подгрупа 452 Разчети с министерства и ведомства

Дебит сметки от подгрупа 454 Разчети с общини

Кредит сметки от група 50 Парични средства

В) Счетоводно отчитане на дължимите данъци по реда на чл.1, т.7 и глава 33 от ЗКПО върху приходите от отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество на бюджетните предприятия.

Съгласно чл.250, ал. 1 , раздел 33 от ЗКПО приходите от сделки, както и отдаването под наем на движимо и недвижимо имущество на бюджетни предприятия се облагат с 3 % данък, който е окончателен.

Въз основа на сключените договори за наем в счетоводството се изграждат аналитични сметки за наемателите/номенклатура по наематели и по номер на договора, с данни за

падежите на отделните наемни вноски/.Приходите и разходите от стопанска дейност следва да се начисляват по общия ред, както всеки приход и разход по сметките от раздели 6 и 7 от СБП.

- **при възникване на вземането, съгласно сключения договор:**

Дт с/ка 4110 Вземания от клиенти от страната

Ан.с/ка на наемателя, № на договора

Кт с/ка 7121 Приходи от наеми на имущество

-**при събиране на вземането**

Дт с/ки от група 50 Парични средства

Кт с/ка 4110 Вземания от клиенти от страната

Ан.с/ка на наемателя, № на договора

- **при начисляване на данъка, ежемесечно се съставя следната счетоводна статия:**

Дт с/ка 7190 Отчисления за данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия по ЗКПО

Кт 4512 Разчети за данък върху приходите от стопанска дейност

Дължимият данък върху приходите от стопанска дейност следва да се начислява за периода, за който се отнася, най-малкото веднъж тримесечно - към края на отчетното тримесечие и година

-**при превод на данъка към данъчните служби:**

Дт с/ка 4512 Разчети за данък върху приходите от стопанска дейност

Кт с/ки от група 50 Парични средства средства или 7500 Разчети за плащания в СЕБРА

Платеният данък върху приходите от стопанска дейност се отразява в намаление на приходен § 37-02.

При възстановяване на надвнесен данък върху приходите от стопанска дейност се ползват указанията на **т.12.2.11. от ДДС 20/2004 г.**

Периодично, но не по-малко от веднъж тримесечно – към края на отчетното тримесечие, приходите и разходите от стопанска дейност се отнасят по задбалансовите сметки.

Съставят се счетоводни статии:

Дт с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви

Кт с/ка 9939 Приходи от стопанска дейност

Дт с/ка 9931 Разходи за стопанска дейност

Кт с/ка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

В сметките от подгрупа 993 не следва да се отразяват сумите на данъка раздел 33 от ЗКПО.

Г) Счетоводно отчитане на дължимия данък по чл.204 т. 2 от ЗКПО върху социалните разходи, предоставени в натура

- начисляване на дължимия данък като разход се извършва за периода, за който се отнася (т. 12.3 от ДДС № 20/2004 г.)

Дебит сметка 6064 Разходи за данъци в Републиканския бюджет и държавни извънбюджетни сметки и фондове

Кредит сметка 4513 Разчети за други данъци и мита, постъпващи по Централния бюджет

- плащане на дължимия данък

Дебит сметка 4513 Разчети за други данъци и мита, постъпващи по Централния бюджет

Кредит сметки от група 50 Парични средства

Социалните разходи, които не са предоставени в натура се облагат по реда и при условията на ЗДДФЛ.

Д) За отчитане на данък по ЗДДФЛ и други удръжки върху възнагражденията на персонала

- начисляване на данък по ЗДДФЛ и други удръжки върху възнагражденията на персонала

Дебит сметка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица

Кредит сметка 4591 Разчети за данък по ЗДДФЛ

Кредит сметка 4897 Задължения към други кредитори

- внасяне на дължимите данъци и удръжки

Дебит сметка 4591 Разчети за данък по ЗДДФЛ

Дебит сметка 4897 Задължения към други кредитори

Кредит сметки от група 50 Парични средства средства или 7500 Разчети за плащания в СЕБРА

Е) Във връзка с въведения с Раздел VII Туристически данък, Глава втора Местни данъци от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ), при отчитането от 01.01.2011 г. на туристическия данък, бюджетните предприятия – данъчно задължени лица по смисъла на чл. 61р, ал. 2 от ЗМДТ, следва да имат предвид следното:

а/ Текущо през годината при ежемесечно предоставяне на нощувки, дължимият на общината туристически данък за календарния месец се начислява като задължение по кредита на сметка 4544 Разчети за общински данъци и такси, а внесеният данък в общината се отчита по §§ 37-09 (-).

При начисляване:

Дт 411 „Клиенти от страната”

Кт 7110 „Приходи от продажба на услуги”

Кт 4544 „Разчети за общински данъци и такси”

При плащане:

Дт 50

Кт 411 „Клиенти от страната”

Дт 4544 „Разчети за общински данъци и такси”

Кт 7500 § 37-09

б/ Когато за календарната година е налице хипотезата по чл. 61с, ал.4 от ЗМДТ, определената по формулата в ал. 5 разлика се отчита на начислена основа по дебита на сметка 6065 Разходи за общински данъци и по кредита на сметка 4544, а на касова основа – по разходен §§ 10-40.

При начисляване:

Дт 411 „Клиенти от страната”

Кт 7110 „Приходи от продажба на услуги”

Кт 4544 „Разчети за общински данъци и такси”

Дт 6065

Кт 4544 „Разчети за общински данъци и такси”

с разликата

При плащане:

Дт 50

Кт 411 „Клиенти от страната”

Дт 4544 „Разчети за общински данъци и такси”

Кт 7500 § 37-09

Дт 4544 „Разчети за общински данъци и такси”

Кт 7500 § 10-40 с разликата

Ж/ За начисляване в края на годината на разходи и приходи, принадлежащи се за текущия отчетен период и платими/получени през следващия

При изготвянето на оборотната ведомост в края на отчетния период, следва да са осчетоводени всички разходи и приходи, отнасящи се за отчетния период и платими през следващия.

- начисляване на разходи

Дебит сметки от група 60 Разходи по икономически елементи

Кредит сметка 4967 Коректив по задължения към местни лица

- начисляване на приходи ,

Дебит сметка 4961 Коректив по вземания от местни лица

Кредит сметки от раздел 7 Сметки за приходи и трансфери

В началото на следващия отчетен период, начислените суми на корективи по вземания и задължения се сторнират с червено сторно.

- сторниране на начислените разходи:

Дебит сметки от група 60 Разходи по икономически елементи

Кредит сметка 4967 Коректив по задължения към местни лица

- сторниране на начислените приходи:

Дебит сметка 4961 Коректив по вземания от местни лица

Кредит сметки от раздел 7 Сметки за приходи и трансфери

3.6. ОТЧИТАНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ

Отчитане на парични средства

Паричните средства са краткотрайни активи.

Отчитат се чрез сметките от група 50 Парични средства, както следва:

сметка 5001 Текущи сметки в лева, консолидирани в системата на „Единната сметка”

сметка 5011 Касови наличности в лева

сметка 5012 Касови наличности във валута

сметка 5013 Текущи банкови сметки в лева

сметка 5014 Текущи банкови сметки във валута

сметка 5015 Срочни депозити в лева

сметка 5017 Акредитиви и други сметки в лева

сметка 5008 Текущи сметки във валута на бюджетни предприятия в БНБ

Сметка 5001 Текущи сметки в лева, консолидирани в системата на „Единната сметка” се използва единствено в МТСП-Администрация.

ВРБК към министъра на труда и социалната политика използват сметка 5013 Текущи банкови сметки в лева , като могат да си създадат аналитичности за сметка за наличности, транзитна сметка, набирателна сметка /сметка за чужди средства/ или по банки.

Към тези сметки са прикачени параграфите, с оглед съставяне на отчет за касово изпълнение на бюджета.

Крайното салдо по сметка 5001 формира сумата, отразена по § 31-10 Получени трансфери от ЦБ.

Началните салда по сметки от гр.501 формират § 95- 01....06 остатък от предходен период, а крайните салда по сметки от гр.501 формират § 95- 07.....12 наличност в края на периода

Преоценката на парични средства в чуждестранна валута се извършва задължително към края на всеки месец.

Когато на разпоредители с бюджетни кредити са открити банкови бюджетни сметки във валута за **постъпване на собствени приходи или приходи от такси във валута**, натрупаните средства във валута по тези сметки следва периодично (**на всеки 10 дни**) да се продават на обслужващата банка, след което левовата им равностойност следва да се централизира чрез „транзитната сметка” по банковите сметки на съответните първостепенни разпоредители с бюджетни кредити.

3.6.1.Касови операции.

Министърът на труда и социалната политика и ръководителите на ВРБК към министъра на труда и социалната политика следва да осигурят необходимите условия за опазване на паричните средства. Те са длъжни да осигуряват при нужда охрана на касата, а също и опазване на парите при пренасянето им. Всички налични пари и ценности се съхраняват в огнеупорни каси, които се заключват със секретен ключ, съхраняван от касиера.

Касовите операции се извършват от касиера на съответната структура. Касиерът не може да упълномощава други лица да изпълняват възложената му работа без разрешение на директора на дирекцията или главният счетоводител.

Отчитат се всички парични средства, внесени в касата на министерството и ВРБК към министъра на труда и социалната политика по видове, както и изплатените от касата суми в лева и във валута.

Документирането на постъпленията в касата се извършва с приходни касови ордери. Касовите ордери се попълват с химикал – ясно и четливо. Поправки върху тях не се допускат. В тях се посочва основаниято за съставянето им и се описват приложените към тях документи, ако има такива. Сумата се вписва цифром и словом, като стотинките се изписват с цифри.

Липси и кражби на касови наличности, за които няма установена вина на материално отговорно лице, се отчитат като други разходи по с/ка 6935 Липса на парични средства и по § 10-98 . Установените при инвентаризация касови излишъци се отчитат като други приходи.

За счетоводното отчитане на наличните парични средства в левове се използва *сметка 5011 Касови наличности в лева*, която е активна **балансова сметка. Има само дебитно салдо и то показва наличността в касата на структурата.**

Основни счетоводни записвания по сметка 5011 Касови наличности в лева:

А)При увеличение на паричните средства в касата

- **захранване на касата със сума, изтеглена от „банковата сметка на МТСП**
***Дебит* сметка 5011 Касови наличности в лева**

***Кредит* сметка 5013 Текущи банкови сметки в лева**

***Кредит* сметка 5001 Текущи банкови сметки в лева, консолидирани в системата на „Единната сметка”**

- получени суми от клиенти:
Дебит сметка 5011 Касови наличности в лева
Кредит сметка 4110 Вземания от клиенти от страната
- възстановен остатък от неизразходван служебен аванс от подотчетното лице:
Дебит сметка 5011 Касови наличности в лева
Кредит сметка 4261 Вземания от подотчетни местни лица
- възстановени суми от персонал:
Дебит сметка 5011 Касови наличности в лева
Кредит сметка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал-местни лица
- при получаване на суми от други дебитори:
Дебит сметка 5011 Касови наличности в лева
Кредит сметка 4887 Вземания от други дебитори - местни лица
- постъпили суми от възстановени разходи, независимо от отчетния период, през който са извършени
Дебит сметка 5011 Касови наличности в лева
Кредит сметка 4887 Вземания от други дебитори - местни лица
Дебит сметка 4887 Вземания от други дебитори - местни лица
Кредит сметка от раздел 6 Сметки за разходи
- постъпили суми от такси, от продажба на активи, услуги, приходи от наеми и други приходи
Дебит сметка 5011 Касови наличности в лева
Кредит сметка раздел 7 Сметки за приходи и трансфери
- постъпили суми за гаранции и други чужди средства
Дебит сметка 5011 Касови наличности в лева
Кредит сметка 4831 Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица
- за заприходяване на констатиран касов излишък се прави следното счетоводно записване:
Дебит сметка 5011 Касови наличности в лева
Кредит сметка 7935 Излишъци от парични средства

Б) При намаление на паричните средства от касата

- внасяне по **банковата сметка на МТСП** на неусвоените бюджетни разходи в брой и постъпилите в касата приходи, възстановени разходи и чужди средства
Дебит сметки 5001 Текущи банкови сметки в лева, консолидирани в системата на „Единната сметка“
Кредит сметка 5011 Касови наличности в лева
- внасяне от ВРБК към министъра на труда и социалната политика по **транзитната сметка** на неусвоените бюджетни разходи в брой и постъпилите в касата приходи, възстановени разходи и чужди средства
Дебит сметки 5013 Текущи банкови сметки в лева
Кредит сметка 5011 Касови наличности в лева
- изплащане на заплати и аванс на персонал в брой

Дебит сметка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица

Кредит сметка 5011 Касови наличности в лева

- изплащане на суми на доставчици за получени стоки и услуги
Дебит сметки от група 40 Доставчици

Кредит сметка 5011 Касови наличности в лева

- изплащане (погасяване) на задължения към кредитори

Дебит сметка 4897 Задължения към други кредитори - местни лица

Кредит сметка 5011 Касови наличности в лева

- изплащане на служебен аванс

Дебит сметка 4261 Вземания от подотчетни местни лица

Кредит сметка 5011 Касови наличности в лева

- изплащане на разходи за командировки

Дебит сметка 6093 Разходи за командировки в страната

Кредит сметка 5011 Касови наличности в лева

- отчитане на установената липса на парични средства в касата

> отразяване на липсата

Дебит сметка 6935 Липси на парични средства

Кредит сметка 5011 Касови наличности в лева

> начисляване на задължението на касиера

Дебит сметка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал - местни лица

Кредит сметка 7198 Приходи от неустойки, начети и обезщетения

> възстановяване на касовата липса:

Дебит сметка 5011 Касови наличности в лева

Кредит сметка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал - местни лица

3.6.2. Банкови сметки.

Банковото разплащане в системата на МТСП е организирано в СЕБРА (Система за Електронни Бюджетни РАЗплащания):

Министърът на труда и социалната политика и ръководителите на ВРБК към министъра на труда и социалната политика определят лицата имащи право да се разпореждат със сметките, включени в системата на "Единната сметка".

В системата на МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика е задължителна системата на двойния подпис.

Обслужващите банки, предоставят на МТСП информация за

- Резултатите от сетълмента на иницираните от него плащания по съответния статус, съгласно БУС 0150000000;
- Дневно извлечение за одобрените плащания с натрупан дневен оборот и натрупани обороти от началото на годината.

МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика ползват следните сметки:

Бюджетна банкова сметка - служи за получаване на приходи, възстановени разходи, получените от ВРБК към министъра на труда и социалната политика събрани суми по

транзитните им сметки , получената субсидия от МФ, трансфери от други бюджетни организации и получените дарения от страната , чужбина и международни организации.

Сметката на МТСП се олихвява съобразно обичайните условия и тарифи на БНБ.

Сметка за чужди средства - Набирателна сметка се открива само при необходимост и със специално разрешение от Министерство на финансите за съхранение на средства за гаранции и други чужди средства на небюджетни организации и физически лица.

Акредитивна сметка се открива само при необходимост и със специално разрешение от Министерство на финансите за съхранение на средства за капиталови разходи, свързани с изграждане или реконструиране на обекти.

Бюджетна валутна сметка се открива само при изрично изискване на организацията, финансираща МТСП при изпълнението на даден проект и със специалното разрешение на Министерство на финансите.

Валутна сметка в ДСК ЕАД, към която са издадени кредитни карти.

Транзитни сметки на ВРБК към министъра на труда и социалната политика

Сметки за наличности на ВРБК към министъра на труда и социалната политика

Банковите разплащания се осъществяват като се съставят платежни документи за плащания чрез банките или посредством електронно банкиране. Платежните документи за банкови преводи се комплектоват с първичните счетоводни документи за постъпили приходи и извършени разходи: фактури, квитанции, стокови/складови/ разписки, актове/протоколи/ за приета извършена работа, доставки, услуги и др. първични счетоводни документи, както и с подписано от съответните лица предложение за поемане на финансово задължение, докладна записка или договор.

Разпоредителите с бюджетни кредити регулярно следва да извършват *преглед* на наличните си банкови бюджетни валутни сметки, открити за целите на обслужването на конкретни международни проекти и програми, като при случаи на установяване на отпаднала необходимост (след приключване на съответния проект или програма) от подобни сметки, своевременно да предприемат действия за тяхното закриване.

За отчитане на паричните средства в БНБ на МТСП –Администрация се използва **сметка 5001** Текущи банкови сметки в лева, консолидирани в системата на „Единната сметка“, на ВРБК към министъра на труда и социалната политика- **сметка 5013** Текущи банкови сметки в лева.

Основни счетоводни записвания за отчитане на парични средства по сметки в банката

***Дебит** сметки 5001 Текущи банкови сметки в лева, консолидирани в системата на „Единната сметка“ или 5013 Текущи банкови сметки в лева*

***Кредит** сметка 7251 Приходи от лихви в лева по банкови сметки и депозити в страната*

Захранване на сметка за наличности със суми за теглене

Дт сметка 5013 Текущи банкови сметки в лева

Кт сметка 7500 Разчети за плащания по БУС срещу сметка на първостепенния разпоредител

-намаление на средствата в банковата сметка на МТСП

- теглене на суми за захранване на касовата наличност

***Дебит** сметка 5011 Касови наличности в лева*

***Кредит** сметка 5001 Текущи банкови сметки в лева консолидирани в системата на „Единната сметка“или 5013 Текущи банкови сметки в лева*

- изплащане на заплати и аванс на персонал по безкасов път (дебитни карти)

Дебит сметка 4211 Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица

Кредит сметки 5001 Текущи банкови сметки в лева, консолидирани в системата на „Единната сметка“

- постъпване на приходи от такси

Дебит сметки 5001 Текущи банкови сметки в лева, консолидирани в системата на „Единната сметка“ или 5013 Текущи банкови сметки в лева

Кредит сметка 7051 Приходи от такси в лева

- постъпване на суми за гаранции и други чужди средства
- Дебит* сметка 5013 Текущи банкови сметки в лева

Кредит сметка 4831 Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица

- внасяне на сума от касата в банковата сметка

Дебит сметка 5013 Текущи банкови сметки в лева

Дебит сметки 5001 Текущи банкови сметки в лева, консолидирани в системата на „Единната сметка“

Кредит сметка 5011 Касови наличности в лева

При предоставяне на банкови гаранции / хартиен носител, изготвен от банка, а не превод по набирателната сметка/ , същите задължително се осчетоводяват както следва:

Дт сметка 9214 Получени гаранции и поръчителства

Кт сметка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

При възстановяването им или изтичането на срока за валидност се отписват:

Дт сметка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

Кт сметка 9214 Получени гаранции и поръчителства

- постъпване на суми от възстановени разходи, независимо от отчетния период, през който са извършени:

Дебит сметки 5001 Текущи банкови сметки в лева, консолидирани в системата на „Единната сметка“ или 5013

Кредит сметки от раздел 6 Сметки за разходи

- постъпване на суми от приходи от застрахователни обезщетения, от неустойки, начети, обезщетения и други

Дебит сметки 5001 Текущи банкови сметки в лева, консолидирани в системата на „Единната сметка“ или 5013

Кредит сметка 7191 Приходи от застрахователни обезщетения за дълготрайни активи

Кредит сметка 7192 Други приходи от застрахователни обезщетения

Кредит сметка 7198 Приходи от неустойки, начети и обезщетения

Кредит сметка 7199 Други приходи

Всеки приход се отнася по съответстващия на характера му параграф

В края на месеца набраните суми по транзитните сметки се централизират към единната сметка. Счетоводните записвания са следните:

Дебит сметка 7501 Вътрешни касови разчети в лева

Кредит сметка 5013 Текущи банкови сметки в лева

Преводите от транзитните сметки към съответната сметка в БНБ на МТСП се отчитат по сметка **7501** и § **61-09**, както от МТСП-Администрация, така и от ВРБК към министъра на труда и социалната политика, независимо от естеството на централизираните суми.

Постъпилите по транзитни сметки суми се отчитат по съответните сметки от СБП и параграфи от ЕБК, в зависимост от естеството и характера на тези суми.

В случаите на грешки, допуснати от обслужващите банки или БНБ се прилагат разпоредбите на т. **52.16.** от ДДС № **20/ 2004** г.

*При възстановяване на средства или при установяване на грешни преводи, с оглед освобождаване на лимит задължително се извършва **сторно на обороти**, което се осчетоводява, както следва:*

Дебит сметка 7501 Вътрешни касови разчети в лева- червена операция

Кт сметка 7500 Разчети за плащания по БУС срещу сметка на първостепенния разпоредител-червена операция.

Възстановени суми от предходни години не се сторнират, а се отчитат в намаление на съответния параграф, по който са били отчетени при изплащането им.

3.6.3.Отчитане на операциите в брой между каса и банка

При ВРБК към министъра на труда и социалната политика, преди теглене на средства за касови разплащания следва да бъде захранена сметката за наличности.

Изтеглянето на суми в брой (чрез нареждане-разписка) от бюджетната сметка в касата на МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика в случаите на изплащане на средства в брой се осчетоводява като сумата се отразява в увеличение на касовата наличност и в намаление на банковата наличност:

Дебит с/ка 5011 Касови наличности в лева. Наличност в касата в левове в края на периода

Кредит с/ка 5001 Текущи банкови сметки в лева. Наличност в касата в левове в края на периода или 5013

Връщане на неусвоените средства, получените приходи и възстановените средства в брой от касата в бюджетната сметка чрез вносна бележка (платежно нареждане към бюджета).

Дебит с/ка 5001 Текущи банкови сметки в лева. Наличност в касата в левове в края на периода или 5013.

Кредит с/ка 5011 Касови наличности в лева. Наличност в касата в левове в края на периода.

3.6.4. Отчитане на ценни книжа

Във връзка с операции с ценни книжа в Сметкоплана на бюджетните предприятия е предвидена група **51 Ценни книжа.**

3.6.5. Отчитане на глобите, отразявани в отчета на ИА ГИТ

Цялостен контрол по спазване на трудовото законодателство във всички отрасли и дейности се осъществява от ИА ГИТ. Осчетоводяват се влезлите в сила Наказателни постановления.

Начисляване на влезли в сила наказателни постановления.

В края на месеца се осчетоводява задбалансово справка № 20 от програма АСИАК за влезлите в сила НП.

Дебит с/ка 9289 Други дебитори по условни вземания

Кредит с/ка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

2.2. При получаване на извлечение от ИА ГИТ, за погасени

задължения се осчетоводяват по следния начин:

Дебит с/ка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

Кредит с/ка 9289 Други дебитори по условни вземания

В края на годината остават дебитни салда по неиздължените партии и кредитни салда по двойно издължените партии.

Приходите от глоби се получават по транзитната сметка на ИА

Дебит с/ка 50 §28-02 Приходи от глоби.

Кредит с/ка 7090-№ на поделение съставител на глобата. Приходи от глоби и санкции.

Съгласно ДДС 12/10.12.2009г. във връзка с поемането от НАП на дейността на АДВ от 01.01.2010 г. суми по НП на ИА ГИТ се събират и от ТД на НАП. В тези случаи ТД на НАП уведомява ежемесечно писмено ИА ГИТ и се вземат следните счетоводни записвания:

Дебит с/ка 4887 Вземания от други дебитори-местни лица. Аналитична партида- НП от НАП

Кредит с/ка 7090-№ на поделение съставител на глобата. Приходи от глоби и санкции.

Дебит с/ка 7199 – Други неданъчни приходи

Кредит с/ка 4887 Вземания от други дебитори-местни лица. Аналитична партида- НП от НАП

Когато не е ясно коя Д ИТ е съставител на глобата - сумите се отнасят по “Обща партида”. Ежемесечно се изпраща в подразделенията извлечение от партидата на съответната Д ИТ и общата партида.

Експертът и юрисконсултът проверяват общата партида и уведомяват ГИТ писмено за суми по НП, попаднали в общата партида, които се отнасят за тях. При необходимост се изпраща и доказателствен материал - извлечение от НАП или копие от платежно нареждане, изпратено от НАП или длъжника. Писмено се уведомява и когато в партидата на Д ИТ е отнесено НП, което не е на съответната Д ИТ.

- възстановяване на надвнесени суми:

Сумите се възстановяват след писмено искане, съпроводено с доказателства, че сумата е двойно постъпила по сметката на ИА ГИТ от лицето превело сумата или НАП.

Дебит с/ка 7090-№ на поделение съставител на глобата. Приходи от глоби и санкции.

Кредит с/ка 7500 Разчети за плащания по СЕБРА § 28-02 Приходи от глоби

В такъв случай сумата се подава за сторно лимит.

3.7. ОТЧИТАНЕ НА РАЗХОДИТЕ

Актуализирана

Единна счетоводна политика на Министерство на труда и социалната политика

В Индивидуалния сметкоплан на МТСП разходите се отчитат по сметки от **раздел 6 Сметки за разходи**. Класифицирани са в следните групи:

- група 60 Разходи по икономически елементи**
- група 61 Отчетна стойност на продадени запаси, дълготрайни активи и конфискувано и придобито от залог имущество**
- група 62 Разходи за лихви и финансови услуги**
- група 65 Разходи за придобиване на активи, текущ и основен ремонт по стопански начин**
- група 69 Намаление на нетните активи от други събития**
- А) Сметки от група 60 Разходи по икономически елементи**

Целта на отчитането на разходите по икономически елементи е да се осигури отчетна икономическа информация, необходима и за външни потребители на икономическа информация.

Разходите следва да се начисляват за периода, в който са възникнали, независимо дали е извършено плащане или дали са налице средства за плащането им.

При получаване на фактура на името на МТСП или ВРБК към министъра на труда и социалната политика, същата веднага следва да бъде осчетоводена по Дт на сметки от гр.6 и Кт на сметка **4010 «Доставчици»** по аналитична партида, съответстваща на фирмата –доставчик. Ако се закупуват активи, съответно се дебитират сметки от гр.2

Единствено фактури за авансови плащания се осчетоводяват в момента на разплащане и сумата се отнася по сметки от гр.6 при закриване на авансовото плащане при изпълнение на договорените условия.

Сметките от група **60 Разходи по икономически елементи**, са активни. Дебитират се с размера на разходите и се Кредитират при годишното приключване или при възстановяване на разходи, независимо от отчетния период, през който са извършени.

При отчитането на възстановен разход, същият се осчетоводява по кредита на съответната разходна сметка, по която първоначално е бил отчетен разходът, срещу **Дебитиране** на банкова, разчетна, касова или друга сметка.

Синтетичното отчитане на разходите по група **60 Разходи по икономически елементи** се осъществява чрез следните подгрупи и групирани в тях счетоводни сметки:

- **Подгрупа 601 Разходи за материали** - използва се за отчитане на изразходвани материали в зависимост от вида: материали, резервни части, горива и енергия, медикаменти, храна, други стопански и строителни материали и други.

За осчетоводяване на разходите за материали се използват следните синтетични счетоводни сметки:

- сметка 6010 Разходи за горива, вода и енергия**
- сметка 6011 Разходи за канцеларски материали**
- сметка 6012 Разходи за храна**
- сметка 6013 Разходи за медикаменти и лекарства**
- сметка 6014 Разходи за учебни материали и помагала**
- сметка 6015 Разходи за постелен инвентар и работно облекло**
- сметка 6016 Разходи за строителни материали**
- сметка 6017 Разходи за консумативи и резервни части за хардуер**
- сметка 6018 Разходи за други резервни части**

Актуализирана

Единна счетоводна политика на Министерство на труда и социалната политика

сметка 6019 Разходи за други материали

- **Подгрупа 602 Разходи за външни услуги** - за отчитане ползваните услуги от външни предприятия

За отчитане на разходите за външни услуги се използват следните счетоводни **сметки**:

сметка 6021 Разходи за текущ ремонт - § 10-30 текущ ремонт

сметка 6025 Разходи за квалификация и преквалификация на персонала-§ 10-14 учебни и научно-изследователски разходи и книги за библиотеките .

За всички изброени по-долу сметки, изплатените разходи трябва да се отчитат по § 10-20 Разходи за външни услуги

сметка 6022 Разходи за транспорт

сметка 6023 Разходи за пощенски и телекомуникационни услуги

сметка 6026 Разходи за поддръжка на софтуер

сметка 6027 Разходи за поддръжка на хардуер

сметка 6028 Разходи за консултантски услуги

сметка 6029 Други разходи за външни услуги

Особени случаи при отчитане на някои разходи:

По сметка 6022 Разходи за транспорт - освен обичайните разходи за транспорт се отчитат и разходите за транспорт, изплащани на служителите за пътуване в границите на населеното място, когато това произтича от характера на трудовата им дейност, ако не е с персонални абонаментни карти./Закупени са карти за градски транспорт, които се съхраняват в структурата и се предоставят на служител за конкретно пътуване/.

В съответствие с *т. 19.3.7. от ДДС № 20 от 2004 г., плащанията на външен превозвач за транспорт на персонала до местоработата и обратно (вкл. и закупени абонаментни карти за пътуване-ако са персонални), се отчитат на начислена основа* като разходи за персонала в натура съответно по **сметка 6049 от СБП. Предвид изискването на т. 19.3.9. от ДДС № 20 от 2004 г., съгласно която класифицирането на разходите по т. 19.3. не води до промяна в начина на бюджетирането и отчитането на касова основа на тези позиции, плащанията на външен превозвач за транспорт на персонала до местоработата и обратно се отчитат на касова основа по § 10-20 „Разходи за външни услуги”.**

По сметка 6029 Други разходи за външни услуги - освен обичайните разходи отчитани по сметката се отчитат и: Разходи за изплащане на възнаграждения по договори с физически лица за извършване на дейности и услуги в случаите, когато бюджетното предприятие няма задължение да подава декларация в НОИ за осигурителните данни на лицето (например контрагентът е едноличен търговец или самоосигуряващ се), разходът се класифицира като външна услуга.

- **Подгрупа 604 Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала**
- за отчитане на разходи за възнаграждения по служебни, трудови и приравнени към тях правоотношения се използват следните сметки:

сметка 6042 Разходи за заплати и възнаграждения на персонал по трудови и приравнени към тях правоотношения

сметка 6043 Разходи за заплати и възнаграждения на персонал по трудови правоотношения - нещатен персонал

сметка 6044 Разходи за заплати и възнаграждения на персонал по извънтрудови правоотношения

сметка 6047 Разходи за провизии за персонал

сметка 6048 Сторнирани разходи за провизии за персонал

сметка 6049 Разходи за възнаграждения за персонал в натура

Сметки 6041-6044 се използват за отчитане на разходи за възнаграждения по служебни, трудови и приравнени към тях правоотношения, обезщетения и всички парични възнаграждения за персонал.

При начисляването на обезщетенията по Кодекса на труда, ЗДСл и други закони и нормативни актове, следва да се прави разграничение, кога тези обезщетения са с характер на разходи за персонал и кога следва да се разглеждат като санкция за работодателя-бюджетното предприятие. В тази връзка, всички обезщетения, които са свързани с *положен труд*, включително и обезщетенията при освобождаване и пенсиониране, се отчитат като разходи за персонал по съответните сметки от група 604.(т.19.4 от ДДС № 20/2004 г.)

Дължимите от бюджетното предприятие обезщетения на персонала поради неправомерни действия и за причинени щети по вина на предприятието, се начисляват и отчитат като разход по сметка 6095 (т.19.4 от ДДС № 20/2004 г.)

Сметка 6049 се използва за отчитане на разходите за възнаграждения в натура на персонала, например:

- в случаите, когато със средства на СБКО се закупуват стоки и услуги, които се потребяват директно от персонала - например абонамент за медицинско обслужване;

- плащанията за транспорт на персонала от местоживее до местоработата и обратно;

В съответствие с т. 27 от ДДС № 03 от 2009 г., в **случаи на изплатени суми за облекло на заетите по служебно и по трудово правоотношение**, средствата се отчитат на начислена основа **по сметки 6041-6046 от СБП**, а на касова основа - по **§ 02-05 от ЕБК**.

В този смисъл изплатените суми към възнагражденията както на държавните служители за представително облекло, така и изплатените средства за облекло на заетите по трудово правоотношение, независимо че се изплащат след предоставяне на фактура, следва да се отчитат на касова основа по § 02-05. Съответно, тези средства на начислена основа се отчитат по сметки 6041-6046 от подгрупа 604 Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала от СБП.

По разходен § 10-13 „Постелен инвентар и облекло” (съответно по сметка 6015 Разходи за постелен инвентар и работно облекло) се отчитат извършените разходи от бюджетното предприятие за закупуване и безплатно предоставяне на работно облекло, което се използва от персонала за целите на дейността на предприятието.

- **Подгрупа 605 Разходи за социални осигуровки** за персонал и други лица. За отчитане на начислените суми за социално, здравно, допълнително задължително пенсионно осигуряване се използват следните сметки и параграфи по ЕБК:

- сметка 6051 Разходи за осигурителни вноски за ДОО**

- сметка 6052 Разходи за здравно осигуряване**

- сметка 6055 Разходи за допълнително задължително осигуряване**

Сметките се **дебитират** с начислените осигуровки за сметка на работодателя срещу **кредитиране** на:

- Сметки от подгрупа 759 Трансфери за поети осигурителни вноски

-Счетоводни операции за начисляване и трансфериране на осигурителните вноски за сметка на работодателя:

-за ДОО

Дебит сметка **6051** Разходи за осигурителни вноски

Кредит сметки **7595 § 05-51** осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)

- за ЗОВ

Дебит сметка **6052** Разходи за здравно осигуряване

Кредит сметка **7596 § 05-60** здравноосигурителни вноски от работодатели

- за ДЗПО

Дебит сметка **6055** Разходи за допълнително задължително осигуряване

Кредит сметка **7597 § 05-80** вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели

Недопустимо е неравнение на сметка с параграф.

-Счетоводни операции за начисляване и трансфериране на осигурителните вноски за сметка на лицето:

Дебит сметка **4211** Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица

Кт сметки **7595,7596,7597**съответстващите подпараграфи на §01-00 и §02-00

На касова основа начислените осигурителни вноски за ДОО, ЗОВ и ДЗПО за сметка на осигуреното лице се отчитат по подпараграфа към основните параграфи за отчитане на възнаграждението §§ 01-00 +/- и §§ 02-00 +/- и съответния трансферен параграф §§69-00 +/-, а за сметка на осигурителя –по параграфа за отчитане на задължителни вноски от работодатели §§05-00 +/- и съответния трансферен параграф §§69-00 +/-.

Салдото по сметка **7595** формира § 69-05 в отчета за касово изпълнение на бюджета и ИБСФ.

Салдото по сметка **7596** формира § 69-06 в отчета за касово изпълнение на бюджета и ИБСФ.

Салдото по сметка **7597** формира § 69-07 в отчета за касово изпълнение на бюджета и ИБСФ.

Салдото по сметка **7598** формира § 69-08 в отчета за касово изпълнение на бюджета и ИБСФ.

Недопустимо е неравнение на сметка с параграф.

- Подгрупа **606** Разходи за данъци и такси. Сметките се използват за начисляване на данък смет, други общински данъци, съдебни такси и разноски в страната, на други данъци и такси в страната и чужбина. За целта и според предназначението се използват следните счетоводни сметки:

сметка **6061** Разходи за държавни такси

сметка **6062** Разходи за общински такси

сметка **6063** Разходи за съдебни такси и разноски в страната

сметка **6064** Разходи за данъци в РБ и държавни ИБС и фондове

сметка 6065 Разходи за общински данъци

Начислените по сметки от гр. 606 суми, при плащането им, задължително се осчетоводяват по § 10-40 Платени данъци, мита и такси (без осигурителни вноски за ДОО и НЗОК).

- Подгрупа 607 Наеми и некапитализирани разходи за инфраструктурни обекти, земя и активи с художествена и историческа стойност.

Използват се следните счетоводни сметки:

сметка 6071 Разходи за наеми в страната

сметка 6079 Разходи за придобиване на активи с художествена и историческа стойност и книги за библиотеките

Дебит сметка 6079 Разходи за придобиване на активи с художествена и историческа стойност и книги за библиотеките

Кредит сметки от група 50 Парични средства

След което, същите се завеждат задбалансово:

Дебит сметка 9904 Книги в библиотеките

Кредит сметка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

Специфика:

1. По смисъла на *т. 27 от ДДС № 03 от 2009 г.* в обхвата на § 02-05 „Изплатени суми от СБКО, за облекло и други на персонала, с характер на възнаграждение” от ЕБК се включват *всички парични средства*, които са с източник СБКО или които по силата на действащото законодателство (Закона за държавния служител, Кодекса на труда, както и др. специални закони, уреждащи служебните правоотношения на различни категории персонал), *се изплащат на персонала и са с характер на възнаграждение*. Подобни на изплатените суми за представително облекло могат да бъдат и предоставените на персонала *парични средства за храна, парични средства за транспорт (разноски за пътуване в платен годишен отпуск), компенсационни суми за ползване на жилище при условията на свободно договаряне и др.*

В съответствие с *т. 10 от ДДС 23 от 27.12.2004 г.* *предоставените парични средства* към възнаграждението на персонала, независимо от това дали този персонал е нает по служебно или трудово правоотношение, следва да се планират и отчитат по разходен § 02-05 Изплатени суми от СБКО, *за облекло и други* на персонала, с характер на възнаграждение.

Изплатените суми към възнагражденията както на държавните служители за *представително облекло*, така и изплатените средства за облекло на заетите по трудово правоотношение, независимо че се изплащат след предоставяне на фактура /без задължаване на бюджетното предприятие/, следва да се отчитат *на касова основа* по § 02-05. Съответно, тези средства *на начислена основа* се отчитат по сметките от подгрупа 604 Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала

2. По разходен § 10-13 Постелен инвентар и облекло (съответно по сметка 6015 Разходи за постелен инвентар и работно облекло) се отчитат извършените разходи от бюджетното предприятие за закупуване и безплатно предоставяне на *работно облекло*, което се използва от персонала за целите на дейността на предприятието.

3. Във всички случаи, когато **обучението и квалификацията на персонала** се организира и извършва от външни за бюджетното предприятие (БП) фирми, които за извършената от тях услуга издават на съответното БП първичен счетоводен документ (фактура), извършеният разход, съответно заплатената услуга, се отчита на касова основа

по § 10-20 „Разходи за външни услуги” от ЕБК, а на начислена основа – по сметка 6025 Разходи за квалификация и преквалификация на персонала от СБП.

Съответно, когато бюджетното предприятие само организира и провежда обучението на персонала си, като за целта извършва и допълнителни учебни разходи, свързани със закупуването на учебни материали и помагала, тези разходи се отчитат на касова основа по § 10-14 „Учебни и научноизследователски разходи и книги в библиотеките” от ЕБК, а на начислена основа – по сметка 6014 Разходи за учебни материали и помагала от СБП.

При **организиране на семинари**, които са за представяне целите и програмите на МТСПи ВРБК към министъра на труда и социалната политика или в изпълнение на конкретни проекти и в тях участват външни лица се отчитат на *касова основа* по § 10-20 „Разходи за външни услуги” от ЕБК, а на *начислена основа* – по сметка 6029 Други разходи за външни услуги.

Когато бюджетното предприятие *само* организира и провежда обучението на персонала си, като за целта извършва и допълнителни учебни разходи, свързани със закупуването на учебни материали и помагала, тези разходи се отчитат на касова основа по § 10-14 „Учебни и научноизследователски разходи и книги в библиотеките” от ЕБК, а на *начислена основа* – по сметка 6014 Разходи за учебни материали и помагала.

5. По § 10-20 се отчитат се отчитат всички разходи за извършване на услуги, възложени на юридически или физически лица, които не са посочени в отделен параграф и подпараграф /разходи за транспортни услуги – сметка 6022, разходи за телекомуникационни и пощенски услуги- сметка 6023 /отчитат се пощенски разходи, разходи за телефони и **интернет**/, разходи за консултантски услуги- сметка 6028, поддръжка на софтуер и хардуер- сметки 6026 и 6027, 6071 и 6072-разходи за наеми в страната и чужбина, 6029 -разходите за организиране на семинари от МТСП за външни лица и при изпълнение на проекти, такси за участие в семинари, сметка 6025 - разходите за организиране на семинари на служители на МТСП, организирани от външни фирми както и таксите за обучение/.

6. В случай на издадени наказателни постановления, с които се осъждат бюджетните предприятия, заплатените от тях държавни такси се отчитат на касова основа по § 10-40 Платени данъци, мита и такси, а на начислена основа- по сметка 6061 Разходи за държавни такси, а разноските по съдебни дела, свързани с адвокатски хонорари, хонорари на вещи лица и др., се отчитат на касова основа по § 10-92 Разходи за глоби, неустойки, наказателни лихви и съдебни обезщетения, а на начислена основа- по сметка 6063 Разходи за съдебни дела и разноси в страната.

7. Планираните по §§ 10-98 „Други разходи, неклассифицирани в другите параграфи и подпараграфи” *средства за представителни цели*, при разходването им, за отчетни цели, се отчитат в зависимост от икономическия им характер по съответния подпараграф от § 10-00 „Издръжка” от ЕБК. Например, в случаите, когато е възможно еднозначно да се определи конкретният вид разход, извършван за представителни цели, този разход се отчита по §§ 10-11 Храна (при разходи за кафе, минерална вода, сокове и др.), по §§ 10-15 Материали (при разходи за материали), по §§ 10-20 Външни услуги (при разходи за външни услуги) и пр. Когато характерът на конкретния разход за представителни цели не може да се определи, целият размер на разходваните средства се отчита като други разходи по §§ 10-98.

8. Изплатените суми за извършени чрез възлагане строително-монтажни работи, свързани със *саниране на сгради*, се отчитат на *касова основа* по § 51-00 „Основен ремонт на дълготрайни материални активи” от ЕБК, *На начислена основа* разходите, свързани със строителния процес на саниране на сгради до момента на завършване на строителството, се отразяват по дебита на сметка 2071 Незавършено строителство, производство и основен ремонт от СБП.

9. Разходите за строителен надзор, свързани с изграждането на инфраструктурни обекти се отчитат на *касова основа* по § 52-06 „Изграждане на инфраструктурни обекти” от ЕБК, а тези, свързани с придобиването на сгради – по разходен § 52-02 „Придобиване на сгради” от ЕБК.

Съответно на *начислена основа* разходите за строителен надзор се набират по сметка 2071 и в последствие се капитализират в стойността на изграждания обект/сграда по сметка 203.

10. Изплатени през текущата година суми срещу бъдеща доставка на услуга (като напр.: платен абонамент за поддържане на софтуерен продукт, платен абонамент за вестници и списания, предплатена услуга, която ще се извърши през следващата година и др. подобни), *не следва да се отчитат на начислена основа като отсрочен разход* чрез сметка 4991. Тези и подобни на тях *изплатени суми се отчитат като предоставен аванс* - по дебита на сметка **4020 Доставчици по аванси в страната**. В следващия отчетен период при предоставянето на услугата, авансът за доставка се закрива (чрез кредитиране на сметка 4020), а в съответствие с икономическия им характер изплатените суми се признават като текущ разход.

По реда на *т. 28 от ДДС № 03 от 2009 г.* се отчитат *всички* изплатени от бюджетното предприятие през текущата година суми срещу бъдещи доставки на стоки и услуги, в т. ч. и *изплатените суми за застраховка на имущество*, както и *сумите за закупуване на винетни стикери*

11. Използваните от персонала стоки и услуги, придобити/заплащани от МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика, се отчитат като разходи за възнаграждения на персонала *в натура*, когато стоките и услугите се потребяват от служителя или неговото домакинство за лични нужди, несвързани с дейността на предприятието и когато те са предоставени за извършена работа; (т.19.3.1 от ДДС № 20/2004г.)

Когато такива стоки и услуги се използват от персонала за целите на дейността на МТСП (работно облекло, храна за работа при вредни условия и други подобни случаи), тези разходи се класифицират като разходи за издръжка (материали, външни услуги, командировки, наеми и др.); (т. 19.3.2 от ДДС № 20/2004г.)

Предоставените предметни награди на персонала по повод годишнини, юбилеи и други подобни случаи, когато това предоставяне не е обусловено и не зависи от работата на персонала се отчитат като текущ трансфер в натура по сметките от група 64 от СБП (т.2.10.1 от ДДС № 20/2004г.)

12. Изплащане на възнаграждения по ГД или договори за услуга и начин на отчитането им

В редица случаи на договори с физически лица за извършване на дейности и услуги практически е трудно да се прецени, как да се класифицира този разход - като възнаграждения по извънтрудови правоотношения (граждански договори) или външна

услуга. В тази връзка, както и предвид прилагането на схемата за централизирано разплащане на осигурителните вноски, когато при такива договори МТСП или ВРБК към министъра на труда и социалната политика се явява осигурител и е длъжно да подаде в НОИ декларация за осигурителния доход и други осигурителни данни на лицето, разходът за възнаграждението на лицето се класифицира като разход *за персонал* по сметка 6044. В случаите, когато МТСП или ВРБК към министъра на труда и социалната политика няма задължение да подава декларация в НОИ за осигурителните данни на лицето (например контрагентът е едноличен търговец или самоосигуряващ се), разходът се класифицира като външна услуга, (т.19.8 от ДДС № 20/2004г.)

- **Подгрупа 608 Приписани разходи** за услуги, **наеми** и др. -използват се счетоводни сметки 6082 Приписани разходи за външни услуги и 6087 Приписани разходи за наеми

Когато между бюджетни предприятия се предоставят активи за безвъзмездно право на ползване, съгласно т.17.15 от ДДС № 20/2004 г.. се прилага подходът на приписаните приходи и разходи като се има предвид следното:

- подходът се прилага за всички случаи, когато активът остава по баланса на собственика и може да се определи разумна оценка на справедливата стойност на наема
- начисляването на тези приписани приходи и разходи се извършва *еднократно* към края на отчетната година
- начисляването на приписаните приходи и разходи следва да се извърши в един същи размер и в двете бюджетни предприятия
- сумата, която следва да се начисли като приписан приход/разход се определя от бюджетното предприятие-собственик на актива
- в случаите, когато бюджетното предприятие-ползвател не е получило уведомление за сумата, то определя и начислява размера на приписания разход на база на собствена оценка, за което своевременно уведомява бюджетното предприятие-собственик на актива

-при предоставено от общини на МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика безвъзмездно право на ползване на общински активи, счетоводните записвания за установените суми на приписани разходи и трансфери са както следва:

> При ползвателя:

Дебит сметка 6087 Приписани разходи за наем

Кредит сметка 7684 Приписани трансфери от/за общински бюджети

- при предоставено от държавни институции на МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика безвъзмездно право на ползване на активи-държавна собственост, счетоводните записвания за установените суми на приписани разходи и трансфери са както следва:

> При ползвателя:

Дебит сметка 6087 Приписани разходи за наем

Кредит сметка 7682 Приписани трансфери от/за държавни институции

тези разпоредби не се прилагат, когато ползвателят и собственикът на актива са бюджетни предприятия в системата на първостепенния **разпоредител и тези операции** подлежат на отчитане в **една** и съща отчетна **група** (стопанска област) и **от двете страни**.

- **Подгрупа 609 Други разходи** - използват се следните счетоводни сметки:

сметка 6091 Разходи за членски внос и други вноски в международни организации

сметка 6093 Разходи за командировки в страната
сметка 6094 Разходи за командировки в чужбина
сметка 6095 Разходи за глоби и неустойки в страната
сметка 6098 Други разходи в страната

Сметките се **дебитират** с начислените разходи срещу кредитиране на сметките от група 40 Доставчици, 4261 Вземания от подотчетни местни лица, група 50 Парични средства, 4861 Дължими вноски, квоти и членски внос към международни организации

Сметките се **кредитират** срещу дебитиране на:
сметки от група 50 Парични средства - при възстановяване на разходи
сметки от подгрупа 120 Прираст/намаление на нетните активи за периода - при годишното приключване

Б) група 61 Отчетна стойност на продадени запаси, дълготрайни активи и конфискуване и придобито от залог имущество

За отчитане на продадените активи и изписване на отчетната им стойност се използват сметките от подгрупи **611 Отчетна стойност на продадени материални запаси** и **614 Отчетна стойност на продадени дълготрайни активи**, като сметките се **дебитират** при изписването на активите срещу кредитиране на сметки от група 20 Дълготрайни материални активи и 30 Материали, продукция, стоки.

В края на отчетния период същите се **кредитират** срещу дебитиране на сметки от подгрупа **120 Прираст/намаление на нетните активи за периода**.

В) група 62 Разходи за лихви и финансови услуги

Отчитането на финансовите разходи се осъществява чрез сметките от група **62 Разходи за лихви и финансови услуги**. Използват се преди всичко сметки от подгрупа **620 Разходи за финансови услуги и комисионни**, подгрупа **627 Лихви за просрочени задължения** и подгрупа **629 Други разходи за лихви**:

сметка 6201 Разходи за банково обслужване на сметки и плащания

сметка 6203 Разходи за застраховане

сметка 6209 Разходи за други финансови услуги и комисионни **сметка 6271 Лихви за просрочени задължения към местни лица** **сметка 6291 Начислени други разходи за лихви към местни лица**

За осчетоводяване на припадащите лихви по ревизионни актове за начет, във връзка с прилагане на схема за централизирано разплащане на осигурителните вноски

Дебит сметка 6271 Лихви за просрочени задължения към местни лица

Кредит сметки от подгрупа 759 Трансфери за поети осигурителни вноски

Г) група 64 Пенсии, социални помощи и обезщетения, субсидии и капиталови трансфери

1. Отчитане на социални помощи и обезщетения

За счетоводното отчитане на разчетите за социални помощи са предвидени следните сметки за задължения и сметки за вземания.

Сметка 4281 –Задължения за социални помощи към местни лица /пасивна/

Кредитира се при начисляване на задължения по изплащане на социалните помощи, а се Дебитира при изплащане на социалните помощи.

Сметка 4287 –Вземания за надвзети социални помощи/активна/

Дебитираща се при начисляване на вземанията от надвзети социални помощи, а се Кредитира при получаване на вземанията.

При **начисляване на задължения за социални помощи/текущи парични помощи, капиталови трансфери и обещетения за домакинства, поети лихвени плащания по дългове на домакинства, както и поети заеми и дългове на домакинства/** се съставят следните счетоводни статии:

Д-т с/ка 6421 Текущи помощи и обещетения за домакинства
К-т с/ка 4281 Задължения за социални помощи към местни лица

Д-т с/ка 6423 Текущи помощи и обещетения в натура за домакинства
К-т с/ка 4281 Задължения за социални помощи към местни лица

При изплащане на задължения, чрез захранване на каса:

Д-т с/ки от група 50 Парични средства
К-т с/ка 7500 Разчети за плащания в СЕБРА /§ 66 – 02/

Д-т с/ка 4281 Задължения за социални помощи към местни лица
К-т с/ки от група 50 Парични средства Разходен §42-00- „Текущи трансфери, обещетения и помощи за домакинства”/§42-02 или § 42-19 /

При изплащане на задължения, чрез СЕБРА:

Д-т с/ка 4281 Задължения за социални помощи към местни лица
К-т с/ка 7500 Разчети за плащания в СЕБРА Разходен §42-00- „Текущи трансфери, обещетения и помощи за домакинства”/§42-02 или § 42-19 /

Отразената сума по кредита на сметките от група 50 и сметка 7500 се отразява и по §42-00-„Текущи трансфери, обещетения и помощи за домакинства” в отчета за касово изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове:

При начисляване на вземания от надвзети социални помощи:
Д-т с/ка 4287 Вземания за надвзети социални помощи на местни лица
К-т с/ка 6421 Текущи помощи и обещетения за домакинства

При внасяне на сумите от начислените вземания от надвзети социални помощи от местни лица:

Д-т с/ки от група 50 Парични средства /§42-02 или §42-19/
К-т с/ка 4287 Вземания за надвзети социални помощи на местни лица

Отразената сума по дебита на сметките от група 50”Парични средства” се отразява и по §42-00

Начисляване приходи от наказателни лихви
Д-т с/ка 4287 Вземания за надвзети социални помощи на местни лица
К-т с/ка 7277 Лихви за просрочени частни вземания от местни лица

Начисляване на социални помощи в натура

Д-т с/ка 6423 Текущи помощи и обезщетения в натура за домакинства

К-т с/ка 4281 Задължения за социални помощи към местни лица

Извършваните разходи за предоставяне на нуждаещите се лица на медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения в изпълнение на съответните изисквания на ЗИХУ представляват по своя характер и естество помощ за домакинства, поради което, независимо от формата на предоставяне на такива помощи / чрез директен паричен трансфер на нуждаещите се лица или чрез превод на суми на доставчиците на такива медицински изделия и приспособления/, те следва да се отчитат като обезщетения и помощи за домакинства на касова и начислена основа, при спазване на гореупоменатите счетоводни записвания.

2.Отчитане на предоставени субсидии / текущи или капиталови/ за нефинансови предприятия или нестопански организации

В Агенция за хората с увреждания, Фонд „Социална закрила“, фонд „Условия на труд“ и Европейски интеграционен фонд / при необходимост и в други ВРБК към министъра на труда и социалната политика/, предоставянето на средства за реализиране на проекти, изпълнявани от неправителствени организации /организации с нестопанска цел/ и търговски дружества, следва да се осчетоводяват:

1. Подписаните от двете страни договори се начисляват задбалансово по сметка 9200, при представяне на необходимите документи за авансово или окончателно плащане, дължимата сума се отписва от задбалансова сметка 9200 и се отчита като балансово признато задължение

2. При начисляване на задължението за авансово и окончателно плащане на търговски дружества / нефинансови предприятия/:

Дебит сметка 6441 Текущи субсидии за нефинансови предприятия

или сметка 6445 Капиталови трансфери за нефинансови предприятия

Кредит сметка 4291 Задължения за предоставяне на субсидия /аналитични партии по бенефициенти/

При превода на авансовото плащане:

Дебит сметка 4291 Задължения за предоставяне на субсидия/аналитични партии по бенефициенти/

Кредит сметки от гр.50 или 7500 § 43-09 Субсидии за нефинансови предприятия –други субсидии и плащания

При несертифициране на извършените плащания към бенефициентите, несертифицираната, подлежаща на възстановяване сума се осчетоводява, както следва:

Дебит сметка 4299 Вземания по възстановяване на неусвоена субсидия

Кредит сметка 6441 Текущи субсидии за нефинансови предприятия

или сметка 6445 Капиталови трансфери за нефинансови предприятия

Дт сметка 9289 Други дебитори по условни вземания

Кт сметка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

При възстановяване от бенефициента на несертифицираната сума:

Дебит сметки от гр.50 § 43-09 Субсидии за нефинансови предприятия – други субсидии и плащания

Кредит сметка 4299 Вземания по възстановяване на неусвоена субсидия

Дт сметка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

Кт сметка 9289 Други дебитори по условни вземания

3. При начисляване на задължението за авансово и окончателно плащане на неправителствени организации /организации с нестопанска цел/:

Дебит сметка 6441 Текущи субсидии за нестопански организации

или сметка 6455 Капиталови трансфери за нестопански организации

Кредит сметка 4291 Задължения за предоставяне на субсидия /аналитични партии по бенефициенти/

При превода на авансовото плащане:

Дебит сметка 4291 Задължения за предоставяне на субсидия/аналитични партии по бенефициенти/

Кредит сметки от гр.50 или 7500 § 45-00 Субсидии на организации с нестопанска цел

При несертифициране на извършените плащания към бенефициентите, несертифицираната, подлежаща на възстановяване сума се осчетоводява, както следва:

Дебит сметка 4299 Вземания по възстановяване на неусвоена субсидия

Кредит сметка 6441 Текущи субсидии за нестопански организации

или сметка 6455 Капиталови трансфери за нестопански организации

При начисляване на лихви за невъзстановени суми

Д-т с/ка 4299 Вземания по възстановяване на неусвоена субсидия

К-т с/ка 7277 Лихви за просрочени частни вземания от местни лица

При възстановяване от бенефициента на несертифицираната сума:

Дебит сметки от гр.50 § 45-00 Субсидии на организации с нестопанска цел

Кредит сметка 4299 Вземания по възстановяване на неусвоена субсидия

При получаване на начислената лихва

Дебит сметки от гр.50 § 28-02

Кредит сметка 4299 Вземания по възстановяване на неусвоена субсидия

4. При предоставяне на средства на бюджетни организации

Осчетоводяването на извършения разхода е следното:

Дебит сметки:

7522 “Касови трансфери от/за бюджети за министерства и ведомства” или

7544 “Касови трансфери от/за общински бюджети”

Кредит сметка: 500, 7500 “Разчети за плащания в СЕБРА“ Трансфери между бюджетни сметки - §§ 61-02 Предоставени трансфери/.

5. Плащания по Наредбата за реда за възстановяване на внесени осигурителни вноски от работодатели и специализираните предприятия, трудово-лечебни бази и

Актуализирана

Единна счетоводна политика на Министерство на труда и социалната политика

кооперациите на хората с увреждания, членуващи в национално представителните организации на и за хора с увреждания на Министъра на труда и социалната политика се осчетоводяват по:

Дебит сметки: 6441 “Текущи субсии за нефинансови предприятия” или
7522 “Касови трансфери от/за бюджети за министерства и
ведомства” или
7544 “Касови трансфери от/за общински бюджети”

Кредит сметка: 7500 “Разчети за плащания в СЕБРА“ /Субсидии за нефинансови предприятия - §§ 43-01 За текуща дейност или 43-09 Други субсидии и плащания; или 45-00 Субсидии за организации с нестопанска цел или Трансфери между бюджетни сметки - §§ 61-02 Предоставени трансфери/.

3. .Отчитане на разходите за програми и мерки за насърчаване на заетостта

1. В случаите, когато получател на средства от АЗ е работодател – бюджетно предприятие

1.1. При работодател – министерство, агенция, друг орган на изпълнителната власт

Начисляване на разходите:

Дебит сметка 7522 “Касови трансфери от/за бюджети за министерства и
ведомства”

Кредит сметка: 4522 „Разчети с бюджети на министерства и
ведомства”

Извършване на плащане:

Дебит сметка : 4522 „Разчети с бюджети на министерства и ведомства”

Кредит сметка: 7500 “Разчети за плащания в СЕБРА“ §§ 6-105

1.2. При работодател - община

Начисляване на разходите:

Дебит сметка 7544 “Касови трансфери от/за общински бюджети”

Кредит сметка: 4548 „Други разчети с бюджети на общини”

Извършване на плащане:

Дебит сметка 4548 „Други разчети с бюджети на общини”

Кредит сметка: 7500 “Разчети за плащания в СЕБРА“ §§ 6-105

2. При работодател – разпоредител с бюджетни кредити към МТСП

Начисляване на разходите:

Не се извършва в системата на АЗ, а в съответния бюджетен разпоредител или негова териториална дирекция.

Извършване на плащане:

Извършва се проверка на документите, изисквани по договора между ДБТ и работодателя. Последният получава писмено разрешение да плати определената от ДБТ сума, която ще се финансира от средствата за активна политика. След обобщаване на данните се извършва централизирано преразпределение на лимити в Единната сметка от страна на първостепенния разпоредител – МТСП. Банков превод между дирекция Бюро по труда и работодателя – разпоредител с бюджетни кредити към МТСП или ВРБК към министъра на труда и социалната политика не се извършва. През следващия месец ДБТ извършва проверка на извършените плащания във връзка с изпълнението на договора.

2. В случаите, когато получател на средства от АЗ е работодател – небюджетно предприятие

Начисляване на разходите:

Дебит сметка : 6441 “Текущи субсии за нефинансови предприятия”

Кредит сметка: 4291 „Задължения за предоставяне на субсидия”
Извършване на плащане:
Дебит сметка : 4291 „Задължения за предоставяне на субсидия”
Кредит сметка: 7500 “Разчети за плащания в СЕБРА“ §§ 4-309

II. Отчитане на разходите за стипендии

Захранване на сметката:
Дебит сметка : 5013 „Текущи банкови сметки в лева”
Кредит сметка: 7500 “Разчети за плащания в СЕБРА”

Извършване на плащане:
Дебит сметка : 6411 “Разходи за стипендии на местни лица”
Кредит сметка: : 5013 „Текущи банкови сметки в лева”**§40-00**
Връщане на остатъка от средствата по сметката /ако има тъкъв/:
Дебит сметки: 7501”Вътрешни касови трансфери в лева”
Кредит сметка: : 5013 „Текущи банкови сметки в лева”

III. Отчитане на пътните разходи

Извършване на плащане:
Дебит сметка : 6022 „Разходи за транспорт”
Кредит сметка: : : 7500 “Разчети за плащания в СЕБРА” §§10-20

IV. Отчитане на разходите за информационна политика:

Начисляване на разходите:
Дебит сметка 6421 “Текущи помощи и обезщетения за домакинства”
Кредит сметка: 4897 „Задължения към други кредитори-местни лица”

Извършване на плащане:
Дебит сметка : 4897 „Задължения към други кредитори-местни лица”
Кредит сметка: 7500 “Разчети за плащания в СЕБРА“ §§ 42-19

Д) група 69 Намаление на нетните активи от други събития

Разходите, отчитани по сметките от група 69 Намаление на активи от други събития, са със случаен и извънреден характер. Такива са отписаните вземания, липсите на активи и други разходи.

Отчитането на тези разходи става по следните счетоводни сметки:

сметка 6913 Отписани други вземания от местни лица
сметка 6932 Липси и брак на дълготрайни активи
сметка 6933 Липси и брак на материални запаси
сметка 6934 Липси на финансови активи
сметка 6935 Липси на парични средства
сметка 6939 Установени неотчетени пасиви
сметка 6990 Намаление в нетните активи от други събития

3.8. ОТЧИТАНЕ НА ПРИХОДИ И ТРАНСФЕРИ

В Сметкоплана на бюджетните предприятия приходите се отчитат по сметки от **раздел 7 Сметки за приходи и трансфери**. Класифицирани са в следните групи:

група 70 Приходи от данъци и такси
група 71 Приходи от продажби на активи и услуги, от дялови участия и помощи от чужбина

група 72 Приходи от лихви и финансови услуги
група 74 Помощи и дарения от страната и чужбина
група 75 Трансфери между бюджетни и извънбюджетни сметки
група 76 Прехвърлени обособени активи и пасиви между държавата, общините и други сектори на икономиката
група 78 Прираст/намаление на нетните активи от преоценка
група 79 Прираст на нетните активи от други събития

Осчетоводяване на възстановени приходи

При превод на приходи, които са двойно преведени и следва да се възстановят на фирмата вносител, се прави **сторно** и се съставя счетоводна статия:

Дт с/ка от група 70 и 71

Кт с/ка с/ка 500 1

Намалението на прихода се отразява като се дебитира съответната **приходна счетоводна сметка**, по която първоначално е бил отчетен прихода, срещу кредитиране на банкова, разчетна или друга сметка.

Касовите потоци по закупуването и продажбата на стоки, услуги и продукция се отчитат на нетна база по приходен § 24-04 от ЕБК (закупуването на тези материални запаси се отчита със знак “минус”, а продажбата им – със знак “плюс”).

1. По приходен § 25-00 „Държавни такси” от ЕБК да се отчитат само онези приходи, които изрично са регламентирани като държавни такси в съответните тарифи и други нормативни актове. Останалите постъпления, които се събират заедно със съответната държавна такса или които служат като база за нейното определяне, да се отчитат по съответните параграфи от ЕБК (доколкото самите те не са определени като държавна такса), включително и постъпилите суми по фактурирана от бюджетните предприятия стойност за покриване на извършени от тях за сметка на други лица разходи.

2. Постъпилите суми по фактурирана от бюджетните предприятия стойност за покриване на извършени от тях за сметка на лицата разходи, които не се покриват от държавната такса, да се отчитат според естеството и характера на операциите.

Постъпленията и плащанията от такива дейности не трябва да се отразяват на нетна база като приход по съответния приходен параграф от бюджета на съответното бюджетно предприятие по начин, подобен на подхода по т. 7.24 от ДДС № 20 от 2004 г., освен в случаите, когато тези плащания и постъпления се отнасят за преки разходи за външни услуги и материали, спрямо които бюджетното предприятие осъществява само контролни и други функции в качеството му на държавен орган в процеса на тяхното създаване, съхраняване и предоставяне за сметка на съответните придобиващи ги лица (бланки на ценни книжа, формуляри и др.).

3. Възстановените от наематели суми за ток, парно, вода и др. не се отчитат като приход, а в намаление на съответния разходен параграф (включително и когато възстановяването се отнася за разход от предходна година), по който първоначално е бил отчетен този разход.

4. Приходите от продажба на вторични суровини и на скрап се отчитат на касова основа по § 36-19 Други неданъчни приходи от ЕБК, а на начислена основа по сметка 7199 Други приходи от СБП.

5. Средствата, постъпили в разпоредители с бюджетни кредити при предоставяне от тяхна страна на обществена информация по Закона за достъп до обществената

информация, се отчитат по приходен параграф 36-19 Други неданъчни приходи, съответно по счетоводна сметка 7199 Други приходи.

6. Постъпленията от продажба на право на строеж (отстъпено право на строеж) се отчитат на касова основа по приходен § 40-30 „Постъпления от продажба на нематериални дълготрайни активи” от ЕБК, а на начислена основа се отразяват по сметка 7140 Приходи от продажби на нематериални дълготрайни активи от СБП.

А) група 70 Приходи от данъци и такси

Използват се следните сметки: сметка **7041 Касови приходи от такси и лицензии с данъчен характер**, сметка **7051 Приходи от такси в лева и сметка 7090 Приходи от глоби и санкции**

Сметките се **кредитират** срещу **дебитиране** на сметки от група 50 Парични средства - при постъпване на приходите.

Сметките се **дебитират** срещу **кредитиране** на сметки:

- от група 50 Парични средства - при възстановяване на получени приходи
- от подгрупа 120 - при годишното приключване.

По транзитната сметка на Фонд «Социална закрила» се получават приходи от лицензии за предоставяне на социални услуги на деца, които се отчитат по **сметка 7041 и § 25-02 Такси и лицензии с данъчен характер**.

Тъй като лицензиите се издават от ДАЗД, а сумите за дължимите такси се превеждат по транзитната сметка на ФСЗ, с оглед осъществяване на текущ и ефективен контрол по събираемостта е необходимо **ЗАДЪЛЖИТЕЛНО** в края на всеки месец:

- **ДАЗД да изпращат писмо до ФСЗ на кои институции са издали лицензии;**
- **ФСЗ да уведомяват ДАЗД от кои институции са получили приходи от лицензии.**

При установяване на несъбрани суми двете структури трябва да предприемат съвместни действия по събиране на вземането.

По транзитната сметка на Фонд «Социална закрила» се получават приходи от институциите за такси за предоставяне на социални услуги и от услуги в общността на делегирани бюджети от държавата, съгласно чл. 17 от Закона за социално подпомагане, които се отчитат по **сметка 7051 и § 25-01 Такси за административни и други услуги и дейности**.

С оглед осъществяването на ефективен контрол по събираемостта на таксите **ЗАДЪЛЖИТЕЛНО** Фонд «Социална закрила» в началото на всяка календарна година следва да изпраща писма до общините, на чиято територия функционират институции, дължащи такси за предоставяне на социални услуги и до самите институции в какъв срок и по коя банкова сметка следва да се превеждат дължимите суми. В края на всяко тримесечие да се извършва анализ на събираемостта и да се предприемат действия по събиране на вземанията.

Б) група 71 Приходи от продажби на активи и услуги, от дялови участия и помощи от чужбина

- **Сметки от подгрупа 711 Приходи от продажби на услуги, стоки и продукция** - за отчитане на приходите от продажба на стоки, услуги и продукция се използват следните сметки:

сметка 7110 Приходи от продажби на услуги

сметка 7112 Приходи от продажби на материали

сметка 7113 Приходи от продажби на продукция

сметка 7114 Приходи от продажби на стоки

Сметката се **кредитира** срещу **дебитиране** на сметки от раздел 4 Сметки за разчети, вземания и задължения - при начисляване на вземанията и сметки от група 50 Парични средства - при отчитане на директно постъпилите суми от приходи.

Сметката се **дебитира** срещу **кредитиране** на сметки: от група 50 Парични средства - при възстановяване на получени приходи и от подгрупа 120 - при годишното приключване.

Сметки от подгрупа 712 Приходи от наеми и концесии

За отчитане на приходите от наеми се използва **сметка 7121 Приходи от наеми на имущество**

Сметката се **кредитира** срещу **дебитиране** на сметки от раздел 4 Сметки за разчети, вземания и задължения - при начисляване на вземанията и сметки от група 50 Парични средства - при отчитане на директно постъпилите суми от приходи.

Сметката се **дебитира** срещу **кредитиране** на сметки: от група 50 Парични средства - при възстановяване на получени приходи и от подгрупа 120 - при годишното приключване.

В МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика, ежемесечно до 5-то число на месеца трябва :

1. Да се **начисляват дължимите наемни вноски за предоставено под наем имущество**, балансово и задбалансово, като вземат следните счетоводни записвания:

Балансово начисление:

Дт сметка 4110 „Вземания от клиенти в страната”/ партия на съответното лице/

Кт сметка 7121 „Приходи от наеми на имущество”

Задбалансово начисление:

Дт сметка 9989 „Кореспондиращи сметки за задбалансови пасиви

Кт сметка 9939 „Приходи от стопанска дейност”

2. Да се **начислява дължимия данък по ЗКПО** и подготвя платежно нареждане за превода му:

Начисление:

Дт сметка 7190 „Отчисления за данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия по ЗКПО”

Кт сметка 4512 „Разчети за данък печалба”

Превод:

Дт сметка 4512 „Разчети за данък печалба”

Кт сметка 5001, 7500 § 10-40

При внасяне в брой на дължимия наем:

Дт сметка 5011 § 24-05

Кт сметка 4110 „Вземания от клиенти в страната”/ партия на съответното лице/

При удържане на дължим наем от дължимото възнаграждение, осчетоводяването на начислените удържки от работни заплати за дължими наеми и реалното им плащане, се извършва със следните счетоводни записвания:

Начисление:

Дт сметка 4211 „Задължения към работници, служители и друг персонал- местни лица”

Кт сметка 4110 „Вземания от клиенти в страната”/ партия на съответното лице/

Превод:

Дт сметка 4211 „Задължения към работници, служители и друг персонал- местни лица”

Кт сметка 5001, 7500 § 01-01 или §01-02

Дт сметка 4211 „Задължения към работници, служители и друг персонал- местни лица”

Кт сметка 5001, 7500 § 24-05 червено записване

3. Да се изготвя годишната данъчна декларация по ЗКПО и да се представя в НАП.
4. Да се създадат финансови досиета за приходите от наеми за жилище, вещи, кафе-машини и др., като се ежемесечно попълва информацията за внесени/невнесени наеми

- Сметки от подгрупа 714 Приходи от продажби на дълготрайни активи

За отчитане се използват следните сметки:

сметка 7140 Приходи от продажби на НМДА

сметка 7143 Приходи от продажби на сгради

сметка 7144 Приходи от продажби на машини, съоръжения, оборудване

сметка 7145 Приходи от продажби на транспортни средства

сметка 7146 Приходи от продажби на стопански инвентар

сметка 7149 Приходи от продажби на други ДМА

Сметките се кредитират срещу дебитиране на сметки от раздел 4 Сметки за разчети, вземания и задължения - при начисляване на вземанията и сметки от група 50 Парични средства - при постъпване на сумите от продажбата.

Сметката се дебитира срещу кредитиране на сметки от подгрупа 120 - при годишното приключване.

- Сметки от подгрупа 719 Други приходи

За отчитане се използват следните сметки:

сметка 7190 Отчисления за данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия по ЗКПО

сметка 7191 Приходи застрахователни обезщетения за дълготрайни активи

сметка 7192 Други приходи от застрахователни обезщетения

сметка 7198 Приходи от неустойки, начети и обезщетения

сметка 7199 Други приходи

Осчетоводяване на приходите от продажба на тържни документи.

Дт 411 Клиенти

Кт Кт с/ка 7199 Други приходи

Дт с/ки гр.50 Парични средства § 36-19

Кт 411 Клиенти

В) група 72 Приходи от лихви и финансови услуги

- Сметки от подгрупа 725 Приходи от лихви по банкови сметки и депозити

За отчитане на приходите от лихви се използва сметка 7251 Приходи от лихви в лева по банкови сметки и депозити в страната.

Сметката се кредитира срещу дебитиране на сметки от група 50 Парични средства - при постъпване на приходите.

Сметката се дебитира срещу кредитиране на сметки от подгрупа 120 - при годишното приключване.

Г) група 74 Помощи и дарения от страната и чужбина

-Сметки от подгрупа 741 Помощи, дарения и безвъзмездно получени средства от страната

Сметките се кредитират срещу дебитиране на сметки от раздели 2, 3, сметки от група 50 Парични средства - при получаване на помощите и даренията.

Сметката се дебитира срещу кредитиране на сметки от подгрупа 120 - при годишното приключване.

При постъпването на средства под формата на помощи, дарения, финансиране на проекти се съставя и допълнителна счетоводна статия:

Дт с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви

Кт с/ка 9201 Неусвоени суми от получени дарения, помощи и други безвъзмездно отпуснати средства от страната

При изразходването на средствата заедно със записването, отразяващо разхода се извършва и допълнително счетоводно записване.

Дт с/ка 9201 Неусвоени суми от получени дарения, помощи и други безвъзмездно отпуснати средства от страната

Кт с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви

Салдото по сметка 9201 Неусвоени суми от получени дарения, помощи и други безвъзмездно отпуснати средства от страната отразява неусвоените в края на отчетния период средства.

При получаване на такива суми задължително се изисква корекция на бюджета, с оглед увеличаването правото на разход, финансиран в изпълнение на конкретен проект.

9. Осчетоводяване на парични дарения /финансирания на проекти/

Дт с/ки 5001 Текущи сметки в лева, консолидирани в системата на "Единната сметка"

Кт с/ка 7411 Текущи трансфери и дарения от страната

Кт с/ка 7412 Капиталови трансфери и дарения от страната

Кт с/ка 7472 Получени капиталови трансфери от други държави

Кт с/ка 7482 Получени капиталови трансфери от международни организации

При постъпването на средства под формата на помощи, дарения, финансиране на проекти се съставя и допълнителна счетоводна статия:

Дт с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви

Кт с/ка 9202 Неусвоени суми от получени дарения, помощи и други безвъзмездно отпуснати средства от чужбина

При изразходването на средствата заедно със записването, отразяващо разхода се извършва и допълнително счетоводно записване.

Дт с/ка 9202 Неусвоени суми от получени дарения, помощи и други безвъзмездно отпуснати средства от чужбина

Кт с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви

Салдото по сметка 9202 Неусвоени суми от получени дарения, помощи и други безвъзмездно отпуснати средства от чужбина отразява неусвоените в края на отчетния период средства.

При получаване на такива суми задължително се изисква корекция на бюджета, с оглед увеличаването правото на разход, финансиран в изпълнение на конкретен проект.

Д) група 75 Трансфери между бюджетни и извънбюджетни сметки

Сметки от подгрупа 750 Вътрешни касови трансфери

сметка 7500 Разчети за плащания в СЕБРА

За отчитане на операциите в Системата за Електронни Бюджетни /Разплащания {СЕБРА} от второстепенните с бюджетни кредити се използва сметка **7500** Разчети за плащания в **СЕБРА**- към тази сметка се прикачени параграфите, с оглед съставяне на отчет за касово изпълнение на бюджета.

Сметката се кредитира с извършените плащания от подведомствения разпоредител срещу сметката на МТСП, срещу дебитиране на сметки от:

раздел 4 Сметки за разчети - вземания и задължения

сметка 5013 Текущи банкови сметки в лева

раздел 6 Сметки за разходи

раздел 7 Сметки за приходи и трансфери - за възстановени приходи

Сметката се дебитира срещу кредитиране на сметки от подгрупа 120- при годишното приключване;

Счетоводните записвания се извършват на основание на фактически извършени плащания от обслужващата банка въз основа на одобрените плащания от разпоредителя.

В напката на банката след всяко дневно банково извлечение се подреждат разходооправдателните документи, платежното нареждане и листа за осъществен предварителен контрол за законосъобразност по реда на изписване в извлечението.

сметка 7501 Вътрешни касови трансфери в лева

За отчитане на вътрешните трансфери в системата на първостепенния разпоредител се използва сметка 7501 Вътрешни касови трансфери в лева Преводите от "транзитните сметки" към съответната сметка в БНБ на първостепенния разпоредител се отчитат по сметка 7501, независимо от естеството на централизираните суми. Постъпилите по "транзитни сметки" суми се отчитат по съответните сметки от СБП и параграфи от ЕБК, в зависимост от естеството и характера на тези средства, (т.52.15 от ДДС № 20/2004 г.)

-Сметки от подгрупа 759 Трансфери за поети осигурителни вноски

За отчитане на трансферите за поети осигурителни вноски се използват:

Сметка 7595 Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО

сметка 7596 Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване

сметка 7597 Трансфери за поети осигурителни вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване

сметка 7598 Корективен трансфер за поети осигурителни вноски

Салдата по сметките от гр. 759 формират сумите, отразявани по § 69-05, 69-06, 69-07 и 69-08

сметка 7599 Разпределени суми на трансфери за поети осигурителни вноски – използва се единствено в МТСП- Администрация

Е) група 76 Прехвърлени обособени активи и пасиви между държавата, общините и други сектори на икономиката.

-Сметки от подгрупа 762 Прехвърлени активи и пасиви между бюджети, сметки и фондове на държавата

Използва се сметка 7621 Прехвърлени поети активи между бюджети, сметки и фондове на държавата

Сметката се кредитира срещу дебитиране на сметки от раздел 2. 3 -при безвъзмездно получаване на активи от други първостепенни разпоредители и подгрупа 120 - при годишното приключване.

Сметката се дебитира срещу кредитиране на сметки от: подгрупа 120 - при годишното приключване;

сметки от раздел 2, 3 - при безвъзмездно предаване на активи на други първостепенни разпоредители.

-Сметки от подгрупа 768 Приписани трансфери между общини и държавата

Използват се:

сметка 7682 Приписани трансфери от/за държавни институции

сметка 7684 Приписани трансфери от/за общински бюджети

(Счетоводните операции са описани в т.7 Счетоводно отчитане на разходите)

В случаите, когато по бюджетите на министерства и ведомства са планирани средства, които впоследствие целево се предоставят на други бюджетни предприятия - общини, министерства и ведомства или на техни структурни звена, за осъществяване от тяхна страна на конкретни (културни, образователни, социални и пр.) дейности и мероприятия по договори за възлагане или за осъществяване на съвместно организирани подобни дейности и мероприятия, *операциите по предоставянето и получаването на тези средства се отчитат като трансфер, а не като разход и като приход.*

Независимо от това по кой бюджет и по кой параграф са планирани дадени средства с целево предназначение, при предоставянето им на друго бюджетно предприятие, което ги използва за същата цел, средствата се отчитат като предоставен трансфер по § 61-02 (-) или 62-02, а бюджетното предприятие – получател на средствата ги отчита като получен трансфер по § **61-01 (+) или 62-01.**

Всички разпоредители с бюджетни кредити, които предоставят средства чрез трансфер (в

кл. и от средства по Оперативните програми и Кохезионния фонд или други проекти, директно финансирани от ЕК), следва писмено да уведомят (с копие до съответния първостепенен разпоредител с бюджетни кредити) получателите на трансферираните средства, като посочват трансферния параграф, по който получателите на средствата трябва да ги отразят.

Разпоредителите с бюджетни кредити - получатели на трансферирани средства, следва да ги отразят като получен трансфер по съответния трансферен подпараграф, а изразходването им следва да отчитат по съответните разходни параграфи и подпараграфи от ЕБК за 2012 г.

Ж) група 78 Прираст/намаление на нетните активи от преоценка.

Сметка 7801 Положителни преоценки на активи е **пасивна** и по **кредита** на сметката се акумулира прираста от преоценката (надоценката) на активите. Сметката се **кредитира**

при положителна преоценка (увеличаване на стойността на актива) срещу **дебитиране** на сметки от раздел 2, 3 и 5.

Сметка 7802 Отрицателни преоценки на активи **е активна** и по дебита се акумулира отрицателната преоценка на активите (подоценката). Сметката се **дебитира** с отрицателната преоценка (намаление на стойността на активите), срещу **кредитиране** на сметки от раздел 2, 3 и 5.

3) група 79 Прираст на нетните активи от други събития

- Сметки от подгрупа 793 Излишъци на активи

За отчитане на приходите от излишъци на активи се използват:

сметка 7932 Излишъци на дълготрайни активи

сметка 7933 Излишъци на материални запаси

сметка 7934 Излишъци на финансови активи

сметка 7935 Излишъци на парични средства

сметка 7939 Установени отчетени в повече пасиви

Сметките се **кредитират** срещу **дебитиране** на сметки от раздели 2,3,5 - при установени излишъци на активи, и раздел 4 - за отчитане на отчетени в повече пасиви /задължения/, при отчитане на резултатите от инвентаризацията.

Сметките се **дебитират** при годишното приключване срещу кредитиране на сметка 1309.

- Сметки от подгрупа 799 Прираст в нетните активи от други събития

За отчитане на прираста в нетните активи от други събития се използва сметка 7990 Прираст в нетните активи от други събития.

Сметката се **кредитира** срещу **дебитиране** на сметки от раздели 2, 3,4, 5 - при увеличаване на активите и вземанията от други събития.

Сметката се **дебитира** срещу **кредитиране** на сметка 1309 - при годишното приключване.

3.9. ЗАДБАЛАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Задбалансовите активи и пасиви са:

- чужди активи използвани в дейността на бюджетното предприятие;
- условни вземания и задължения (ако има такива);
- собствени активи, за които е предвидено изписване като текущ разход и отчитането им като задбалансови активи - активи със стойност под прага на същественост, земи, инфраструктурни обекти, активи с историческа и художествена стойност, книги за библиотеките и др. и собствени пасиви, изключени от стопанския оборот.

Отчитането на задбалансовите активи и пасиви е идентично с отчитането на балансовите. Спазват се същите принципи, изисквания и документална обоснованост. Води се синтетична и аналитична счетоводна отчетност.

Задбалансовите активи и пасиви се инвентаризират по общия ред и се носи имуществена отговорност при констатиране на липси.

Счетоводно отчитане на задбалансовите активи и пасиви

Използват се следните задбалансови групи:

група 91 Чужди дълготрайни активи, материални запаси и финансови активи

група 92 Дебитори и кредитори по условни вземания и задължения

група 99 Други задбалансови активи и пасиви и кореспондиращи задбалансови сметки

А) група 91 Чужди дълготрайни активи, материални запаси и финансови активи.

Използват се следните сметки:

9110 Чужди дълготрайни активи- по тази сметка се отчитат и предоставените за ползване сгради и помещения / аналитично/, за които задължително се начисляват и приписани наеми

9120 Чужди материални запаси

9130 Чужди финансови активи за съхранение, разпределение и управление

По сметка 9130 се отчитат и сертифицираните суми от ЕИФ за сметка на ЕК, до момента на получаване на сумите от Европейската комисия.

Сметките се дебитират срещу кредитиране на сметка 9981 - при получаване на чужди активи. Сметките се кредитират срещу дебитиране на сметка 9981 - при връщане на чуждите активи.

Б) група 92 Дебитори и кредитори по условни вземания и задължения.

Използват се сметки от:

подгрупа 920 Пости задължения по договори, неусвоени и акумулирани средства за бъдещи задължения подгрупа 921 Получени обезпечения подгрупа 928 Други дебитори по условни вземания подгрупа 929 Други кредитори по условни задължения

- ОТЧИТАНЕ НА БАНКОВИ ГАРАНЦИИ:

При предоставяне на банкови гаранции / хартиен носител, изготвен от банка, а не превод по набирателната сметка/ , същите задължително се осчетоводяват както следва:

Дт сметка 9214 Получени гаранции и поръчителства

Кт сметка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

При възстановяването им или изтичането на срока за валидност се отписват:

Дт сметка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

Кт сметка 9214 Получени гаранции и поръчителства

- ОТЧИТАНЕ НА ДАРЕНИЯ, ПОМОЩИ, ФИНАНСИРАНИЯ НА ПРОЕКТИ ОТ СТРАНАТА И ЧУЖБИНА:

При постъпването на средства под формата на помощи, дарения, финансиране на проекти се съставя и допълнителна счетоводна статия:

Дт с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви

Кт с/ка 9201 Неусвоени суми от получени дарения, помощи и други безвъзмездно отпуснати средства от страната

Кт с/ка 9202 Неусвоени суми от получени дарения, помощи и други безвъзмездно отпуснати средства от чужбина

При изразходването на средствата заедно със записването, отразяващо разхода се извършва и допълнително счетоводно записване.

Дт с/ка 9201 Неусвоени суми от получени дарения, помощи и други безвъзмездно отпуснати средства от страната

Дт с/ка 9202 Неусвоени суми от получени дарения, помощи и други безвъзмездно отпуснати средства от чужбина

Кт с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви

Салдото по сметка 9201 Неусвоени суми от получени дарения, помощи и други безвъзмездно отпуснати средства от страната и сметка 9202 Неусвоени суми от получени дарения, помощи и други безвъзмездно отпуснати средства от чужбина отразява неусвоените в края на отчетния период средства.

- ОТЧИТАНЕ НА ПОЕТИ АНГАЖИМЕНТИ:

При сключването на договор за доставки на стоки и услуги, същият следва да се осчетоводява както следва:

1. Сключените договори с доставчици на активи и услуги, преди да е извършена доставката им да е извършено начисляването на сумите по съответните балансови сметки за активи, разходи и разчети с доставчици, следва да бъдат осчетоводени задбалансово по сметка 9200 Поети задължения по договори:

Дт с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви

Кт с/ка 9200 Поети задължения по договори

2. Когато са получени доставките на активи и услуги / същите са фактурирани и са начислени по съответните балансови сметки/, сумата по сметка 9200 се отписва :

Дт с/ки от гр.401

Кт с/ки от гр. 50/ респ. 7500/

Дт с/ка 9200 Поети задължения по договори

Кт задбалансова сметка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви

- ОТЧИТАНЕ НА НЕВЕРИФИЦИРАНИ РАЗХОДИ ПО ОПЕРАТИВНИ ПРОГРАМИ И НЕСЕРТИФИЦИРАНИ РАЗХОДИ ПО ЕИФ

Когато по Оперативните програми има неверифицирани разходи и същите подлежат на възстановяване от бенефициенти-структури, на които разпоредителя е предоставил средства под формата на субсидии или трансфери, същите се осчетоводяват задбалансово по сметка 9289 Други дебитори по условни вземания.

По тази сметка се осчетоводяват и несертифицираните разходи по проекти, финансирани от Европейски интеграционен фонд.

За отразяване на неверифицираната/несертифицирана, подлежаща на възстановяване сума:

Дт сметка 9289 Други дебитори по условни вземания

Кт сметка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

При получаване по сметка на разпоредителя на възстановената сума, освен балансовото записване се взема и допълнително счетоводно записване по задбалансови сметки, както следва:

Дт сметка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

Кт сметка 9289 Други дебитори по условни вземания

В) група 99 Други задбалансови активи и пасиви и кореспондиращи задбалансови сметки.

- подгрупа 990 Земи, инфраструктурни обекти и други активи в употреба, изписани на разход Използват се следните сметки: 9901 Земи, гори и трайни насаждения 9904 Книги в библиотеките 9909 Други активи в употреба, изписани като разход

Сметките се **дебитират** срещу кредитиране на сметка 9981 - при придобиване и увеличаване стойността на тези задбалансови активи. Сметките се **кредитират** срещу дебитиране на сметка 9981 - при отписване и намаление на стойността на тези задбалансови активи.

- *подгрупа 991 Статистика за просрочени вземания.*
Сметките се **дебитират** срещу кредитиране на сметка 9981 - при възникване и увеличение на просрочените вземания. Сметките се **кредитират** срещу дебитиране на сметка 9981 - при изписване и намаление на просрочените вземания.

- *подгрупа 992 Статистика за просрочени задължения.*
Сметките се **дебитират** срещу кредитиране на сметка 9989 - при намаление на просрочените задължения. Сметките се **кредитират** срещу дебитиране на сметка 9989 - при увеличаване на просрочените задължения.

- *подгрупа 993 Нетен резултат от стопанска дейност.*
сметка 9931 Разходи за стопанска дейност

Сметката се **дебитира** срещу кредитиране на сметка 9981 -за отчитане на периодично натрупаните разходи за стопанска дейност. Сметката се **кредитира** срещу дебитиране на сметка 9981 - при годишното счетоводно приключване.

> начисляване

Дебит сметка 9931 Разходи за стопанска дейност

Кредит сметка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

> годишно приключване

Дебит сметка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови **Кредит** сметка 9931 Разходи за стопанска дейност

сметка 9939 Приходи от стопанска дейност Сметката се **дебитира** срещу кредитиране на сметка 9989 - при годишното счетоводно приключване. Сметката се **кредитира** срещу дебитиране на сметка 9989 - за отчитане на периодично натрупаните приходи от стопанска дейност.

> начисляване

Дебит сметка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви

Кредит сметка 9939 Приходи от стопанска дейност

> годишно приключване

Дебит сметка 9939 Приходи от стопанска дейност

Кредит сметка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви

Счетоводните операции за отнасяне по задбалансовите сметки на приходите и разходите от стопанска дейност се вземат периодично, но не по-малко от веднъж тримесечно - към края на отчетното тримесечие и година. В сметките от подгрупа 993 *не следва* да се отразяват сумите на **данъка по глава 33 от ЗКПО.**

В случаите на възстановени разходи и приходи от стопанска дейност, сумите се отразяват по съответните сметки за приходи и разходи от раздел 6 и 7 по общия ред на отчитане на възстановени приходи и разходи (за разходите - по кредита на сметки от раздел 6, а за приходите - по дебита на сметките от раздел 7). Едновременно с това, тези суми се сторнират (червено сторно) от сметките от подгрупа 993 (за разходите - сметка 9931, а за приходите - сметка 9939).

- подгрупа 997 Други задбалансови активи и пасиви
сметка 9978 Други задбалансови активи

Сметката се дебитира срещу кредитиране на сметка 9981 - при увеличаване на други задбалансови активи. Сметката се кредитира срещу дебитиране на сметка 9981 - при намаление на други задбалансови активи.

сметка 9979 Други задбалансови пасиви

Сметката се дебитира срещу кредитиране на сметка 9989 - при намаление на други задбалансови пасиви. Сметката се **кредитира** срещу дебитиране на сметка 9989 - при увеличение на други задбалансови пасиви.

- подгрупа 998 Кореспондиращи задбалансови сметки.
сметка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

Сметката се дебитира срещу кредитиране на сметки от групи 91, 92, 99 - при намаление на задбалансови активи. Сметката се кредитира срещу дебитиране на сметки от групи 91, 92, 99 - при увеличение на задбалансови активи.

сметка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви Сметката се дебитира срещу кредитиране на сметки от групи 92 и 99

- при увеличаване на задбалансови пасиви. Сметката се **кредитира** срещу дебитиране на сметки от групи 92 и 99 - при намаляване на задбалансови пасиви.

При 100 % авансово заплащане на активи, материали или услуги и предоставяне на банкова гаранция от страна на доставчика, гаранцията се завежда задбалансово, като се използва сметка 9214 Получени гаранции и поръчителство.

РАЗДЕЛ IV

СПЕЦИФИКА ПРИ ОСЧЕТОВОДЯВАНЕ НА РАЗХОДИТЕ

1. Сумите, които се предоставят от Министерството на финансите на МТСП за покриване на разходите по здравни осигуровки на определени категории лица се отразяват в отчета за касовото изпълнение на бюджета по **подпараграф 61-06**

2. На основание т.19.3.5 на ДДС 20/2004 г. предоставените към възнагражденията средства за облекло се отчитат като разходи за парични възнаграждения на персонала. В тази връзка, в случаите когато се изплащат средства за облекло към заплатата на служителите по служебни правоотношения в отчета за касовото изпълнение на бюджета се отразяват в §§02-05 “Изплатени суми за СБКО, за облекло и други на персонала с характер на възнаграждение” и се осчетоводяват по сметка 6041.

В §§ 10-13 “Постелен инвентар и облекло” се отразяват сумите за облекло, които не се предоставят на персонала като възнаграждения, а след издаване на заповед от ръководителя и представяне на фактура.

Дт 6015 Разходи за работно облекло

Кт 5011 Касови наличности в лева /§§10-13 /

3. Получените суми от **възстановено представително облекло**, за което разходът е извършен в предходни отчетни периоди/години/, се отчита като **възстановен разход** и се отразява в **намаление на съответния разходен параграф**.

Възстановяването на разхода се отчита като се кредитира съответната *разходна сметка*, по която първоначално е бил отчетен разхода срещу дебитиране на банкова, разчетна или друга сметка.

4. Абонаментът за поддръжка на техника и за периодичния печат се осчетоводяват в сметки от подгрупа *602 Разходи за външни услуги*.

5. Отчитането на постъпилите приходи и възстановени разходи в касата задължително се внасят в транзитната сметка. Не се допуска използването на средствата директно от касата.

Към МТСП се трансферираат всички суми, които постъпват по транзитните сметки на второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, включително и тези, които се сторнират/ възстановени разходи/. Всички трансферирани суми се посочват със знак (-) в параграф 61-00 "Трансфери /субсидии, вноски/ между бюджетни сметки", подпараграф 61-09 "Вътрешни трансфери в системата на първостепенния разпоредител(+/-)".

6. В подпараграф 88-02 "Средства на разпореждане предоставени/събрани от/за бюджетни сметки. В параграфа се отнасят всички чужди суми, които следва да се разпределят към други бюджетни организации по силата на нормативни актове/ концесии/.

7. В параграф 28-00 "Глоби, санкции и наказателни лихви", подпараграф 28-02 "Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети" се посочват *получените глоби и санкции*.

8. Лимитът не се осчетоводява и не се посочва в отчета за касовото изпълнение. Посочва се единствено извършеният разход на база отпуснат лимит в параграф 66-00 "Разчети за извършени плащания в СЕБРА":

-за първостепенния разпоредител в подпараграф 66-01 "Разчети с подведомствени разпоредители за плащания в СЕБРА (-);

-за второстепенните разпоредители в подпараграф 66-02 "Разчети с първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+). Сумата по този параграф следва да се равнява на разхода по СЕБРА минус сторнираните суми.

9. Отчитане на винетките

Дт 6061 Разходи за държавни такси /§§10-40 /

Кт 4522 Разчети с бюджети на министерства и ведомства

10. Начисляване на личните здравни осигуровки на основание чл. 40, ал.1 т.1 буква Б от ЗЗО

а/ начисляване

Дт 4213 Вземания от работници и служители и друг персонал-местни лица

Кт 7596 Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване - §§69-06 /+/-

б/ получаване на сумата

Дт 5011 Касови наличности в лева

Кт 4213 Вземания от работници и служители и друг персонал-местни лица - §§93-10 /+/-

в/ превод по банковата сметка

Дт 5001 Текущи банкови сметки в лева

Кт 5011 Касови наличности в лева - §§93-10 /-/-

11. Във връзка с отчитането на **разходите за дългосрочни командировки в чужбина на експертните представители на МТСП в мисиите на РБ в Европейските общности** следва да се извършва съгласно разпоредбите на т.19.5. от ДДС №20, Наредбата за дългосрочните командировки в чужбина и Инструкция за организацията и реда, финансирането и материалната отчетност на дипломатическите служители или ръководителя на служба-представители на МТСП към дипломатическите и консулските представителства на РБ в чужбина и реда за съхраняване на документите в тях, утвърдени със заповед №400/02.08.2005 г.

Първоначално целият размер на преведените суми по сметки на дългосрочно командировани служители на МТСП в чужбина се начисляват и отчитат по с-ка 4261 и § 10-53 Дългосрочни командировки в чужбина. В края на всякотримесечие реалните разходи се сторнират от § 10-53 при закриване на сметка 4261 и се отнасят в съответните сметки и параграфи.

В края на финансовата година наличните неизразходваните суми от дългосрочно командированите служители са в салдо на сметка 4261.

12. Към края на отчетния период се извършва анализ по балансовите сметки за вземания и задължения. Въз основа на анализа за просрочените вземания и задължения се завежда задбалансово отчитане:

-за просрочените вземания:

Дт с/ки от задбалансова подгрупа 991 Статистика за просрочени вземания

Кт с/ка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

-за просрочените задължения:

Дт с/ка 9989 Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви

Кт с/ки от задбалансова подгрупа 992 Статистика за просрочени задължения

13. Отчитането на преоценката на вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута се извършва по следния механизъм:

Преценка на активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута / парични средства, вземания и задължения / се извършва **ежемесечно** по централния курс на БНБ за последното число на месеца. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се преоценяват **най-малко веднъж месечно – към края на всеки месец/т.21.4. на ДДС 20/2004 г./**. **Отчитат се в §§ 95-14”Преценка на валутни наличности+/-”.**

-преценка на валутните вземания в посока на увеличение:

Дт с/ка, по която се отчита валутния актив

Кт 7801 Положителни преоценки на активи

-преценка на валутни вземания в посока на намаление:

Дт с/ка 7802 Отрицателни преоценки на активи

Кт с/ката, по която се отчита валутния актив

-преценка на валутните задължения в посока на увеличение:

Дт с/ка 7808 Отрицателни преоценки на пасиви

Кт с/ка за отчитане на пасива

-преценка на валутни задължения в посока на намаление

Дт с/ка за отчитане на пасива

Кт 7807 Положителни преоценки на пасиви

Реализираните курсови разлики от продажба на валута се отчитат текущо по сметки от подгрупа **739**.

Преоценката на парични средства в чуждестранна валута се извършва **задължително към края на всеки месец**. Препоръчва се такава преоценка да се прави и към датите, когато има извършени операции по валутните сметки и касови наличности/**т.21.3. на ДДС 20/2004 г.**

Отчитат се в §§ 36-01 "Реализирани курсови разлики от валутни операции / нето / +/-".

14. Отчитането на освобождаване на лимити чрез сторнировъчни операции

Сторнират се суми, които по характер са чужди средства за бюджетната организация и не следва да се отразяват в разхода на бюджета. Възстановените разходи също се сторнират.

- за отразяване на сторното по дебитния и кредитния оборот на банковата сметка:

*Дт с/ка 5001 Текущи сметки в лева, консолидирани в системата на "Единната сметка" **ЧЕРВЕНО СТОРНО***

*Кт с/ка 5001 Текущи сметки в лева, консолидирани в системата на "Единната сметка" **ЧЕРВЕНО СТОРНО***

за разпределение на червеното сторно в СЕБРА:

*Дт с/ка 7500 Разчети за плащания в СЕБРА **ЧЕРВЕНО СТОРНО***

*Кт 7501 Вътрешни касови трансфери в лева- **ЧЕРВЕНО СТОРНО***

записване по ЕБК: § 61-09(-)/ § 66-01(+)

15. Отчитане на възстановени суми от обслужващи банки / в случаите на преведени суми чрез бюджетно платежно нареждане от подведомствения разпоредител и възстановена от банката по сметка на първостепенния разпоредител.

Служителят в Централно управление, който осчетоводява прихода на банката следва писмено да уведоми съответния второстепенен разпоредител за възстановената сума.

Второстепенният разпоредител, чиято сума е възстановена по сметката на първостепенния разпоредител следва да подготви писмо за сторно към дирекция «Финанси». Писмата се изпращат до 10 число на месеца на постъпване на превода в единната сметка.

-отчитане от първостепенният разпоредител:

- за отразяване на върнатата обратно сума по сметката на ЦУ:

Дт с/ка 5001 Текущи с/ки в лева, консолидирани в системата на "Единната сметка" §§ 95-07(-)

Кт с/ка 7501 Вътрешни касови трансфери в лева §§ 61-09(+)

-отчитане от подведомствения разпоредител - съгласно писмото за уведомяване на превода от първостепенния разпоредител

- за отразяване на върнатата обратно сума по сметката на ЦУ

Дт с/ка 7501 Вътрешни касови трансфери в лева §§ 61-09(-)

Кт с/ка от раздел 4;6 и др. §§ други параграфи (+)

- за изчистване на оборотите по разчетните или разходните сметки :

*Дт с/ка от раздел 4;6 и др.-**ЧЕРВЕНО СТОРНО***

*Кт с/ка от раздел 4;6 и др. –**ЧЕРВЕНО СТОРНО***

Забележка: Когато се касае за възстановени разходи, операцията се отразява в намаление на разходния параграф, т.е. показва се със знак +/- в съответния разходен параграф.

Тъй като постъпилите суми представляват възстановяване на плащане, за което е бил ангажиран лимит, необходимо е да се приложи и процедурата на “червеното сторно” по банковата сметка на първостепенния разпоредител и отразяването ѝ в СЕБРА / функция прецизиране на плащания”/ по кода на съответния разпоредител.

Сторното следва да се отрази, съгласно *т. 52.8.1 и т. 52.8.2 на ДДС 20/2004 г.*

Когато обслужващата банка при въвеждането на данните допуска грешки относно десетразрядния код на разпоредителя, централизира към ЦУ сума по-голяма от салдото на “транзитната сметка”, респективно “сметката за наличности” и др. видове грешки, се ползват указанията на *т.52.11.-52.16. на ДДС 20/2004 г.*

Отчитането на постъпилите приходи и възстановени разходи в касата задължително се внасят в банковата сметка. Не се допуска използването на средствата директно от касата.

16. Отчитане на приходите и разходите по програмата на МТСП “Заетост на младежите с висше образование в публичната администрация”. Постъпленията от Дирекциите Бюра по труда по програмата на МТСП “Заетост на младежите с висше образование в публичната администрация” представляват трансфер и се отчитат по **сч.с/ка 7522 – Касови трансфери от/за бюджети на министерства и ведомства §§ 61-05(+).**

Начисляването на възнагражденията е по **сч.с/ка 6043 Разходи за заплати и възнаграждения на персонала по трудови правоотношения-нештатен персонал §§ 02-01.**

17. При отчитане на преводи в процес на сетълмент се спазва правилото, че те се включват в касовите отчети само по отношение на трансферите. Отчитането по §§ 95-13 от ЕБК и сметките от подгрупа 508 Преводи в процес на сетълмент се извършва само от получателя, когато преводът е инициран в един отчетен период, а сумата постъпва по сметката на получателя в следващия отчетен период. Отразяването на сумата в съответните периодични месечни, тримесечни и годишни касови отчети се извършва от получателя на превода както следва:

- в касовия отчет за предходния отчетен период /периодът, в който преводът е инициран от платеща/ сумата се отразява от получателя на превода със знак +/- по съответните параграфи от ЕБК за трансфери и временни безлихвени заеми и със знак +/- по §§ 95-13;

- в касовия отчет за текущия отчетен период /периодът, в който преводът е постъпил по сметката на получателя/ сумата се отразява от получателя на превода със знак +/- по §§ 95-13 и със знак +/- по съответните §§ на § 95-00, §§ 95-07, §§ 95-08 или §§ 95-29.

В края на отчетната година не се допуска отчитане на парични средства в процес на сетълмент. В случаите, когато в последния работен ден по транзитната бюджетна сметка постъпват средства, които не са занулени към ПРБК от обслужващата банка, се дебитира сметка 4887 Вземания от други дебитори, /аналитична партида на банката/ срещу кредитиране на сметка 5013 Текущи банкови сметки в лева, като в отчетите за касовото изпълнение сумата се отнася по §§ 93-39 със знак "минус". През следващата отчетна година се дебитира на сметка 5013 Текущи банкови сметки в лева срещу кредитиране на сметка 4887 Вземания от други дебитори, като в отчетите за касовото изпълнение сумата се отнася по §§ 93-39 със знак "плюс"

18. Представените банкови гаранции, напр. в случаи от кандидати или участници в процедура за възлагане на обществена поръчка по Закона за обществените поръчки, на представени от определени изпълнители по договори на банкови гаранции за изпълнение и пр., се отразяват в отчетността на начислена основа като условно вземане до момента, в който настъпят законово или договорно регламентирания условия за тяхното задържане или освобождаване. За отчитане на получените банкови гаранции се използва задбалансова сметка 9214 Получени гаранции и поръчителства от СБП. **Получените банкови гаранции се отразяват в отчетна група „Бюджет“, когато същите са свързани с изпълнение на договорни ангажименти, обвързани с нейния бюджет, или в отчетна група „ИБСФ“, когато те са учредени по повод изпълнението на договорни ангажименти, обвързани със средства по оперативните програми, отчитани по реда на ДДС № 06/2008 г.**

19. Отчитане възстановяването на средства по проекти по Оперативни програми (ОП) от бенефициенти – министерства и ведомства, респ. техни подведомствени разпоредители

Когато контролен и/или одитен орган е установил задължение за възстановяване на неправомерно получени и/или неправомерно усвоени суми по платени и непризнати (неверифицирани) разходи по конкретен проект по ОП, извършени включително и през минали отчетни периоди, подлежащите на възстановяване на УО на съответната ОП суми се отчитат от бенефициента като трансфер между бюджетни и извънбюджетни сметки и фондове по § 62-00 от ЕБК.

В случай, че бенефициентът не е възстановил в срока за доброволно изпълнение дължимата сума на УО на съответната ОП и вземането е предоставено за събиране от Националната агенция за приходите (НАП), следва да се има предвид, че на практика НАП се явява само посредник по отношение на дължимата сума. За НАП постъпилата сума (дължимото вземане на УО от бенефициента) е с характер на чужди средства, която сума след събирането се предоставя на УО на ОП. В тази връзка, както при доброволно възстановяване на дължимите суми от бенефициента - директно на УО на ОП, така и при тяхното принудително събиране - индиректно чрез НАП, сумите и в двата случая се отчитат като трансфер между бюджетни и извънбюджетни сметки и фондове.

За отчитане на възстановяването на дължимата сума (главница и лихва) от бенефициента по проект по ОП, в отчетна група „Бюджет“ на касова основа записването е § 62-02 (-) / § 95-07 (+) или 66-02 (+), а на начислена основа се съставя счетоводната операция: Дт сметка 7529 / Кт сметка 5001 (5013) или 7500 (ако плащането е чрез СЕБРА).

В случаите на установени непризнати (неверифицирани) разходи по проекти по ОП и свързаното с това задължение за възстановяване на суми, отчетените разходи по реда на ДДС № 06/2008 г. в отчетна група „ИБСФ“ на бенефициента (вкл. и в минали отчетни периоди), не се прехвърлят (прекласифицират) в отчетна група „Бюджет“.

В случаите, когато бенефициент възстановява неусвоени средства по проекти по ОП, възстановените суми се отчитат по реда на т. 21.12 от ДДС № 06/2008 г.

20. За включените в СЕБРА разпоредители с бюджетни кредити, във връзка с прилагането на ДДС № 06 от 2008 г., следва да се имат предвид разпоредбите на т. 27 от същите указания. Предвид зануляването на всички неусвоени лимити в СЕБРА, за случаите, когато е получено финансиране по одобрени проекти по оперативни програми и частта от лимита за плащания на бенефициентите не е усвоена до края на годината, съответният разпоредител с бюджетни кредити следва да заяви неусвоената част за включването ѝ в лимита за плащанията му за следващата година.

21. При сключване на договор за доставки на стоки и услуги, същият следва да се осчетоводява както следва:

При сключване на договори с доставчици и други контрагенти /без трансферите към бюджетни предприятия/ за доставки на стоки и услуги / с изключение на сумите, които представляват приходи, трансфери, временни безлихвени заеми, операции в частта на финансирането, съгласно ЕБК, възнаграждения и дължимите върху тях осигурителни вноски, мита и данъци, командировки в страната и чужбина, стипендии и др. разходи, заключени във файла, утвърден от МФ/, същите следва да се осчетоводяват както следва:

1. Сключените договори с доставчици на активи и услуги, преди да е извършена доставката им и преди да е извършено начисляването на сумите по съответните балансови сметки за активи, разходи и разчети с доставчици, следва да бъдат осчетоводени задбалансово по сметка 9200 Поети задължения по договори:

Дт с/ка 9989 Креспондираща сметка за задбалансови пасиви

Кт с/ка 9200 Поети задължения по договори

2. Когато са получени доставките на активи и услуги / същите са фактурирани и са начислени по съответните балансови сметки/, сумата по сметка 9200 се отписва :

Дт с/ки от гр.401

Кт с/ки от гр. 50/ респ. 7500/

Дт с/ка 9200 Поети задължения по договори

Кт задбалансова сметка 9989 Креспондираща сметка за задбалансови пасиви

По задбалансовата сметка 9200 следва да бъде отразена като кредитно салдо сумата на наличните към 31 декември на годината ангажменти, като за остойностяването на сумите по отделните ангажменти да се ползват съответните разпоредби на ДДС № 04 от 2010 г. По тази сметка **не следва** да се отчитат ангажиментите **по т. т. 2 и 4 от ДДС № 04 от 2010 г.**

При сключване на рамкови споразумения, които са с индикативен бюджет, въз основа, на които се сключват конкретни договори с определени параметри, следва да се осчетоводяват задбалансово конкретните договори, а не рамковите споразумения. Това следва да се оповестява в обяснителните записки към ГФО и отчета за касово изпълнение на бюджета и ИБСФ.

При сключване на договори и споразумения, в които не фигурира размер на задължението /без конкретна стойност/, но с определени друг вид параметри/напр. ваучерите, изплащани в Агенция по заетостта по ОПРЧР/, същите следва да се начисляват като стойността на ангажмента е идентична със стойността, заложена в съответстващото им бюджетно перо¹. Това следва да се оповестява в обяснителните записки към ГФО и отчета за касово изпълнение на бюджета и ИБСФ.

При сключване на договори или споразумения за доставки на стоки и услуги, финансирани частично с бюджетни и с извънбюджетни средства, следва да се направи анализ, каква част от какъв източник се финансира и да се осчетоводи пропорционална на тази част сума в съответната стопанска област /бюджет или ИБСФ/. Това следва да се оповестява в обяснителните записки към ГФО и отчета за касово изпълнение на бюджета и ИБСФ.

Бюджетните предприятия-бенефициенти на средства по оперативни програми, администрирани от Националния фонд не следва да отчитат като поет ангажмент по сметка 9200 от СБП подлежащите на получаване от тях суми от съответния управляващ орган/междинно звено.

Сумите, отразени по сметка 9200 в обратните ведомости на стопански области „Бюджет“ и „ИБСФ“ трябва да са идентични със сумите, отразени в приложенията към

отчетите за касово изпълнение на бюджета и ИБСФ като поети ангажименти за съответния период.

При изготвянето на оборотните ведомости за съответния отчетен период, по счетоводната задбалансова сметка 9200 следва да бъде отразена като кредитно салдо сумата на неусвоените към отчетната дата ангажименти, като за остойностяването на сумите по отделните ангажименти да се ползват съответните разпоредби на ДДС № 04 от 2010 г. По тази сметка не следва да се отчитат ангажиментите по т. т. 2 и 4 от ДДС № 04 от 2010 г.

Бюджетните предприятия трябва да предприемат мерки и да създадат организация за регистрирането на ангажиментите, попадащи в обхвата на ДДС № 04 от 2010 г и регулярно да осчетоводяват тези суми по сметка 9200.

Във връзка с предприетите конкретни мерки за ограничаване на дефицита по консолидираната фискална програма под 3 % от БВП съгласно Пакта за стабилност и растеж на ЕС и произтичащият от това засилен мониторинг на фискалната политика на страните - членки от страна на ЕК, с цел осигуряване на увереност при предоставянето на ЕВРОСТАТ на надеждни данни на начислена основа за държавния дефицит и дълг, се въвежда изискването с периодичните и годишни оборотни ведомости първостепенните разпоредители с бюджетни кредити да представят декларация, гарантираща верността и пълнотата на отчетните данни. За да е достоверна тази декларация, в първостепенния разпоредител с бюджетни кредити трябва да бъдат представени идентични декларации от ВРБК към министъра на труда и социалната политика.

Предвид отговорността на ръководителите на организациите по чл. 2 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор за осъществяването на финансовото управление и контрол във всички ръководени от тях структури, програми, дейности и процеси при спазване на принципите за законосъобразност, добро финансово управление и прозрачност, декларацията се подписва от ръководителите на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити, а декларациите на ВРБК към министъра на труда и социалната политика- от техните ръководители.

С декларацията се удостоверява, че в данните, предоставени в оборотните ведомости, се съдържа информация за всички възникнали (начислени) към съответния период балансови вземания и задължения, съответно приходи и разходи, и е отразена (начислена) информация за задбалансови вземания и задължения, в т. ч. за поетите ангажименти по сключени договори.

Разпоредителите с бюджетни кредити при осъществяване на дейностите по съставяне, изпълнение и отчитане на бюджета, следва да обвързват провеждането на търгове за обществени поръчки, сключването на договори и тяхното изпълнение с възможностите на утвърдения бюджет за съответната година.

22. Инвентаризиране на вземанията и задълженията се извършва, чрез проверка на съответните регистри и писмено потвърждение от дебиторите и кредиторите. За целта министерството изпраща писма до всички контрагенти, с които има неуредени разчети, като се прилага и извлечение /разпечатка/ от счетоводните сметки. Потвърдителни писма не се изпращат само в случаите, когато вземането/задължението е уредено по време на инвентаризацията.

На база извършените проверки се прави анализ на реалната събираемост на вземанията. Неуредените към края на годината вземания могат да се отпишат, ако:

- Предприятието – длъжник е обявено в несъстоятелност и е получено писмено удостоверение, че като кредитор министерството остава неудовлетворено.

- Изтичането на давностния срок е удовлетворено със справка, след проверка и спазване на изискванията посочени в чл.110 и чл.111 от Закона за задълженията и договорите.

При заведени дела от страна на МТСП или ВРБК към министъра на труда и социалната политика се изготвя справка от юрист за състоянието на делата и прогнозата за тяхното приключване.

За оформяне на разликите /ако има такива/ между фактическото и документалното състояние се изготвя протокол подписан от инвентаризационната комисия.

Към края на отчетния период се извършва анализ по балансовите сметки за вземания и задължения. За просрочени се считат тези вземания и задължения, които не са уредени в договорния /законовия/ срок. Не се смятат за просрочени начисленията и неплатени вземания и задължения, когато този срок не е изтекъл. Когато изрично не е определен такъв срок за уреждане/ плащане, за просрочени се смятат тези вземания и задължения, които не са уредени/ платени в обичайно приетите срокове. Въз основа на анализа за просрочените вземания и задължения се завежда задбалансово отчитане:

-за просрочените вземания:

Дт с/ки от задбалансова подгрупа 991 Статистика за просрочени вземания

Кт с/ка 9981 Кореспондираща сметка за задбалансови активи

-за просрочените задължения:

Дт с/ка 9989 Креспондираща сметка за задбалансови пасиви

Кт с/ки от задбалансова подгрупа 992 Статистика за просрочени задължения

В приложението към отчетите за касово изпълнение на бюджета и ИБСФ следва да се отразяват салдата по задбалансова подгрупа 991 Статистика за просрочени вземания и подгрупа 992 Статистика за просрочени задължения.

Трудносъбираеми вземания от продажби са тези, които тговарят поне на едно от следните условия:

а) изминали са деветдесет дни от начисляване на вземането или от договорения срок за плащане.

б) длъжникът е обявен в несъстоятелност или в ликвидация.

Несъбираеми вземания от продажби са тези, които отговарят поне на едно от следните условия:

а) изминали са сто и осемдесет дни от начисляване на вземането или от договорения срок за плащане.

б) длъжникът е обявен в несъстоятелност или в ликвидация и вземането е класирано от ликвидаторите по начин, който не гарантира получаването му.

в) изпълнителното производство срещу длъжник е прекратено по установения ред.

Провизиите са начислени суми като други разходи и като корективи за трудносъбираеми и несъбираеми вземания. **Провизии се начисляват за:**

а) **трудносъбираемите вземания от продажби - в размер 20 на сто от сумата на вземанията;**

б) **несъбираемите вземания от продажби - в размер 50 на сто от сумата на вземанията.**

в) **Безнадеждни /при погиване на длъжника/ размер на провизията -100 %.**

Когато за вземания от продажби, определени като трудносъбираеми, възникне едно от условията за несъбираеми вземания, те се класифицират като несъбираеми и се доначислява провизия.

Предприятието отписва съответната част от несъбираемите вземания от продажби за сметка на начислените за тях провизии, при изтекъл давностен срок, предвиден в нормативните актове, или при наличието на други основания за оценка на вземанията като безнадеждни.

При уреждане на провизирани през предходната година вземания от продажби, чрез получаването на активи или по друг начин, начислените провизии се отписват и се отчитат като други извънредни приходи.

При уреждане на провизирани през текущата година вземания от продажби, чрез получаването на активи или по друг начин, начислените провизии като други разходи и като корективи на вземанията от продажби се сторнират.

В счетоводния баланс начислените и неотписани провизии за трудносъбираеми и несъбираеми вземания от продажби се посочват като коректив на вземанията от продажби.

Предприятията организират аналитично отчитане за всяко трудносъбираемо и несъбираемо вземане от продажби.

Не се извършва провизиране и обезценка на вземания от бюджетни предприятия, БНБ, утвърдени международни организации, както и на държави от списък-приложение \$ 1 от Наредба № 8 на БНБ за капиталова адекватност на банките.

Провизиране на публични държавни вземания от данъци, мита и осигурителни вноски се извършва само по допълнително определен от Министерство на финансите ред.

За **начисляване на провизиите** се използват съответните счетоводни **сметки от подгрупи 491, 539 и 589 /като коректив на отчетната стойност/ и 671 и 672 / като разход и сторниран разход/.**

Последваща промяна в оценката на провизиите и вземанията се отчита като промяна в приблизителните счетоводни оценки и се отразява по **сметките от подгрупи 671 и 672.**

Когато се **отписва провизирано вземане**, отчетната като коректив сума по сметки 491, 539 и 589 се отписва като сторниран разход на провизия по съответните сметки от подгрупа 672, след което отчетната /номиналната/ стойност на вземането се отписва като разход по **съответната сметка от подгрупа 691.**

Аналогично се процедира при **опрощаване на вземането**, като вместо по сметките от подгрупа 691, отчетната /номиналната/ стойност на вземането се изписва на разход чрез **съответните сметки от гр.64.**

. Съставят се следните счетоводни статии:

- при начисляване на провизии на вземания:

Дт с/ки от подгрупа 671 Разходи за провизии за несъбираеми вземания /активна сметка/

Кт с/ки от подгрупа 491 Провизии за трудно събираеми и несъбираеми вземания /подгрупи 539, 589/

Когато се отписва провизираната сума, отчетена като коректив по сметките от подгрупи 491, 539 и 589 се отписва като сторниран разход на провизия по съответните сметки от подгрупа 672, след което отчетната стойност на вземането се отписва като разход по съответната сметка от подгрупа 691 Отписани вземания.

- при сторниране на провизираните вземания - извършва се при уреждане на вземанията:

Дт с/ки от подгрупа 491 Провизии за трудно събираеми и несъбираеми вземания /подгрупи 539, 589/

Кт с/ки от подгрупа 672 Сторнирани /възстановени провизии за несъбираеми вземания /пасивна сметка/

- при отписване на номиналната стойност на вземането, като номиналната стойност на вземането се отписва въз основа на нормативно основание^ получен документ от НАП

или друг контрагент, и други доказателства, Даващи основание за това, че безнадеждното

вземане е преминало в никога несъбираемо.

Дт с/ки от подгрупа 691 Отписани вземания

Кт с/ки от подгрупи 430 Вземания по публични държавни и общински вземания

Кт с/ки 439 Вземания от банки в несъстоятелност Кт с/ки 531 Предоставени заеми и временни финансови помощи в страната

В Обяснителната записка към годишния счетоводен отчет се оповестява информация за:

а) сумата на начислените през текущия период провизии за вземания от продажби, в т.ч. трудносъбираеми и несъбираеми;

б) сумата на отписаните през текущия период провизии за вземания от продажби, в т.ч. трудносъбираеми и несъбираеми.

23. Отчитане на средствата по държавни инвестиционни заеми

Средствата по държавните инвестиционни заеми (ДИЗ) се отчитат съгласно условията на заемните споразумения, като счетоводните записвания се отчитат по предвидения по-долу ред. Счетоводните записвания са, както следва:

При получаване на парични средства по заема от СБ по сметка на МТСП:

Дт с/ка 5014 Текущи банкови сметки във валута, §§ 80-52 (+)

Кт с/ка 1664 Дългосрочни заеми от банки и финансови институции от чужбина

При изразходването на получените средства по заема чрез директни плащания от страна на МТСП към доставчици се отчитат съответно начислените суми за разходи и задължения към доставчиците и погасяване на задълженията към тях:

- при начисляване на разхода:

Дт с/ка гр. 60 или сметки от гр. 20

Кт с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

- при извършване на плащането:

Дт с/ка 4010 Задължения към доставчици от страната

Кт с/ка 5014 Текущи банкови сметки във валута, съответстващия разходен §

При превеждане на средствата за възстановяване на заема в частта на лихвата на СБ от страна на МТСП:

Дт с/ка 6227 Разходи за лихви по заеми от банки и финансови институции от чужбина

Кт с/ка 5014 Текущи банкови сметки във валута §§26-00(-)

24. При отчитане на преоценката на активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута се има предвид следното:

Преоценка на активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, представляващи парични средства, вземания и задължения, се извършва ежесечно по централния курс на БНБ за последното число на месеца. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се

преоценяват най-малко веднъж месечно, към края на всеки месец съгласно т. 21,4, на ДДС 20/2004г. Отчитат се по §§ 95-14 Преценка на валутни наличности /+/-/.

- при преценка на валутните активи в посока на увеличение;

Дт с/ка по която се отчита валутния актив

Кт 7801 Положителни преоценки на активи при преценка на валутни активи в посока на намаление: Дт с/ка 7802 Отрицателни преоценки на активи

Кт с/ка, по която се отчита валутния актив

- преценка на валутните пасиви в посока на увеличение;

Дт с/ка 7808 Отрицателни преоценки на пасиви Кт с/ка за отчитане на пасива преценка на валутни пасиви в посока на намаление;

Дт с/ка за отчитане на пасива

Кт 7807 Положителни преоценки на пасиви

25. При отчитане на курсовите разлики се прилат следните изисквания:

Реализираните курсови разлики от продажба на валута се отчитат текущо по сметки от подгрупа 739 Реализирани курсови разлики от операции с валута - нето.

Преоценката на парични средства в чуждестранна валута се извършва задължително към края на всеки месец. Препоръчва се такава преценка да се прави и към датите, когато има извършени операции по валутните сметки и касови наличности в съответствие с т.21.3. на ДДС 20/2004 I. Отчитат се в §§ 36-01 Реализирани курсови разлики от валутни операции / нето / +/-".

26. При отчитане на средства, получени от Национален фонд по Оперативните програми се прилагат следните принципи, описани в ДДС № 06 от 04.04.2008 г.

В структурите на МТСП в зависимост от индивидуалната спецификата се извършват разплащания на разходи по проекти, финансирани от Оперативните програми, както следва:

1. В структури, които нямат открит десетразряден код, в бюджетната им сметка се превежда авансово финансиране по проектите и след изразходване на сумите се извършва сторно на разходите, с оглед освобождаване на лимит и прекласифициране на бюджетните разходи в извънбюджетни;

2. В структури, които имат открит десетразряден код и предоставен аванс по проектите в него, могат:

- да извършват директни разплащания към доставчици и възстановяват към бюджета единствено осигурителните вноски ;

- да изразходват средствата за сметка на бюджета си и при възстановяването им от десетразрядния код в бюджета да извършват прекласифициране на разходите от бюджетни в извънбюджетни;

3. В структури, които имат разкрит десетразряден код, но нямат предоставен аванс по проектите, изразходват средствата за сметка на бюджета си и при възстановяването им от десетразрядния код в бюджета извършват прекласифициране на разходите от бюджетни в извънбюджетни.

Ако възстановяването на разходите е в годината на извършването им се извършва сторно, с оглед освобождаване на лимит. Ако разходите се възстановяват в следваща календарна година не се извършва сторно, а съгласно т.7.14 от ДДС 20/2004 г. възстановените разходи се осчетоводяват единствено в намаление на параграфа, в който първоначално са били отчетени.

За възстановени осигурителни вноски, независимо от периода на възстановяване строно за освобождаване на лимит не трябва да се извършва.

Във връзка с гореизложеното, след консултации със Сметна палата и Министерство на финансите, Ви уведомявам, че в Актуализираната Единна Счетоводната Политика /АЕСП/ на МТСП, която ще бъде предложена за утвърждаване от министъра на труда и социалната политика, ще бъде заложено следното:

Всички параграфи за отчитане на трансакции в стопанска област „ИБСФ“ следва да бъдат прикачени към сметка 4682 „Разчети за сметки по извънбюджетни сметки и фондове на министерства и ведомства“. § 88-03 се формира от салдото на сметка 4682. Параграфите за дължимите осигурителни и здравни вноски за сметка на работодателя трябва да са прикачени, както следва- за ДОО към сметка 7595 да е прикачен § 05-51, за ЗОВ към сметка 7596 да е прикачен § 05-60 и за ДЗПО- към сметка 7597 да е прикачен § 05-80, а за сметка на служителя към тези сметки да са прикачени разходните подпараграфи за възнаграждения към основни параграфи 01-00 и 02-00. Сумите, отразявани в отчета за касово изпълнение на ИБСФ по параграфи 69-05, 69-06, 69-07, 69-08 се формират от салдата по сметки 7595, 7596, 7597 и 7598.

Задължително при осчетоводяването на разходи и трансфери, извършени от десетразрядния код /независимо дали са под формата на директно заплащане или възстановяване към бюджета/ трябва да фигурира сметка 4682, която е с аналитични партии, съответстващи на всеки един от изпълняваните проекти и счетоводните записвания в ИБСФ са следните::

1.При извършване на плащания на доставчици:

Дт гр. 60/ Кт 4010

Дт 4010/ Кт 4682 ИБСФ разходен §

Дт гр. 4682 ИБСФ § 63-01/ Кт 7529

2.При трансфериране на средства към бюджетни организации:

Дт гр. 75/ / Кт 4682 ИБСФ трансферен §

Дт гр. 4682 ИБСФ § 63-01/ Кт 7529

3.При изплащане на възнаграждения на държавни служители:

Дт 6041/ Кт 4211

начисляване на възнаграждението

Дт 4211/ Кт 4591

начисляване на ДДФЛ

Дт 4211/ Кт 4682 § 01-02

изплащане на чиста сума на възнаграждението

Дт 4591/ Кт 4682 § 01-02

вносяне на начисления ДДФЛ

Дт 6051/ Кт 7595 § 05-51

ДОО работодател

Дт 6052/ Кт 7596 §05-60

ЗОВ работодател

Дт 6055/ Кт 7597 §05-80

ДЗПО работодател

Дт 7598/ Кт 4659

Корективен трансфер за поети осиг.вноски

Дт 4659/ Кт 4682 §69-08

Отразяване на кор.трансфер по § 69-08

Дт 4682§63-01/ Кт 7529

Отразяване на получения трансфер

4.При изплащане на възнаграждения по трудови правоотношения:

Дт 6042, 6043/ Кт 4211

начисляване на възнаграждението

Дт 4211/ Кт 4591

начисляване на ДДФЛ

Дт 4211/ Кт 7595 § 01-01,02-01

начисляване на лично ДОО

Дт 4211/ Кт 7596 § 01-01,02-01

начисляване на лично ЗОВ

Дт 4211/ Кт 7597 § 01-01,02-01

начисляване на лично ДЗПО

Дт 4211/ Кт 4682 § 01-01,02-01

изплащане на чиста сума на възнаграждението

Дт 4591/ Кт 4682 § 01-01,02-01

вносяне на начисления ДДФЛ

Дт 6051/ Кт 7595 § 05-51	ДОО работодател
Дт 6052/ Кт 7596 §05-60	ЗОВ работодател
Дт 6055/ Кт 7597 §05-80	ДЗПО работодател
Дт 7598/ Кт 4659	Корективен трансфер за поети осиг.вноски
Дт 4659/ Кт 4682 §69-08	Отразяване на кор.трансфер по § 69-08
Дт 4682§63-01/ Кт 7529	Отразяване на получения трансфер

5. При изплащане на възнаграждения по извънтрудови правоотношения:

Дт 6044/ Кт 4211	начисляване на възнаграждението
Дт 4211/ Кт 4591	начисляване на ДДФЛ
Дт 4211/ Кт 7595 § 02-02	начисляване на лично ДОО
Дт 4211/ Кт 7596 § 02-02	начисляване на лично ЗОВ
Дт 4211/ Кт 7597 § 02-02	начисляване на лично ДЗПО
Дт 4211/ Кт 4682 § 02-02	изплащане на чиста сума на възнаграждението
Дт 4591/ Кт 4682 § 02-02	вносяне на начисления ДДФЛ
Дт 6051/ Кт 7595 § 05-51	ДОО работодател
Дт 6052/ Кт 7596 §05-60	ЗОВ работодател
Дт 6055/ Кт 7597 §05-80	ДЗПО работодател
Дт 7598/ Кт 4659	Корективен трансфер за поети осиг.вноски
Дт 4659/ Кт 4682 §69-08	Отразяване на кор.трансфер по § 69-08
Дт 4682§63-01/ Кт 7529	Отразяване на получения трансфер

В тези случаи салдото по сметка 4682 формира § 88-03.

При извършване на разходи за сметка на бюджета, които в следствие ще бъдат възстановени от Оперативните програми и прекласифицирани от бюджетни в извънбюджетни, първоначалното осчетоводяване е като осчетоводяване на бюджетен разход, но по аналитична партида на сметки от гр.60, 40,75, съответстваща на конкретния проект, без ползване на разчетна сметка.

При възстановяване на изразходваните за сметка на бюджета средства от десетразрядния код в бюджетната сметка на разпоредителя с бюджетни кредити, **общите счетоводни записвания в стопанска област „Бюджет“** са следните:

1. Ако възстановяването на средствата е в годината на извършване на разхода

Дт 5013, 5001 § 88-03 / Кт 4682- при постъпване на сумите по бюджетната/транзитна сметка

Дт с-ка 7501 / Кт с-ка 5013 §61-09-при централизиране на сумите към ПРБК

Дт с/ки 4682/ Кт с/ки 7500,5001,5011 разходни § или трансферни § -червено записване /червено записване не се прави за размера на осигурителните вноски-лични и за сметка на работодател/

Дт с/ки 4682/ Кт с/ки 7500,5001,5011 § 88-03-синьо записване- ако възстановяването на средствата е в година, следваща извършването на разхода.

Дт с-ка 7501 / Кт с/ки 7500 § 61-09- червено записване- ако възстановяването на средствата е в годината на извършване на разхода / за сторниране /освобождаване на лимит/

2.Ако възстановяването на средствата е в следващата година

Дт 5013,5001 разходни §/ Кт 4682- при постъпване на сумите по сметка

Дт с-ка 7501 / Кт с-ка 5013 §61-09-при централизиране на сумите към ПРБК

Извършват се и **допълнителни счетоводни записвания** в зависимост от характера на възстановения разход, а именно:

1.При възстановяване на извършени плащания на доставчици:

Дт с/ки 4682/ Кт с/ки гр.60- Разходите по проекта са възстановени в бюджета и следва да се преквалифицират от отчетна група „ Бюджет“ в отчетна група „ИБСФ“

2.При възстановяване на трансферирани средства към бюджетни организации:

Дт с/ки 4682/ Кт с/ки гр.75- Разходите за трансфери по проекта са възстановени в бюджета и следва да се прекласифицират от отчетна група „ Бюджет“ в отчетна група „ИБСФ“

3.При възстановяване на изплатени възнаграждения на държавни служители:

Дт 4211/ Кт 6041
Дт 4591/ Кт 4211
Дт 4659/ Кт 6051
Дт 4659/ Кт 6052
Дт 4659/ Кт 6055
Дт 4682 Кт /4211
Дт 4682/ Кт 4591
Дт 4682/ Кт 4659
Дт 7595 §05-51/ Кт 7598
Дт 7596 §05-60/ Кт 7598
Дт 7597 §05-80/ Кт 7598

4. При възстановяване на изплатени възнаграждения по трудови правоотношения:

Дт 4211/ Кт 6042, 6043
Дт 4591/ Кт 4211
Дт 4659/ Кт 6051
Дт 4659/ Кт 6052
Дт 4659/ Кт 6055
Дт 7595 § 01-01,02-01 /4211
Дт 7596 § 01-01,02-01 /4211
Дт 7597 § 01-01,02-01 / 4211
Дт 4659/ Кт 7598
Дт 4682 Кт /4211
Дт 4682/ Кт 4591
Дт 4682/ Кт 4659
Дт 7595 §05-51/ Кт 7598
Дт 7596 §05-60/ Кт 7598
Дт 7597 §05-80/ Кт 7598

5. При възстановяване на изплатени възнаграждения по извънтрудови правоотношения:

Дт 4211/ Кт 6044
Дт 4591/ Кт 4211
Дт 4659/ Кт 6051
Дт 4659/ Кт 6052
Дт 4659/ Кт 6055
Дт 7595 §02-02/4211
Дт 7596 § 02-02/4211
Дт 7597 § 02-02/ 4211
Дт 4659/ Кт 7598
Дт 4682 Кт /4211
Дт 4682/ Кт 4591
Дт 4682/ Кт 4659

Дт 7595 §05-51/ Кт 7598
Дт 7596 §05-60/ Кт 7598
Дт 7597 §05-80/ Кт 7598

В структури, в които начисленията на възнагражденията и тяхното изплащане се извършва единствено в стопанса област ИБСФ и от десетразрядния код на разпоредителя, възстановяват по бюджетната си сметка единствено дължимите осигурителни вноски и ги начисляват в стопанска област бюджет, както следва:

№	вид операция	Бюджет	ИБСФ
1	Начисляване на осигурителни вноски	не се извършва записване	По реда, описан по-горе
2	Сумите от десетразрядния код постъпват по бюджетните сметки	Дт с/ка 4659 Кт с/ка 7598	Дт с/ка 4659
		Дт с/ка 4682 Кт с/ка 4659	Кт с/ка 4682 §69-08
		Дт 5001,5013 § 88-03	Дт с/ка 4682 § 63-01
		Кт с/ка 4682	Кт с/ка 7529
5	Сумите се централизират към първостепенния разпоредител	Дт с-ка 7501 §61-09	не се извършва записване
		Кт с-ка 5001,5013 §88-03	

Салдото по сметка 7598 формира § 69-08.
Салдото по сметка 4682 формира § 88-03.

24. При отразяването на отделните стопански операции на начислена и на касова основа разпоредителите с бюджетни кредити своевременно да извършват анализ на взаимовръзката и съответствието на отчетените суми по сметките от СБП и по ЕБК и описват от къде произлизат получените разлики .

РАЗДЕЛ V

СПЕЦИФИКА ПРИ ОТНАСЯНЕТО НА ПРИХОДИТЕ, РАЗХОДИТЕ И ТРАНСФЕРИТЕ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ, СЪГЛАСНО ДЕЙСТВАЩАТА ЕБК

Приходи

Отчитането на приходите, свързани с дейността на МТСП, се класифицират както следва:

§§ **24-00 Приходи и доходи от собственост** - всички постъпили приходи от продажби на услуги, стоки и продукция, наеми от имущество, собственост на ведомството, лихви по текущи банкови сметки, срочни депозити и други лихви и др.

§§ **25-00 Държавни такси** - всички постъпили приходи от платени държавни такси, съгласно действащата нормативна уредба и платените по сметка на ФСЗ от институциите такси за издадени от ДАЗД лицензи за предоставяне на социални услуги на деца.

§§ **28-00 Глоби, санкции и наказателни лихви** - стойността на наложени санкции и глоби по издадени наказателни постановления, наказателни лихви за забава, съдебни разпореждания и др.

§§ **36-00 Други неданъчни приходи** - постъпленията от изплатени застрахователни обезщетения, реализирани курсови разлики от валутни операции, постъпили средства от продажба на тръжна документация, приходи от вторични суровини и приходи от постъпили заявления по ЗДОИ. В този параграф се отчитат и принудително събраните суми от НАП по издадени от ИА ГИТ Наказателни постановления.

§§ **37-00 Внесени ДДС и други данъци върху продажбите** - внесените данъци върху приходите от наеми, от стопанисване и поддържане на туристическа инфраструктура и върху добавената стойност. Платените данъци се отразяват в намаление на приходния параграф.

§§ **45-00 Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми от страната** - всички безвъзмездно постъпили средства от донори от страната.

§§ **46-00 Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми от чужбина** - всички безвъзмездно получени средства от чужбина по международни проекти и програми.

Разходи

Разходите, свързани с дейността на МТСП, се класифицират по функционален признак и по икономически елементи по следния начин:

§§ **01-00 Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения.** По този параграф се отчитат изплатените работни заплати на персонала и други възнаграждения, както следва:

§ *01-01 Заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения* - възнагражденията на щатния персонал, нает по трудови правоотношения, съгласно Кодекса на труда.

§ *01-02 Заплати и възнаграждения на персонала, нает по служебни правоотношения* - възнагражденията на щатния персонал, нает по служебни правоотношения, съгласно Закона за държавния служител.

§ *01-08 Заплати на персонала и политическия кабинет* - възнагражденията на персонала в политическия кабинет, нает по трудови правоотношения /заместник - министри, началник на кабинета, парламентарен секретар, началник на звеното за връзки с обществеността, техническите им сътрудници/.

§ *01-09 Допълнително материално стимулиране и други допълнителни възнаграждения* - изплатените суми за допълнително материално стимулиране на служителите от щатния персонал, за извънреден труд, за еднократни възнаграждения,

допълнителни възнаграждения от икономия на средствата за работна заплата, награди. В обяснителната записка към отчетите за касовото изпълнение тези суми се разшифроват подробно.

§§ 02-00 Други възнаграждения и плащания за персонала.

§ 02-01 *За нещатен персонал нает по трудови правоотношения.* Тук се отчитат възнагражденията за работни заплати на извънщатния персонал, нает по трудови правоотношения по реда на ПМС № 66/1996г., за кадрово осигуряване на някои дейности, както и възнагражденията на служителите, наети по програмата на МТСП за временна заетост на младежи с висше образование в публичната администрация, както и средствата за допълнителното материално стимулиране на нещатния персонал, еднократни **възнаграждения**, допълнителни възнаграждения от икономия на средствата за работна заплата /на щатния персонал/, награди. В обяснителната записка към отчетите за касовото изпълнение тези суми се разшифроват подробно.

§ 02-02 *За персонала по извънтрудови правоотношения* - възнагражденията, които се изплащат на физически лица, на които е възложено изпълнението на определен вид дейност по реда на Закона за задълженията и договорите или по друг ред.

§ 02-05 *Изплатени суми от СБКО, за облекло и други на персонала, с характер на възнаграждение* - изплатените парични средства за облекло на персонала по трудови и служебни правоотношения, както и изплатените средства от СБКО с характер на възнаграждение, за стоки и услуги и др. на персонала, които по реда на т. 19.3. от ДДС № 20/2004г. се третират като възнаграждения на персонал в натура.

§ 02-08 *Обезщетения на персонала с характер на възнаграждение* - обезщетенията, които работодателят изплаща при прекратяване на служебните и трудови правоотношения на персонала.

§ 02-09 *Други плащания и възнаграждения* - изплатените суми за болничните дни за сметка на работодателя, както и възнаграждения и плащания за персонала, които не са посочени в отделен параграф и подпараграф, В **обяснителната** записка към отчетите за касовото изпълнение тези суми се разшифроват подробно,

§§ 05-00 Задължителни осигурителни вноски от работодатели.

§ 05-51 *Осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване /ДОО!* - начислените за сметка на МТСП социални осигуровки, за щатния персонал, нает по трудови и служебни правоотношения, за извънщатния персонал, нает по трудови правоотношения, за наети по извънтрудови правоотношения, за допълнително материално стимулиране и други допълнителни възнаграждения.

§ 05-60 *Здравноосигурителни вноски от работодатели* - начислените за сметка на МТСП

§ 05-80 *Вноски за допълнително задължително осигуряване* - начислените за сметка на МТСП осигурителни вноски за допълнително задължително осигуряване на персонала, регламентирани в дял II на Кодекса за социалното осигуряване. Месечната осигурителна вноска се определя в процент от осигурителния доход на осигурените лица, като конкретния размер на вноската, съгласно чл. 157, ал. 1 от КСО се регламентира ежегодно със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване. Задължително се осигуряват за допълнителна пенсия лицата, родени след 31 декември 1959г., при условие, че са осигурени по реда и условията на част Първа от КСО.

§§ 08-00 Вноски за доброволно осигуряване.

Тук се отчитат внесените за сметка на МТСП вноски за допълнително доброволно осигуряване на персонала, регламентирани в КСО.

§§ 10-00 Издръжка.

§ 10-11 *Храна* - отчитат се разходите за храна съгласно чл. 285 от КТ, Наредба № 11 /21.12.2005 г. за определяне на условията и реда за осигуряване на безплатна храна и/или добавки към нея, разходите за кафе и други разходи с характер на протоколни разходи.

§ 10-12 *Медикаменти* - разходите за закупуване на медикаменти.

§ 10-13 *Постелен инвентар и облекло* - разходите за работно и специализирано облекло, които министерството следва да осигури на персонала по силата на нормативен акт.

§ 10-14 *Учебни и научно-изследователски разходи и книги за библиотеките* -изплатените суми за външни услуги и материали, които са пряко свързани с учебния и научно-изследователския процес, книгите за библиотеките, както и учебните разходи, свързани със закупуване на учебни материали и помагала за целите на квалификацията и преквалификацията на персонала /семинари, обучения, работни срещи, изнесени заседания и др./, когато същите се организират от МТСП.

§ 10-15 *Материали* - изплатените суми за канцеларски материали, консумативи за хардуер, резервни части и др.

§ 10-16 *Вода, горива и енергия* - изплатените разходи за вода, електроенергия, топлоенергия, горива и смазочни материали, въглища, дърва и др.

§ 10-20 *Разходи за външни услуги* - всички разходи за извършване на услуги, възложени на юридически или физически лица, които **не** са посочени в отделен параграф и подпараграф като: транспортни услуги, телекомуникационни, пощенски услуги, а консултантски услуги, поддръжка на софтуер и хардуер и др. Тук се отчитат и разходите за обучение и квалификация на персонала /, когато те се извършват от външни за МТСП фирми, както и когато МТСП само организира и провежда мероприятиято - семинари, обучения, работни срещи, изнесени заседания и др., но разходите за нощувка, дневни, наеми и др. **не** са обособени по отделните позиции на първичния счетоводен документ.

§ 10-30 *Текущ ремонт* - разходите за извършване на текущи поправки на ДМА, за поддържане на съществуващата им техническа изправност и годност.

§ 10-40 *Платени данъци, мита и такси* - всички разходи за данъци, мита и такси, които се внасят в държавния или общински бюджети, както и платените въз основа на утвърдена тарифа такси.

§ 10-51 *Командировки в страната*. Отчитат се изплатените суми за командировки в страната, включващи пътни, дневни и квартирни пари, регламентирани в Наредбата за командировките в страната. Тук се отчитат и разходите, когато МТСП само организира и провежда мероприятиято - семинари, обучения, работни срещи, изнесени заседания и др., но разходите за нощувка, дневни, наеми и др. са обособени по отделните позиции на първичния счетоводен документ.

§ 10-52 *Краткосрочни командировки в чужбина* - изплатените суми за командировки в чужбина, включващи пътни, дневни и квартирни, когато са за сметка на МТСП и в размери, регламентирани в Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина. Тук се отчитат и разходите за командировки, които авансово се изплащат от МТСП и в следствие подлежат на възстановяване от организаторите на мероприятиято.

§ 10-53 *Дългосрочни командировки в чужбина* - полагащите се командировъчни средства на лицата, съгласно Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, командировани в чужбина.

§ 10-62 *Разходи за застраховки* - изплатените суми за имуществени и неимуществени застраховки "Злополука", "Заболяване", "Помощ при пътуване", застраховки на имуществото, собственост на МТСП.

§ 10-69 *Други финансови услуги* - всички останали разходи за финансови услуги, които не са отделени в отделен параграф или подпараграф.

§ 10-91 *Други разходи за СЕКО* - разходите за СБКО на персонала, извън случаите, когато тези разходи се отчитат по §§ 02-05.

§§ 10-92 *Разходи за глоби, неустойки, наказателни лихви и съдебни обезщетения* -разходите за глоби, неустойки и др., произтичащи от договорни и други взаимоотношения, наказателни лихви по иевнесени в срок данъци, мита и такси, внесени суми по начети и обезщетения. Тук

се отчитат разходите по присъдени обезщетения, представляващи санкция за работодателя във връзка с Кодекса на труда или Закона за държавния служител или друг закон или нормативен акт.

§ 10-98 Други разходи, некиасифицирани в другите параграфи и подпараграфи -отчитат се всички разходи, които не са посочени в отделен параграф или подпараграф.

Отчитането на разходите за посрещане на гости и представителни цели съгласно т. 31 на ДДС № 6/2009г. се осъществява според икономическия им характер, съответно като разходи за материали или външни услуги,

§ 26-00 Разходи за лихви по заеми от международни организации и институции-отчитат се платените дължими лихви по ДИЗ от Световна банка.

§ 40-00 Стипендии- отчитат се платените стипендии на лица, обучавани по програмите на Активни мерки по заетостта

§ 42-02 Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата -обезщетения и помощи по социалното подпомагане

§ 42-19 други текущи трансфери за домакинствата

§ 43-01 Субсидии за нефинансови предприятия за текуща дейност

§ 43-09 други субсидии и плащания

§ 45-00 Субсидии на организации с нестопанска цел

§§ 46-00 Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности - отчитат се платените средства като членски внос на МТСП в международни организации но силата на сключени договори и споразумения.

§§ 51-00 Основен ремонт на ДМА - отчитат се разходите за извършване на основен ремонт на машини, съоръжения и сгради. **§§ 52-00 Придобиване на ДМА.**

§ 52-01 Придобиване на компютри и хардуер - отчитат се разходите за закупуване на компютри, скенери, принтери, сървъри и др., над определения праг на същественост

§ 52-02 Придобиване на сгради - разходите за закупуване на сгради, в това число: административни сгради, сгради за складови помещения, гаражи и др.

§ 52-03 Придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения - разходите за придобиване на оборудване, съоръжения, климатици, средства за сигнализация, информация и охрана, предавателни устройства/ мобилни телефони, телефонни апарати/, телефонни централи, измервателни и регулиращи уреди, копирни машини, контейнери за битови отпадъци, медицински уреди, апарати, оборудване и инструментариум, компютърни мрежи и др. над определения праг на същественост.Изградените компютърни мрежи се разглеждат и отчитат като един цял актив. Те включват пасивно /мрежови кабели, планъа, пач-панели и др./ и активно / свързващи устройства и др. / мрежово оборудване, без самите компютърни конфигурации и сървърите. Стойността на компютърната мрежа се формира от стойностите на отделните изграждащи компоненти. Последващите разходи за текуща подмяна на отделни компоненти се отчитат като текущи разходи.

§ 52-04 Придобиване на транспортни средства - разходите за закупуване на леки автомобили, микробуси, мотори, моторни шейни и др.

§ 52-05 Придобиване на стопански инвентар - разходите за закупуване на на маси, столове, бюра, канапета, корпусни мебели /гардероби, шкафове, библиотеки/, мебели за административни и почивни сгради, електронно механични и механични изчислителни машини, инвентар битов електрически /хладилници, печки, прахосмукачки, бойлери и др./, кухненски инвентар, нагревателни уреди с течно и твърдо гориво, градинарски инвентар, акустични устройства, телевизори, радиоапарати, видеомагнетофони, видеокамери, усилватели и др., апаратура за оперативна диспечерска връзка/секретарски уредби, номератори и др., килими, пътеки, картини, пердета и др., спортен инвентар и фитнес обзавеждане, индивидуални защитни средства над определения праг на същественост.

§ 52-06 Изграждане на инфраструктурни обекти - разходите направени за

преградни стени, заустване на галерии и др.

§ 52-19 Придобиване на други ДМА - разходите за закупуване и изграждане на ДМА, които не са посочени в отделен параграф и подпараграф.

§§ 53-00 Придобиване на НМДА.

§ 53-01 Придобиване на програмни продукти - отчитат се само разходите за програми,

§ 53-09 Придобиване на други нематериални дълготрайни активи - разходите за всички останали НМДА.

§§ 54-00 Придобиване на земя - отчитат се разходите за закупуване на земя.

Трансфери

Сумите, предоставени от бюджетни структури на МТСП се отразяват в отчета за касовото изпълнение на бюджета по **§ 61-01 "Получени трансфери" /+/- и § 62-01 "Получени трансфери" /+/-**, в зависимост от характера им- между бюджетни сметки или между бюджетни и извънбюджетни сметки.

Сумите, преведени от МТСП на бюджетни организации се отчитат по **§ 62-01 "Предоставени трансфери" /-/- и § 62-02 "Предоставени трансфери" /-/-**, в зависимост от характера им- между бюджетни сметки или между бюджетни и извънбюджетни сметки.

По **§ 61-05 „Трансфери от МТСП по програми за осигуряване на заетост"** се отчитат сумите предоставени на бюджетни организации по Програми за временна заетост.

Към МТСП-Администрация се трансферират всички суми, които постъпват по транзитните сметки на ВРБК към министъра на труда и социалната политика, включително и тези, които се сторнират /грешни или двойни преводи, възстановени разходи/. Всички трансферирани суми се посочват със знак /-/- по **§§ 61-00 "Трансфери /субсидии, вноски/ между бюджетни сметки"**, **§§ 61-09 "Вътрешни трансфери в системата на първостепенния разпоредител /+/-/-**.

По **§ 69-00 Трансфери за поети осигурителни вноски-** се отчитат начислените вноски за осигурителни и здравни вноски, както и корективния трансфер за поети осигурителни вноски

§ 73-20 Погашения по активирани гаранции по заеми от банки в страната- отчитат се погашенията по заеми, предоставени от закрития Гаранционен фонд по микрокредитиране

§ 77-00 Временни безлихвени заеми между извънбюджетни сметки/фондове (нето)-отчитат се сумите за авансово финансиране чрез сметки и кодове в СЕБРА на Националния фонд по ДДС № 06/2011 г.

§ 80-52 получени дългосрочни заеми от банки и финансови институции от чужбина (+)-отчитат се получените ДИЗ от Световна банка

§ 80-58 погашения по дългосрочни заеми от банки и финансови институции от чужбина (-)- отчитат се погашенията по ДИЗ от Световна банка

В **§ 88-02 Средства на разпореждане предоставени/събрани от/за бюджетни сметки** се посочват нето сумите, които постъпват и се превеждат през отчетния период, които следва да се разпределят към други бюджетни организации по силата на нормативни актове,

В **§ 88-03 Средства на разпореждане предоставени/събрани от/за извънбюджетни сметки /+/-/-** се отразяват постъпилите и изразходваните суми по Оперативни програми, вкл. и авансовото финансиране по ДДС 06/2011 г. Сумата се отразява на нетна основа.

В **§ 93-10 Чужди средства**-се отчитат получените и изразходваните чужди средства от небюджетни предприятия и физически лица. Сумата се отразява на нетна

основа.

По подпараграфите на **§ 95-00 Депозити и средства по сметки - нето (+/-)** се отразяват наличните средства в лева и валута, по банки и в касата.

Други разпоредби

- Лимитът по СЕБРА не се осчетоводява и не се посочва в отчета за касовото изпълнение. Посочва се единствено извършеният разход на база отпуснат лимит в **§ 66-00 "Разчети за извършени плащания в СЕБРА"**:
- за ПРБК в **§ 66-01 "Разчети с подведомствени разпоредители за плащания в СЕБРА +/-"**;
- за ВРБК в **§ 66-02 "Разчети с първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА +/-"**,
Сумата по този §§ следва да се равнява на разхода по СЕБРА.
- Преводите в процес на сетълмент се включват в касовите отчети само по отношение на трансферите и временните безлихвени заеми между сметки на бюджетните предприятия. Отчитането по **§ 95-13 Преводи в процес на сетълмент +/-** и сметките от подгрупа **508 Преводи в процес на сетълмент** се извършва само от получателя на такъв превод, когато превода е иницииран в един отчетен период, а сумата постъпва по сметката на получателя в следващия отчетен период. Отразяването на сумата в съответните периодични и годишни касови отчети се извършва от получателя на превода, съгласно т. 7.26.1 и т. 7.26.2 на ДДС № 20/2004г.
- В случаите на погрешно отчетени суми по §§ **69-05 Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО**, §§ **69-06 Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване**, §§ **69-07 Трансфери за поети осигурителни вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване**, включително и за минали години, следва задължително да се извърши съответното корективно записване, като се спазват изискванията на т. 7.38.1, 7.38.2, 7.38.3, 7.38.4, 7.38.5 на ДДС № 20/2004г.
- Отчитането на държавните инвестиционни заеми се осъществява в съответствие с условията в споразуменията с банковите институции и реда, определен от МФ.

РАЗДЕЛ VI

ГОДИШНО ПРИКЛЮЧВАНЕ НА СЧЕТОВОДНИТЕ СМЕТКИ И ИЗГОТВЯНЕ НА ОБОРОТНА ВЕДОМОСТ

А) Етапи

Основните етапи на годишното счетоводно приключване са:

- Инвентаризация - осъществява се съгласно утвърдената от министъра на труда и социалната политика Процедура за извършване на инвентаризация, неразделна част от настоящата политика;
- Обезценка на съществуващите счетоводни оценки на активите и пасивите;
- Признаване на аванси за платени през текущия период срещу бъдеща доставка на услуги;
- Начисляване на провизии за неизползван годишен платен отпуск от персонала;
- Начисляване на провизии на вземания и задължения;

- Осчетоводяване на всички документи, получени след края на отчетния период, ноотнасящи се за него, в т.ч. и на приходите и разходите по реда на т. 48 и 49 от ДДС № 20/2004г.;
- Равнение на салдата по задбалансовите сметки 991 и 992 и техните кореспондиращи сметки за просрочените вземания и задължения към края на отчетния период и представената оперативна информация;
- Равнение на салдата по задбалансова сметка 9200 и кореспондиращата сметка за постите задължения към края на отчетния период и представената оперативна информация при спазване изискванията на ДДС № 4/2010 г.
- Равнение на салдата по задбалансови сметки 9201 и 9202 с балансово получените, изразходвани и налични към края на отчетния период суми от дарения;
- Анализ на банковите гаранции и осчетовожените по задбалансова сметка 9214 депозирани в полза на МТСП банкови гаранции;
- Прилагане на процедурите по начисляване на приписани приходи и разходи в случаите на предоставено безвъзмездно право на ползване на активи съгласно ЗДБРБ за съответната година, регламентирани в т. 17.13, 17.14, 17.15. и 17.16 на ДДС № 20/2004г. преди операциите по годишното приключване. За целта следва да се изпратят писма до "предприятието-собственик" или "предприятието-ползувател" за сумата на приписания разход /за наем и др./ или приход, която да се начисли еднократно за годината по посочения в политиката начин. В случаите на неполучено уведомление в рамките на допустимия срок за съставяне на финансовия отчет размерът на приписания разход или приход се начислява на база собствена оценка въз основа на протокол и се уведомява "предприятието-собственик". Този ред на отчитане не се прилага в случаите, когато "ползвателя" и "собственика" са в системата на МТСП и операциите по отчитане на приписаните приходи и разходи принадлежат към една и съща отчетна група;
- Извършване на анализ на приходите, разходите и трансферите на касова и начислена основа;
- Съставяне на оборотна ведомост и баланс - изготвя се преди съставянето на ГФО и преди приключване на счетоводните сметки. Съставя се за всяка от отчетните области, поотделно от данните в счетоводните системи и макета на Министерство на финансите.
- Приключване на счетоводна сметка 4500 след съгласуване с Администрация на МТСП;
- Приключване на счетоводните сметки по реда на т. 59 от ДДС 20/2004г.
- Съставяне на оборотна ведомост и баланс след приключвателните операции.

/Б/ Съдържание на финансовите отчети, представяне за консолидиране в МТСП-Администрация

Годишните финансови отчети **ЗАДЪЛЖИТЕЛНО** съдържат:

- Придружително писмо и опис на приложените документи.
- Оборотна ведомост на ниво синтетични счетоводни сметки с четириразряден номер към края на отчетния период, преди приключване на

счетоводните сметки, разпечатка от ползвания счетоводен софтуер и във формата на макета, утвърден от МФ. Стойностите се попълват в лева и стотинки. Не се допускат различия между данните на оборотните ведомости.

- Оборотна ведомост на ниво синтетични счетоводни сметки с четириразряден номер към края на отчетния период, след приключване на счетоводните сметки, разпечатка от ползвания счетоводен софтуер и във формата на макета, утвърден от МФ. Стойностите се попълват в лева и стотинки.
- Сборен баланс към края на отчетния период и приложение към **ГФО** съгласно т. 15.1 ит. 15 на Заповед № 60/20.01,2005г. на министъра на финансите.
- Справка за провизии и корективи на определени вземания и задължения от счетоводния продукт и макета.
- Справка с данни за салдата по сметки от групи 10 и 11 и нетното салдо на сметките от раздел 6 и 7 към края на отчетния период, за представяне на данните за начален баланс на елементите на раздел А "Капитал в бюджетни предприятия" от макета. Представят се копия на мемориалните ордери на всички приключвателни операции за съответния отчетен период,
- Надлежно заверени копия от протоколи за инвентаризация на касовата наличност в последния работен ден на отчетния период, поотделно за всяка от **отчетни** области, както и копие от банково извлечение за салдото по набирателните сметки към края на отчетния период.
- Справка за начислените суми за неизползувани отпуски на персонала към края на отчетния период и полагащите се за тях социално-осигурителни плащания съгласно т. 19,7. от ДДС № 20/2004г и МО за начисляването им.
- Справки за взаимовръзки и равнения между параграфите на ЕБК и счетоводните сметки от СБП на специализирания програмен продукт и в макетите на Сметна палата.
- Справка-анализ за дебитните обороти на счетоводни сметки от групи 20, 30 и 99 и кредитните обороти по счетоводни сметки от групи 45, 78, 69, 99 и др. .
- Справки движение за периода на счетоводни сметки от ползвания счетоводен софтуер /на аналитично ниво/за всяка отчетна област поотделно на:
 - *сметка* 4500 "Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи".
 - -сметка 7621 „Прехвърлени активи между бюджетни сметки и фондове на държавата".
 - -сметка 1001 "Разполагам капитал в бюджетни предприятия"/1108 или 1009/.
 - -сметка 7932 "Излишъци на дълготрайни активи" и 7933 "Излишъци на материални запаси" с обяснение на икономическото им съдържание, причините за формирането и цената, по която са заведени излишъците.
 - -сметка 6932 "Липси и брак на дълготрайни активи" и 6933 "Липси и брак на материални запаси" с обяснение относно характера и размера на стойността на липсите и брака поотделно.
- Разшифровки /справки/ за начислените суми по корективните сметки 4961 "Коректив по вземания от местни лица" и 4967 "Коректив по задължения към местни лица", сметка 4010 "Задължения към доставчици в страната", сметка 4020 "Вземания по аванси от доставчици в страната", сметка 4110 "Вземания от клиенти в страната", сметка 4261 "Вземания от подотчетни местни лица" и др.
- Справка за просрочените задължения и вземания към края на отчетния период, в случаите, когато те са налице.
- Подробна разшифровка на крайните салда на счетоводните сметки от раздел 4 на СБП.
- Информация за индивидуалните провизии за вземания и задължена към края на

отчетния период.

- Подробни пояснителни сведения към ГФО/обяснителна записка/.
- Декларации за идентичност на данни хартиения и електронния носител и за идентичност на данни между макета и ползвания счетоводен софтуер, както и декларация за начислените вземания и задължения.
- Други документи - справки, разшифровки и др.

Сроковете за представяне на ГФО на ВРБК към министъра на труда и социалната политика в дирекция „Финанси“ се определят допълнително.

Представянето на ГФО в дирекция „Финанси“ на МТСП се извършва лично от главните счетоводители/началниците на отдели ВРБК към министъра на труда и социалната политика, като за целта се съставя двустранен протокол.

/В/ Въпроси, свързани с програмния и ориентиран към резултатите бюджет

В изпълнение на Закона за държавния бюджет на Република България за всяка календарна година, МТСП представя текущо и за годината отчет на програмен принцип, както следва:

1. Разходи по програми /ведомствени и администрирани/ на МТСП.

2. Разходите според икономическия тип за всяка от програмите се класифицират на:

- разходи за персонал - разходите за работни заплати и други възнаграждения на персонала и съответните осигурителни вноски. Тези разходи се определят на базата на заетия персонал по определена програма;

- разходи за издръжка - разходите за издръжка и членски внос в международни организации. Тези разходи се отчитат по съответната програма след конкретна оценка на

всеки разход поотделно.

- капиталови разходи - разходи по придобиване на ДМА, НМДА, основни ремонти и др. Тези разходи се отчитат по съответната програма след конкретна оценка на всеки разход поотделно.

С цел изготвянето на реален отчет по програми се въвеждат **карти за разпределение на приходите и разходите по програми**, които са задължителни за МТСП-Администрация, всички ВРБК към министъра на труда и социалната политика и структурните им поделения. Картите придружават всеки първичен счетоводен документ за приход или разход. Картата за разходите по програми се попълва и когато се извършват разходи с администрирани средства. При необходимост отчитането по програми може да се замени с друг подходящ документ или информация върху първичния счетоводен документ.

В случаите, когато при отчитане на някои от разходите не могат да бъдат определени точно за отделната програма, те се разпределят въз основа на справка, съдържаща данни за фактическия размер на средствата за работна заплата за всяка от програмите като относителен дял спрямо общия размер на средствата за всички програми.

/Г/ Изготвяне на оборотни ведомости

За целите на консолидиране на счетоводната информация за активите, пасивите, приходите и разходите на бюджетните предприятия съгласно чл.33, ал.6 от ЗСч се изготвят оборотни ведомости по отчетни групи (стопански области) на ниво синтетични сметки.

Изготвят се: оборотна ведомост преди операциите по годишното приключване на счетоводните сметки и оборотна ведомост след операциите по годишното приключване на счетоводните сметки по трите отчетни групи.

1. Оборотната ведомост преди операциите по годишното приключване на счетоводните сметки.

В МТСП, за консолидиране и представяне в Министерство на финансите и Сметна палата, се представя оборотна ведомост преди да са пуснати приключвателни операции на сметките от раздел 6,7 и задбалансовата подгрупа 993. Същите се взимат от ЦУ и поделенията в сроковете за годишно приключване.

При изготвянето ѝ следва:

- > да се начислят разходите за провизии за персонала и припадащите се осигурителни вноски от работодател;
- > да се осчетоводят всички разходи и приходи, отнасящи се за отчетния период и платими през следващия
- > да се начислят всички договори

Като разходи трябва да се начислят тези за граждански договори, отопление, ел.енергия, вода, телефон и др., независимо, че фактурите са издадени с дата от следващата година. В случай, че такива фактури съдържат данни, покриващи два отчетни периода се прави оценка и разпределение на разхода между тях. Аналогично следва да се отнесат като приходи сумите, отнасящи се за текущата година. – приходи от наеми за м.декември, платими през м. януари;

> да се приключи салдото по сметка 4500 Вътрешни разчети за доставки и прехвърлени активи, пасиви, приходи и разходи със сметка 1001 Разполагам капитал по бюджети и бюджетни сметки.

> да се начислят приписаните разходи и приходи регламентирани в т. 17.15 и т. 17.16 от ДЦС № 20/2004 г.:

2. Оборотната ведомост след операциите по годишното приключване на счетоводните сметки.

Текущо през годината не се приключват приходни и разходни счетоводни сметки от раздел 6 и 7 със сметки от групи 11,12,и 13

В МТСП се представя оборотна ведомост след приключвателните операции, с оглед консолидиране с цел осигуряване на верни начални салда по сметки за следващата финансова година.

Приключвателните операции се взимат от МТСП-Администрация, ВРБК към министъра на труда и социалната политика и поделенията им в сроковете за годишно приключване, както следва:

А/ Сметките от раздел 6 се приключват както следва:

1. Групи 60, 61, 62 и 64, както и сметки 6501, 6502, 6503 и 6507, в зависимост от това, в коя отчетна група се водят, се приключват както следва:

- със с/ка 1201 – за тези сметки, водени в отчетна група “Бюджети”;
- със с/ка 1202 – за тези сметки, водени в отчетна група “ИБСФ”;
- със с/ка 1209 – за тези сметки, водени в отчетна група “Други сметки и дейности” ДСД”);

2. Сметките от група 65 - 6504, 6506 и 6508 при извършването на процедурите по приключването, следва да са с равни дебитни и кредитни обороти и нулеви салда

3. Групи 67 и 69 се приключват и в трите отчетни групи (стопански области) със сметка 1309.

Б/ Сметките от раздел 7 се приключват както следва:

1. Групи 70, 71, 72, 73, 74 и 75, в зависимост от това, в коя отчетна група (стопанска област) се водят, се приключват както следва:

- със с/ка 1201 – за тези сметки, водени в отчетна група “Бюджети”;
- със с/ка 1202 – за тези сметки, водени в отчетна група “ИБСФ”;
- със с/ка 1209 – за тези сметки, водени в отчетна група “ДСД”;

2. Група 76 се приключва и в трите отчетни групи със сметка 1309;

3. Група 78 се приключва и в трите отчетни групи със сметка 1301;

4. група 79 се приключва и в трите отчетни групи със сметка 1309.

В/ Задбалансовите сметки от подгрупа 993 се приключват както следва:

1. сметка 9931 – със сметка 9981;

2. сметка 9939 – със сметка 9989.

Г/ Задбалансовите сметки от подгрупа 995 се приключват със сметка 9981, а тези от подгрупа 996 - със сметка 9989.

Д/ След извършване на горепосочените процедури по приключване на сметките от раздели 6 и 7, подгрупи 993, 995 и 996, сумите по сметки от група 12 се приключват както следва:

1. с/ка 1201 се приключва със с/ка 1101;

2. с/ка 1202 се приключва със с/ка 1102;

3. с/ка 1209 се приключва със с/ка 1108.

Е/ Сметките от група 13 се приключват със сметка 1109.

Ж/ При прехвърляне на активи и пасиви в системата на МТСП/ между Администрация и структурните поделения на министерството и между самите второстепенни разпоредители с бюджетни кредити/ се съставят следните счетоводни записвания:

- при разпоредителя с бюджетни кредити предоставил тези активи:

Дт с/ка 4500 Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи

Кт с/ки група 20, група 30, група 60

- при разпоредителя с бюджетни кредити получател на тези активи:

Дт с/ки група 20, група 30, група 60

Кт с/ка 4500 Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи

Прехвърлянето на активите и пасивите се уточнява между разпоредителите в края на всяко тримесечие чрез размяна на писма, с оглед достоверно отразяване на данните във финансовите отчети и зануляване на консолидирано ниво на сметка 4500.

В края на годината сметка 4500 „Вътрешни разчети за доставки и прехвърляне на активи, пасиви, приходи и разходи ” се приключва със сметка 1001 „Разполагам капитал по бюджети и бюджетни сметки” за отчетна група /стопанска област/ “Бюджети”, за отчетна група “ИБСФ” сметка 4500 се приключва със сметка 1002 „Разполагам капитал по извънбюджетни сметки и фондове” и за отчетна група “Други сметки и дейности”, сметка 4500 се приключва със сметка 1009 „Капитал в други нетни активи и дейности” от всеки разпоредител с бюджетни кредити. На консолидирано ниво салдото по сметка 4500 трябва да е равно на нула

Не се допуска приключване на сметка 4500 текущо през годината.

При прехвърляне на активи и пасиви в системата на МТСП, разполагаемият капитал в едната структура ще се намалява за сметка на увеличение на същия в другата структура, като на консолидирано ниво същият следва да не е променен.

Ако в МТСП- Администрация под формата на дарение или предоставяне от друга бюджетна структура са получени активи за нуждите на ВРБК към министъра на труда и социалната политика, счетоводните записвания са следните:

Дт с/ки група 20, група 30

Кт с/ки група 74 и група 76

3. Оборотна ведомост с втори приключвателни операции при закриване на разпоредител

Когато са закрити извънбюджетни сметки и фондове, или са закрити или изведени гореизброените приключвателни операции в отчетността за такива сметки и бюджетни предприятия в съответната отчетна група ще фигурират само салдата по сметки от гр. 10 и 11, като сбора от тези салда (нетното салдо) следва да е равен на нула.

В този случай следва да се вземат за съответната отчетна група и допълнителни счетоводни статии за приключването на сметки от гр. 10 с тези от гр. 11, при което тези сметки се зануляват.

Огледални на тези операции се вземат в МТСП и поради това закривания ВРБК към министъра на труда и социалната политика, следва да представи в МТСП-Администрация копие от мемориалния ордер, отразяващ счетоводната операция и втора оборотна ведомост с приключвателни операции с нулеви салда.

/Д/ Представяне на финансовите отчети

Съгласно Заповед на министъра на финансите № 3МФ -60/20.01.2005 г. Годишният финансов отчет на бюджетното предприятие включва следните елементи:

- Баланс, утвърден със Заповед № 81/29.01.2002 г.
- Годишен отчет за касово изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове
- Приложение, съдържащо обяснителна записка за изпълнението на бюджета, прилаганата счетоводна политика и информация за състоянието и изменението на основните активи, пасиви, приходи и разходи

Годишният финансов отчет се изготвя в лева и в хиляди лева, съставя се за една календарна година, счетоводният баланс съдържа данни и за предходния отчетен период.

/Е/ Събития, настъпили след датата на годишните финансови отчети

Установяването на коригиращи и не коригиращи събития се извършва в рамките на съответните срокове за изготвяне и представяне на оборотните ведомости и ГФО, определени в указанията за годишно счетоводно приключване. На тази база се определят и сроковете за годишно счетоводно приключване на поделенията и второстепенния разпоредител с бюджетни кредити. Коригиращите събития се оповестяват в приложението към ГФО. От съществено значение за тяхното определяне са: датата, към която е съставен този отчет, датата на която е съставен и датата, на която този отчет е представен за проверка и заверка от органите на Сметна палата.

РАЗДЕЛ VII

ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

За всеки период се прилага една и съща счетоводна политика, за да се осигури възможност на потребителите на информация да сравняват финансовите отчети за продължителен период от време. Промяната се извършва само когато се изисква по закон, от промяна на счетоводни стандарти, или ако промяната ще доведе до по-подходящо представяне във финансовите отчети.

Доколкото не е определено друго от МФ - дирекция "Държавно съкровище", промяната в счетоводната политика не се прилага с обратна сила за минали години, не се преизчислява сравнителната информация за предходни периоди и не се изготвят проформа-отчети (т.8.8 от ДДС № 20/2004 г.).

Грешки, произтичащи от неотчетени активи и пасиви или от отчетени несъществуващи активи и пасиви, се отразяват чрез съответните сметки от групи 69 и 79 на СБП (т.8.9 от ДДС № 20/2004 г.).

Корекции в годишните финансови отчети след заверката от Сметната палата и изготвянето от МФ на консолидираните данни на начислена основа за публичния сектор не се извършват.

РАЗДЕЛ VIII

ПЕРИОДИЧНИ И ГОДИШНИ ОТЧЕТИ И ОПОВЕСТЯВАНЕ

Съгласно чл.40 от Закона за устройство на държавния бюджет разпоредителите с бюджетни кредити съставят периодични и годишни отчети за касовото изпълнение на бюджетите си по пълна бюджетна класификация по указания и форми, утвърдени от Министерство на финансите, за бюджетните дейности, както следва:

Отчет за касовото изпълнение на бюджета - форма Б-3;

Приложенията към отчета за касовото изпълнение;

Отчет за наличностите по банкови сметки и в брой ~ форма НАЛ-3.

Министерството на финансите, съгласувано със Сметната палата определя реда и сроковете за съставянето и представянето на отчетите на висшестоящите разпоредители с бюджетни кредити /чл.40, ал.3 от ЗДУБ/.

Отчетите се подписват от министъра /ръководителя на ВРБК към министъра на труда и социалната политика и от определения за съставител служител-главен счетоводител или началник на отдел и се представят с подробна обяснителна записка, също подписана от тях.

Завереният отчет на МТСП се представят в сроковете, определени от МФ.

На основание чл.23 от ЗСч, МТСП съставя годишен счетоводен отчет към 31 декември в хиляди левове по форми и справки, срокове и ред на изготвяне и представяне, определени от Министъра на финансите.

Във връзка с годишното приключване към 31 декември се осчетоводяват всички първични счетоводни документи. Всички счетоводни сметки се анализират. При наличие на различия да се направят възможните изправления.

Финансовият отчет представя вярно и честно имущественото и финансово състояние на МТСП. Съставя се след инвентаризация на активите и пасивите по реда на глава четвърта от ЗСч и според изискванията на закона за държавния бюджет и разходването и отчитането на бюджетните средства. Годишният финансов отчет включва:

1. Оборотна ведомост поотделно за трите отчетни групи (стопански области) преди и след приключвателните операции във формата, утвърден от МФ и разпечатка от ползвания софтуерен продукт;
2. Баланс поотделно за трите отчетни групи (стопански области) в лева и в хил.лв.;
3. Подробна обяснителна записка, съдържаща информация за изпълнението на бюджета, прилаганата счетоводна политика и информация за състоянието на основните активи, пасиви, приходи и разходи, спецификата на структурата, заведени, предоставени, изписани или бракувани активи, безвъзмездни придобивания, работа по проекти, провизирани вземания, поети ангажименти, стопанска дейност, имоти, преоценка, и др.;
4. Декларация за идентичност на данните на хартиения и електронния носител и с данните от счетоводния софтуер;
5. Съответствие между счетоводни сметки и параграфи от ПП „EQua”;
6. Съответствие между счетоводни сметки и параграфи в макетите на Сметна палата с подробно обяснение на неравненията;
7. Декларация по т.46 от ДДС №10 от 29.12.2010 г. на дирекция „Държавно съкровище” към Министерство на финансите

В бюджетните предприятия се изготвя и отчет за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове на бюджетното предприятие. Този отчет отразява приходите и разходите, реализирани от БП и отчетени на принципа на паричния поток. Този отчет съдържа информация за планираните и реално осъществените приходи и разходи и по този начин се прилага принципа на сравнимост между планови и отчетни данни.

Базисната схема на отчета за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове включва следните елементи:

- собствени приходи и помощи
- разходи
- трансфери
- бюджетен дефицит/излишък
- финансиране

Чрез този модел за организация и логическа последователност на отчитане на стопанските операции по годишното счетоводно приключване и изготвянето на ГФО в бюджетните предприятия се постига цялостно обхващане на стойностните изменения в активите, финансовите източници, приходите и разходите и отразяването им в съответните елементи на ГФО, което е в съответствие с правилата в счетоводните стандарти за бюджетните предприятия.

Годишният финансов отчет, заедно с приложенията към него, да се представи в срок, определен от Министерството на финансите. Отчета, баланса, обяснителната записка, справките и други форми към него да са подписани от ръководителя и определения за съставител на ГФО служител.

Върху годишния финансов отчет се поставя печата на МТСП.

Счетоводната информация се съхраняват в срокове регламентирани в чл.42 от Закона за счетоводството, на хартиен и технически носител.

Преходни и заключителни разпоредби

§1. Настоящата Актуализирана единна счетоводна политика /АЕСП/ на МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика се прилага, считано от 01.01.2012 г.

§2. Към Счетоводната политика за 2012 г. на МТСП неразделна част са утвърдените от министъра на труда и социалната политика и ръководителите на ВРБК вътрешни правила и процедури, касаещи бюджетиране, отчитане в програмен формат и прилагане на СФУК в структурите.

§3. Ежегодно министъра на труда и социалната политика утвърждава промените в параметрите на счетоводната политика.

§4. В случаите, когато отчитането за на извършени стопански факти и събития, счетоводните записвания не са обхванати от настоящата счетоводна политика и с оглед представяне на по-точна и вярна счетоводна информация, се допуска да бъдат извършени счетоводни записвания по преценка на началниците на отдели/главните счетоводители при спазване на нормативните изисквания след съгласуване с дирекция „Финанси“ в МТСП

§ 5. Указания по прилагането на настоящата счетоводна политика се дават от Дирекция “Финанси” в МТСП, след съгласуване с главния секретар.

Спазването на настоящата Актуализирана единна счетоводна политика е задължително за изпълнение от всички служители в системата на МТСП и ВРБК към министъра на труда и социалната политика !

При отразяването на отделните стопански операции на начислена и на касова основа разпоредителите с бюджетни кредити следва своевременно да извършват анализ на взаимовръзката и съответствието на отчетените суми по сметките от СБП и по ЕБК.

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА МТСП: /П/

/ МАЯ НИКОВСКА /

**НАЧАЛНИК ОТДЕЛ
“СЧЕТОВОДСТВО“**

В МТСП: /П/

/СТАНИМИРА ДАВИДОВА /

**ДИРЕКТОР НА
ДИРЕКЦИЯ „ФИНАНСИ“**

В МТСП: /П/

/НАТАЛИЯ НИНОВА/